

รายงานการวิจัย

เรื่อง ศักดิ์ศรีและความต้องการด้านศาสนาของคนพิการ
จากมุมมองคริสตศาสนาในสังคมไทย

Human Dignity and Religious Needs of Disabled Person
from Christian Perspective in Thai Society

ภายใต้ชุดโครงการวิจัยเรื่อง ศาสนากับคนพิการในประเทศไทย
วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

โดย

บาทหลวงเชิดชัย เลิศจิตรเลขา, M.I., PhD

เซอร์สุภาพร ดาวดี, SPC, RN, PhD

Katherine Crabtree, DNSc., FAAN

ได้รับทุนอุดหนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

และศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพคนทางการแพทย์แห่งชาติ

กรกฎาคม 2549

บทคัดย่อ

ผู้พิการเป็นกลุ่มบุคคลที่ประสบกับความยากลำบากในการดำรงชีวิตเนื่องจากพวกเขาไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างเต็มที่เหมือนคนปกติทั่วไป อย่างไรก็ตามยังมีผู้พิการอีกเป็นจำนวนมากที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข ในศาสนาคริสต์เชื่อว่าผู้พิการเป็นบุตรพระเจ้า พวกเขามีคุณค่าและมีศักดิ์ศรีในสายพระเนตรของพระเจ้าและเป็นบุคคลที่เราชาวคริสต์ควรดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือเป็นพิเศษ จากการศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่พบว่าผู้พิการใช้ความเชื่อทางศาสนาและการปฏิบัติศาสนกิจเป็นกลวิธีในการสร้างเสริมชีวิตฝ่ายจิตให้เข้มแข็ง ยังมีผู้พิการอีกเป็นส่วนใหญ่ที่ประสบปัญหาในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาทั้งในระดับสังคม และบางส่วนก็ไม่สามารถปฏิบัติศาสนาได้แม้ในระดับส่วนบุคคล การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary study) เพื่อตีความเกี่ยวกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้พิการในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่และจากเอกสารต่าง ๆ ของคริสต์ศาสนา และสำรวจปัญหาอุปสรรคและความต้องการเข้าถึงศาสนาของผู้พิการที่เป็นคริสตชน (Survey study) จากผู้พิการที่เป็นคริสตชนจำนวน 308 คนใน 11 จังหวัดภาคกลางของประเทศไทย พร้อมทั้งสังเกตและสัมภาษณ์เชิงลึกถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีตามปรากฏการณ์ที่เป็นจริงของผู้พิการคริสตชนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต (Phenomenological study) จำนวน 3 คน

ผลการศึกษาจากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่พบว่า แม้ว่าในสมัยพระเยซูคริสต์เจ้ายังมีความคิดว่า ความพิการเป็นผลที่เกิดมาจากบาป และคนพิการมักถูกมองข้ามศักดิ์ศรีและคุณค่า พวกเขาถูกตัดออกจากสังคม และไม่ได้เป็นจุดศูนย์กลางของความสนใจแต่อย่างใด พระเยซูคริสต์เจ้าทรงมีทัศนคติใหม่สำหรับคนพิการ และบุคคลที่อยู่ชายขอบสังคม พระเยซูคริสต์เจ้าไม่ทรงเทศนาสั่งสอนแต่เพียงอย่างเดียวตลอดชีวิตของพระองค์ แต่สิ่งที่พระองค์ทรงกระทำควบคู่ไปด้วยคือการรักษาผู้ป่วยและผู้พิการให้หาย พระองค์ทรงเป็นผู้ที่ให้ความสนใจในความต้องการต่าง ๆ ของคนพิการ ทรงนำเขากลับเข้ามาในสังคม ทรงทำให้คนพิการเป็นจุดศูนย์กลางแห่งความสนใจ ทรงตระหนักว่าคนพิการเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรีและมีคุณค่าในฐานะที่เป็นบุคคล ที่ไม่สามารถละเมิดหรือละเลยได้

คำสอนจากเอกสารต่าง ๆ ในศาสนาคาทอลิกเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้พิการได้สรุปไว้ใน 6 ประเด็นที่สำคัญดังนี้ 1. ผู้พิการเป็นบุคคลที่มีความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์และมีสิทธิที่ผู้อื่นไม่สามารถล่วงละเมิดได้ 2. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ได้ขึ้นกับการมีสุขภาพดีเท่านั้น 3. ความพิการแสดงให้เห็นว่าชีวิตมนุษย์นั้นมีพื้นฐานในองค์พระเจ้า 4. พระเจ้าทรงเอาพระทัยใส่ผู้อ่อนแอ ผู้ชายขอบสังคม และผู้ที่ทนทุกข์ทรมาน 5. ผู้พิการเป็นส่วนหนึ่งของพระกายทิพย์ของพระเจ้าในพระศาสนจักร 6. พระเจ้าทรงรักมนุษย์ทุกคนแม้ว่าเขาจะมีความพิการ

ข้อมูลเชิงปริมาณในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้น ความเข้าใจเกี่ยวกับคำสอนของคริสต์ศาสนาของผู้พิการ ความต้องการการเข้าถึงบริการศาสนา และปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงบริการศาสนา ของผู้พิการที่เป็นคริสตชน

สำหรับข้อมูลการสัมภาษณ์เป็นลักษณะเรื่องเล่า (Narrative story) เกี่ยวกับประวัติ หน้าที่การทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจและรายได้ ชีวิตครอบครัวและสังคม สภาวะด้านจิตใจ ความรู้สึกต่อความพิการ สภาวะด้านจิตวิญญาณ การนำหลักศาสนามาสร้างแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตประจำวัน และความต้องการจากพระศาสนจักรท้องถิ่น

คำสำคัญ: ผู้พิการคริสตชน คริสตศาสนา คุณค่าและศักดิ์ศรีผู้พิการ ความต้องการด้านศาสนา ผู้พิการที่ประสบความสำเร็จในชีวิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
สารบัญ	
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.1 วัตถุประสงค์	2
1.2 กรอบแนวคิดการวิจัย	2
1.3 คำถามการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัย	6
2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	6
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	6
2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	7
บทที่ 3 ผลการวิจัยเชิงเอกสาร คุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการจากมุมมองคริสตศาสนา 8	
3.1 ภูมิหลังของมโนทัศน์คนพิการในพระคัมภีร์ไบเบิล: พันธสัญญาเดิม	9
3.1.1 ความเป็นมนุษย์ในพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิม	9
3.1.2 การเชื่อมโยงความพิการกับความเป็นมลทิน	12
3.2 มโนทัศน์คนพิการในพระคัมภีร์ไบเบิล: พันธสัญญาใหม่	13
3.2.1 ทศนคติและท่าทีของพระเยซูคริสต์เจ้า	13
3.2.2 พระเยซูเจ้ากับคนอัมพาต: ความเชื่อของคนอัมพาต	14
3.2.3 พระเยซูเจ้ากับคนโรคเรื้อน: การนำกลับมาสู่สังคม	16
3.2.4 พระเยซูเจ้ากับชายมือพิการ: บุคคลสำคัญกว่ากฎเกณฑ์	16
3.2.5 พระเยซูเจ้ากับคนตาบอด: ความเชื่อของคนตาบอด	17
3.2.6 พระเยซูเจ้าทรงรักษาคนพิการที่สระเบธเสดา: กฎเกณฑ์มิใช่ไว้สำหรับมนุษย์	18
3.3 คำสอนของศาสนาคาทอลิกเกี่ยวกับศักดิ์ศรีและคุณค่าของคนพิการ	19
3.3.1 ผู้พิการเป็นบุคคลที่มีสิทธิที่ไม่สามารถถูกละเมิดได้	21
3.3.2 สิทธิของมนุษย์ไม่ได้มีอยู่ในเฉพาะผู้ที่มียาร่างกายสมบูรณ์เท่านั้น	21
3.3.3 การให้ความสนใจต่อมิติด้านอารมณ์ และเรื่องเพศของคนพิการ	22
3.3.4 ชีวิตของคนพิการแสดงให้เห็นว่าชีวิตมนุษย์มีพื้นฐานอยู่ในพระเยซูคริสต์เจ้า	22

3.4 ความหมายของความทุกข์ทรมาน: มุมมองของคริสต์ศาสนา	23
บทที่ 4 ผลการวิจัยเชิงสำรวจ ความต้องการเข้าถึงศาสนาของผู้พิการคริสตชน	26
4.1 ข้อมูลเบื้องต้น	26
4.2 ความรู้ด้านคำสอนคริสต์ศาสนาของคนพิการ	30
4.3 ความต้องการเข้าถึงศาสนา	30
4.4 อุปสรรคการเข้าถึงบริการศาสนา	33
4.5 ผลการศึกษา	34
4.5.1 ผู้พิการคริสตชน	34
4.5.2 ความรู้เกี่ยวกับคำสอนคริสต์ศาสนาของผู้พิการ	35
4.5.3 ความต้องการเข้าถึงบริการศาสนา	35
4.5.4 อุปสรรคในการเข้าถึงบริการศาสนา	36
4.6 อภิปรายผล	36
บทที่ 5 ผลการวิจัยเชิงปรากฏการณ์ จากประสบการณ์ของผู้พิการคริสตชน	43
5.1 ผู้พิการที่อาศัยอยู่ในบ้าน	43
5.2 ผู้พิการที่อาศัยอยู่ในศูนย์คนพิการ	48
5.3 ผู้พิการที่ทำงานในมหาวิทยาลัย	50
บทที่ 6 สรุป และข้อเสนอแนะ	55
6.1 ข้อสรุปคำสอนคริสต์ศาสนาเกี่ยวกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้พิการ	55
6.2 ข้อสรุปความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงบริการด้านศาสนา	55
6.3 ข้อสรุปการนำคำสอนคริสต์ศาสนามาประยุกต์ใช้	56
6.4 ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	58

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โครงการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาสในสังคมไทย ได้แบ่งรายงานจากกรณีศึกษา 110 กรณีในระดับภาพรวมของคนแต่ละกลุ่มเป็น 5 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแรงงาน กลุ่มอาชีพอิสระ กลุ่มคนนอกวัยทำงาน และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส/กลุ่มเสี่ยงและผู้ประสบปัญหาทางสังคม (ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, 2548) โดยกลุ่มคนพิการจัดอยู่ในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสซึ่งมีอยู่จำนวนไม่น้อย และจากการศึกษาของ สุภรธรรม มงคลสวัสดิ์ และ อัครพรณ ขวัญชื่น (2548) ในครอบครัวคนพิการทางสติปัญญาด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึกพบว่า ครอบครัวมีบทบาทเป็นส่วนใหญ่ในการให้การดูแลเลี้ยงดูคนพิการตลอด 24 ชั่วโมง งานวิจัยชิ้นนี้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงระบบบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยเน้นการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน (Community-Based Rehabilitation) ให้สามารถดำรงชีวิตในสภาพปกติได้ และควรจัดให้มีเบี้ยยังชีพกับคนพิการอย่างเพียงพอด้วย

อย่างไรก็ตามในพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ปี 2534 ส่งเสริมให้คนพิการได้รับโอกาส สิทธิการสงเคราะห์ การพัฒนา และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิที่พึงได้รับ มีโอกาสรับบริการพื้นฐานทางสังคม และการคุ้มครองทางสังคมอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม อีกทั้งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549 ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมโดยให้ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาบนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น ประเทศไทยจึงได้กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2545-2549 ขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่เน้นคุณภาพของคนไทยทุกคนซึ่งครอบคลุมถึงคนพิการไทยด้วย

ในแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2545-2549 มีวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งกล่าวไว้ว่า “เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล” และในแผนยุทธศาสตร์ข้อ 3 ด้านการพัฒนาศักยภาพคนพิการก็เพื่อมุ่งให้คนพิการมีชีวิตอย่างสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ จึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่า มิติด้านจิตวิญญาณของคนพิการเป็นอีกมิติหนึ่งที่คนพิการมักถูกละเลยในการให้ความสำคัญหรือเอาใจใส่ดูแล โดยเฉพาะอย่างยิ่งมิติจิตด้านวิญญาณในบริบทของศาสนา กลับมาได้รับความสนใจอีกครั้งหนึ่ง

ในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยคริสตศาสนิกชนเชื่อว่า มนุษย์เป็นบุคคลที่พระเจ้าทรงรัก พระองค์ทรงสร้างเขาให้มีพระสิริรุ่งโรจน์อย่างพระองค์ สร้างมาตามอย่างพระองค์ มนุษย์จึงเป็นรูปแบบและภาพลักษณ์ของพระเจ้า (ปฐมก.1: 26-27) มนุษย์จึงมีศักดิ์ศรีเพราะเขาเป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้า ดังนั้น เมื่อมนุษย์มี

ความสมบูรณ์และมีศักดิ์ศรี มนุษย์ก็กำลังแสดงถึงพระสิริรุ่งโรจน์ของพระเจ้า อย่างไรก็ตามมนุษย์จะสมบูรณ์ได้ขึ้นกับความสัมพันธ์ของมนุษย์กับพระเจ้า การปฏิบัติศาสนกิจเป็นหนทางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า บุคคลที่นับถือศาสนาคริสต์จึงต้องการเข้าถึงศาสนาและบริการด้านศาสนาไม่ว่าทั้งโดยส่วนตัวหรือส่วนรวมในชุมชนก็ตาม

คำสอนในศาสนาคาทอลิกเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้พิการสามารถสรุปได้ใน 6 ประเด็นที่สำคัญดังนี้ 1. ผู้พิการเป็นบุคคลที่มีความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์และมีสิทธิที่ผู้อื่นไม่สามารถล่วงละเมิดได้ 2. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ได้ขึ้นกับการมีสุขภาพดีเท่านั้น 3. ความพิการแสดงให้เห็นว่าชีวิตมนุษย์นั้นมีพื้นฐานในองค์พระเจ้า 4. พระเจ้าทรงเอาใจใส่ผู้อ่อนแอ ผู้อยู่ชายขอบสังคม และผู้ที่ทนทุกข์ทรมาน 5. ผู้พิการเป็นส่วนหนึ่งของพระกายทิพย์ของพระเจ้าในพระศาสนจักร 6. พระเจ้าทรงรักมนุษย์ทุกคนแม้ว่าเขาจะมีความพิการ ความรู้และความเข้าใจคำสอนที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการอย่างลึกซึ้ง จากมุมมองของศาสนาคริสต์ยังมีอยู่น้อยมาก อีกทั้งคุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการที่ควรระบุไว้ในคำสอนของศาสนาคริสต์ ยังไม่ได้รับการรับรู้ และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งจากผู้เผยแพร่ศาสนาในโบสถ์และจากคนพิการเอง

จากประสบการณ์ของทีมผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักบวชในศาสนาคริสต์ดูเหมือนว่า คริสตชนที่พิการไม่สามารถเข้าถึงบริการศาสนาหรือเข้าถึงได้น้อย อย่างไรก็ตามยังไม่มีการศึกษาวิจัยหรือถ้ามีการศึกษาก็น้อยมากเกี่ยวกับความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงศาสนาของคนพิการที่นับถือศาสนาคริสต์ ดังนั้น ทีมผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาเกี่ยวกับคำสอนด้านคุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการในบริบทของศาสนาคริสต์ ความต้องการ ปัญหา อุปสรรค ในการเข้าถึงศาสนาของคนพิการในศาสนาคริสต์ และศึกษาเชิงลึกถึงประสบการณ์ด้านคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้พิการในศาสนาคริสต์ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการเข้าถึงศาสนาและการเพิ่มคุณค่าศักดิ์ศรีของผู้พิการคริสตชนต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์

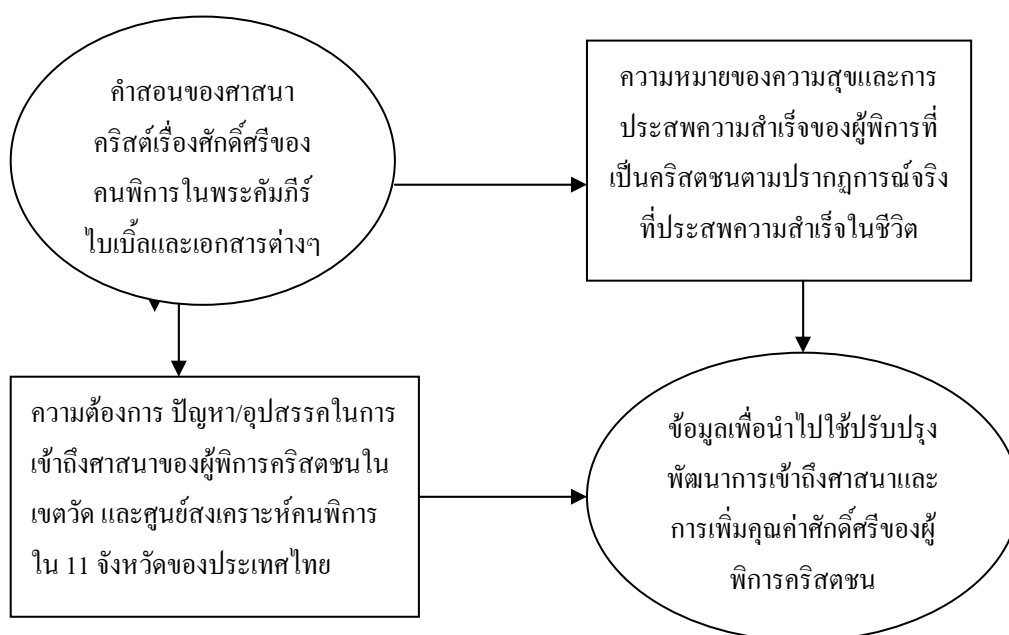
1. เพื่อศึกษาหลักคำสอนที่เกี่ยวกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการคริสตชน
2. เพื่อทราบความต้องการด้านศาสนาของผู้พิการคริสตชน
3. เพื่อหาปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการบริการด้านศาสนาของผู้พิการคริสตชน
4. เพื่อทราบประสบการณ์การนำคำสอนศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตของผู้พิการคริสตชน

1.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิดหลักที่เป็นข้อความเชื่อของศาสนาคริสต์ที่ว่า “มนุษย์มีศักดิ์ศรีเพราะมนุษย์ถูกสร้างมาให้ในรูปแบบและภาพลักษณ์ของพระเจ้า” (ปฐม.1: 26-27) ที่มาจากพระคัมภีร์ คำสอน

ดังกล่าวได้พัฒนาขึ้น จนกลายเป็นคำสอนหลัก ที่เกี่ยวกับศักดิ์ศรีและคุณค่าของผู้พิการในปัจจุบัน เราสามารถสรุปข้อคำสอนดังกล่าวได้ จากพระดำรัสของพระสันตะปาปา ยอห์น ปอล ที่ 2 เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2004 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ศักดิ์ศรีของมนุษย์นี้ไม่มีใครสามารถทำลายได้ ไม่ว่ามนุษย์นั้นจะอยู่ในสภาพใดก็ตาม แม้มนุษย์ผู้นั้นจะอ่อนแอ อยู่ชายขอบสังคม หรือเป็นผู้พิการแต่พระเจ้าทรงเอาพระทัยใส่เขาและเขาก็ส่วนหนึ่งของพระกายทิพย์ในพระศาสนจักร ในศาสนาคริสต์นั้น ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ได้ขึ้นกับการมีสุขภาพดีเท่านั้น แต่พระเจ้าทรงรักมนุษย์ทุกคนแม้ว่าเขาจะมีความพิการก็ตาม (Document of the Holy See for the Symposium on the Dignity and Rights of Mentally Disabled Persons in: L'Osservatore Romano, 21 January 2004: 6)

แนวคิดเรื่องชีวิตสนิทสัมพันธ์กับพระเจ้า จากข้อความเชื่อที่กล่าววามมนุษย์จะมีความสมบูรณ์ได้ต้องมีชีวิตสนิทสัมพันธ์กับพระเจ้า พระผู้สร้างของเขา คริสตชนทุกคนจึงต้องปฏิบัติศาสนา สำหรับผู้พิการนั้นเนื่องจากมีข้อจำกัดในการเข้าถึงศาสนา จึงจำเป็นที่พระศาสนจักรต้องหวนกลับมาศึกษาทบทวนถึงปัญหาอุปสรรคและความต้องการด้านศาสนาของผู้พิการที่เป็นคริสตชน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดบริการศาสนาให้กับผู้พิการในอนาคตต่อไป

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.3 คำถามการวิจัย

1. สำคัญเกี่ยวกับคำสอนของศาสนาคริสต์เรื่องศักดิ์ศรีของคนพิการในพระคัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาใหม่ และเอกสารต่างๆของศาสนาคริสต์ว่ามีอะไรบ้าง

2. อะไรคือปัญหา อุปสรรค และความต้องการเข้าถึงศาสนาของผู้พิการคริสตชนในเขตวัดและศูนย์สงเคราะห์คนพิการใน 11 จังหวัดของประเทศไทย
3. ผู้พิการที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้นำคำสอนศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตอย่างไรตามประสบการณ์จริงของผู้พิการคริสตชน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นผู้พิการคริสตชนที่เป็นผู้ใหญ่คือมีอายุตั้งแต่ 20 ปีบริบูรณ์ที่ได้รับการรับศีลล้างบาปแล้ว และมีความพิการทางกายทั้งทางสายตา การได้ยิน และการเคลื่อนไหว ทั้งที่เป็นมาแต่กำเนิด ได้รับอุบัติเหตุ และเกิดความเจ็บป่วยและความชรา ที่สังกัดอยู่ในเขตวัดของสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ใน 11 จังหวัดของประเทศไทย
2. ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ คุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้พิการคริสตชนในเขตสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้พิการ และความต้องการด้านศาสนาของผู้พิการ
 - 2.1 ตัวแปรต้นได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้พิการ
 - 2.2 ตัวแปรตามได้แก่ ความต้องการด้านศาสนาของผู้พิการ
3. การศึกษาวิจัยในระยะเวลา 11 เดือนตั้งแต่ กันยายน 2548 ถึง กรกฎาคม 2549

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลงานวิจัย 1 ฉบับที่สามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการในบริบทของศาสนาคริสต์
2. ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความต้องการด้านศาสนาของคนพิการคริสตชนใน 11 จังหวัดของประเทศไทย
3. ได้ข้อมูลปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการด้านศาสนาของผู้พิการคริสตชน
4. ได้ข้อมูลจากประสบการณ์จริงของผู้พิการที่นำเอาหลักคำสอนศาสนาไปประยุกต์ใช้จนประสบความสำเร็จในชีวิต

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้พิการคริสตชน หมายถึงผู้พิการเป็นใหญ่คือมีอายุตั้งแต่ 20 ปีบริบูรณ์ที่ได้รับการรับศีลล้างบาปแล้ว และมีความพิการทางกายทั้งทางสายตา การได้ยิน และการเคลื่อนไหว ทั้งที่เป็นมาแต่กำเนิด ได้รับอุบัติเหตุ และหรือเกิดจากความเจ็บป่วยและความชรา ที่เป็นมาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ที่สังกัดอยู่ในเขตวัดของสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ใน 11 จังหวัดได้แก่ กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา นครนายก นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สุพรรณบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร อโยธยา และอ่างทอง

คุณค่าและศักดิ์ศรีผู้พิการ หมายถึง การรับรู้ความหมายของแก่นแท้หรือสาระของบุคคลผู้พิการ ซึ่งเป็นสิ่งที่มั่นคงและอยู่ควบคุมมนุษย์เสมอไปในฐานะที่เป็นบุคคล คุณค่าและศักดิ์ศรีเป็นพื้นฐานขั้นต้นในการดำเนินชีวิตเยี่ยงบุคคล เป็นสิ่งที่ไม่สามารถละเมิดได้ แต่การรับรู้และการยอมรับคุณค่าและศักดิ์ศรีดังกล่าว ในบางสังคมต้องการระยะเวลา

ความต้องการด้านศาสนา หมายถึง ความประสงค์ที่จะเข้าถึงบริการศาสนา 13 ประการ ได้แก่ 1. ศีลมหาสนิท 2. ศีลอภัยบาป 3. ศีลเจิมผู้ป่วย 4. การสวดภาวนากลุ่ม 5. การร่วมพิธีบูชามิสซา ขอบพระคุณ 6. การเยี่ยมบ้านโดยพระสงฆ์นักบวชหรือฆราวาส 7. การฟังบทเทศน์หรือบทเพลงศักดิ์สิทธิ์ 8. การสวดสายประคำ 9. การอ่านหนังสือสัทธิ 10. การเฝ้าศีลมหาสนิท 11. การจุดเทียนถวายรูปเคารพศักดิ์สิทธิ์ 12. การรำพึงภาวนา และ 13. นพวารแม่พระนิจจานุเคราะห์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของผู้พิการคริสตชนต่อการเข้าถึงบริการศาสนา

คริสตศาสนา ในที่นี้หมายถึงคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งมีองค์สมเด็จพระสันตะปาปาเป็นประมุขสูงสุด นอกนั้น ยังมีพระสังฆราช พระสงฆ์ และนักบวช ที่ทำหน้าที่ปกครองและรับใช้ในเขตสังฆมณฑลของตน ซึ่งในประเทศไทยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 สังฆมณฑล และคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิกยังมีเอกภาพคำสอนด้านความเชื่อ ที่เป็นคำสอนจากสันตะสำนักวาติกัน

ผู้พิการที่ประสบความสำเร็จในชีวิต หมายถึงผู้พิการคริสตชนที่ประสบความสำเร็จชีวิตในมิติต่าง ๆ ทั้งครบ คือที่มีหน้าที่การงานหรือมีรายได้ด้วยตนเอง มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่น ได้รับการยอมรับจากสังคม มีสภาวะด้านจิตใจดีปรับตัวต่อความพิการได้ มีความเชื่อในศาสนา และนำหลักศาสนามาสรางเสริมสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข

บทที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย 3 วิธีตามระยะของการวิจัย ดังนี้คือ

1. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary study) เพื่อศึกษาตีความหมายเกี่ยวกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้พิการในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ และจากเอกสารต่าง ๆ ของคริสตศาสนา
2. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey study) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ความต้องการเข้าถึงบริการศาสนา ปัญหา อุปสรรคในการเข้าถึงศาสนาและบริการด้านศาสนา และความช่วยเหลือที่ต้องการในการเอาชนะอุปสรรคของผู้พิการคริสตชน
3. การวิจัยเชิงปรากฏการณ์ (Phenomenological study) เพื่อศึกษาประสบการณ์ความมีความสุข และการประสบความสำเร็จของผู้พิการที่เป็นคริสตชน ในการใช้หลักข้อคำสอนมาประยุกต์ในการเผชิญกับข้อจำกัดอันเนื่องมาจากความพิการเป็นรายบุคคล

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยคือ คนพิการคริสตชนที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีบริบูรณ์ที่ได้รับการรับศีลล้างบาปแล้ว และมีความพิการทางกายทั้งทางสายตา การได้ยิน และการเคลื่อนไหว ที่สังกัดอยู่ในเขตวัดของสังฆมณฑลกรุงเทพฯ 11 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา นครนายก นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สุพรรณบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร อยุธยา และอ่างทอง ทั้งที่อยู่ตามบ้านและศูนย์คนพิการของศาสนาคาทอลิก

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยคือ คนพิการคริสตชนที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีบริบูรณ์ที่ได้รับการรับศีลล้างบาปแล้ว และมีความพิการทางกายทั้งทางสายตา การได้ยิน และการเคลื่อนไหว สังกัดอยู่ในเขตวัดของสังฆมณฑลกรุงเทพฯ 11 จังหวัด ที่ได้รับการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 308 คน (คำนวณโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan, 1970: 680)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เอกสารพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ และเอกสารต่าง ๆ ของคริสตศาสนา โดยใช้วิธีการตีความหมาย (hermeneutics) กล่าวคือเป็นการศึกษารูปแบบวรรณกรรม (literary form) ของพระคัมภีร์ที่เขียนในบริบทที่เฉพาะเจาะจง เพื่อที่จะทราบความหมายที่พระเยซูคริสต์เจ้าต้องการที่จะสอนที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ โดยเน้นถึงความสำคัญของศักดิ์ศรีและคุณค่าของคนพิการ ซึ่งเป็นคำสอนหลักของศาสนาคาทอลิก

2. แบบสอบถามความต้องการเข้าถึงศาสนาของผู้พิการคริสตชน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

2.1 ข้อมูลเบื้องต้นจำนวน 8 ข้อใหญ่ 28 ข้อย่อย

2.2 ข้อมูลคำสอนผู้พิการในศาสนาคริสต์คาทอลิก 1 ข้อใหญ่ 6 ข้อย่อย

2.3 ข้อมูลความต้องการการเข้าถึงบริการศาสนาจำนวน 2 ข้อใหญ่ 10 ข้อย่อย

2.4 ข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงบริการศาสนาจำนวน 1 ข้อใหญ่ 26 ข้อย่อย

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับคำสอนผู้พิการในศาสนาคริสต์คาทอลิกในข้อ 2.2 มีเกณฑ์การให้คะแนนกำหนดไว้คือ ถ้าผู้พิการกลุ่มตัวอย่างทราบเกี่ยวกับคำสอนข้อนั้น ๆ ได้คะแนน 1 คะแนน หากไม่ทราบได้คะแนน 0 คะแนน ส่วนเกณฑ์กำหนดระดับความรู้เกี่ยวกับคำสอนผู้พิการในศาสนาคริสต์คาทอลิกของกลุ่มตัวอย่างในรายข้อมีดังนี้

ระดับน้อยมาก	ถ้าทราบคำสอนข้อนั้น ๆ	$\leq 40 \%$
ระดับน้อย	ถ้าทราบคำสอนข้อนั้น ๆ	41%-55%
ระดับปานกลาง	ถ้าทราบคำสอนข้อนั้น ๆ	56%-70%
ระดับค่อนข้างมาก	ถ้าทราบคำสอนข้อนั้น ๆ	71%-85%
ระดับมาก	ถ้าทราบคำสอนข้อนั้น ๆ	86%-100%

3. แบบสัมภาษณ์ผู้พิการเชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยมีแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guideline) เป็นคำถามปลายเปิดที่เน้นประเด็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้พิการตามแนวคิดที่ได้จากศึกษาจากเอกสารในระยะแรกของงานวิจัย รวมทั้งให้ผู้ได้รับการสัมภาษณ์เล่าถึงประสบการณ์ ความรู้สึก และอธิบายความหมายของคุณค่าและศักดิ์ศรีจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตน โดยผู้วิจัยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์จำนวน 3 คน จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามและพบว่าเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์แบบสำรวจโดยใช้โปรแกรม SPSS สำหรับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าแนวโน้มสู่ศูนย์กลาง ค่าร้อยละ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความต้องการด้านศาสนาด้วยด้วยสถิติ Chi-square

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์โดยใช้การเขียนเป็นความเรียงเพื่อบอกเล่าผลการศึกษาจากชีวิตจริงของผู้พิการที่มีความสุขและประสบความสำเร็วจีชีวิตและยังสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนพิการและคนทั่วไปได้ โดยใช้การวิเคราะห์ที่แบ่งข้อมูลเป็นรายวันและเมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ โดยการจัดเป็นหมวดหมู่ (Grouping)

บทที่ 3

ผลการวิจัยเชิงเอกสาร

คุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการ จากมุมมองคริสตศาสนา

คุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการ เป็นสิ่งที่กำลังได้รับความสนใจมากขึ้นเรื่อย ๆ ในสังคมปัจจุบัน ทั้งในระดับสังคมโลกและในระดับประเทศ เราสามารถเห็นได้จากองค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ความสนใจ ความช่วยเหลือ ผู้พิการในรูปแบบต่าง ๆ ที่ละเล็กละน้อยสังคมเริ่มเข้าใจคนพิการมากยิ่งขึ้น จนในที่สุดยอมรับว่าคนพิการเป็นทรัพยากรบุคคลในสังคม ที่ต้องการพัฒนาความสามารถเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ซึ่งเป็นการเปลี่ยนมโนทัศน์ (paradigm shift) จากมุมมองการให้ความช่วยเหลือแต่คนพิการแต่เพียงอย่างเดียว (object of charity) มาเป็นการพัฒนาศักยภาพของคนพิการแทน (empowerment) เพื่อให้คนพิการสามารถใช้ความสามารถ หรือ ศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ เพื่อหาเลี้ยงตนเองและทำประโยชน์ให้กับสังคม ซึ่งถือว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญ

จุดเริ่มต้นของ กระบวนการพัฒนาศักยภาพคนพิการ ต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ “คนพิการ” และ “ความพิการ” โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการเป็นหลัก ในอดีต สังคมไทยมักไม่ให้ความสนใจ และเหลียวแลเอาใจใส่คนพิการ อันเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ หลายประการ และมโนทัศน์หรือความเข้าใจเกี่ยวกับคนพิการ ก็เป็นการเข้าใจในด้านลบแต่เพียงอย่างเดียว ตัวอย่างเช่น ความเข้าใจว่าความพิการเป็นเรื่องของเวรกรรม และคนพิการเป็นภาระของครอบครัว หรือเป็นภาระของสังคม เท่านั้น ทศนะการเข้าใจคนพิการเฉพาะด้านลบดังกล่าว ทำให้สังคมไม่ให้ความสนใจ ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องคุณค่า และศักดิ์ศรีของคนพิการอย่างจริงจัง ดังนั้น ศักดิ์ศรี คุณค่า และความต้องการของคนพิการจึงถูกละเลย

การรับรู้และการยอมรับศักดิ์ศรี คุณค่า และความต้องการของคนพิการ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีการพัฒนาเป็นลำดับ เช่น ปฏิญญาสากลเรื่องสิทธิมนุษยชนในปี ค.ศ. 1948 ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์พื้นฐานที่สำคัญที่สังคมต้องรับรู้สิทธิมนุษยชนพื้นฐาน แต่สำหรับคนพิการนั้นในปี ค.ศ. 1981 องค์การสหประชาชาติ ได้ประกาศให้เป็นปีคนพิการสากล ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ ในการรับรู้คุณค่า ศักดิ์ศรี และสิทธิของคนพิการสำหรับนานาชาติ และในประเทศไทยเองก็มีพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เป็นรูปธรรมที่สำคัญสำหรับการรับรู้คุณค่า ศักดิ์ศรีของคนพิการ

การพัฒนาศักยภาพของคนพิการนั้น ขึ้นอยู่กับมุมมองเกี่ยวกับมนุษย์หรือบุคคลเป็นหลัก สิ่งที่สำคัญคือมุมมองการเข้าใจมนุษย์แบบองค์รวม (holistic approach) กล่าวคือ การเข้าใจคนพิการไม่ใช่จากมิติใดมิติหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นการเข้าใจคนพิการในลักษณะของความเป็นบูรณาการของบุคคล (integral approach) โดยมีมุมมองคนพิการในมิติต่าง ๆ แห่งการเป็นบุคคลทั้งครบ เช่น

มิติด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ที่แต่ละมิติมีความสำคัญในตนเองที่ไม่สามารถทดแทนหรือละเลยได้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการเข้าใจคนพิการที่ถูกต้องครบถ้วน

การศึกษาศักดิ์ศรี คุณค่า และความต้องการด้านศาสนาของคนพิการ จากมุมมองคริสตศาสนา ซึ่งเป็นงานวิจัยฉบับนี้ เป็นความพยายามที่จะศึกษาถึง ข้อคำสอนที่มีอยู่ในพระคัมภีร์ไบเบิล¹ โดยเน้นที่พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ ที่เป็นคำสอนของพระเยซูคริสต์เจ้าเอง ซึ่งแน่นอนที่สุดความคิดหรือมโนทัศน์เกี่ยวกับคนพิการในพระคัมภีร์ไบเบิล ภาคพันธสัญญาเดิม ย่อมมีอิทธิพลทำให้เราเข้าใจคำสอนของพระเยซูคริสต์เจ้าบ้าง ถึงแม้ว่าพระเยซูคริสต์เจ้าจะทรงมีคำสอน และมโนทัศน์ที่ใหม่ เกี่ยวกับคนพิการ ซึ่งเป็นคำสอนของพระองค์เองก็ตาม เพราะศาสนาคริสต์เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมของศาสนายิว

ดังนั้น ขอบเขตของการศึกษาในการทบทวนวรรณกรรม จึงเริ่มจากภูมิหลังของคนพิการในพระคัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาเดิม คำสอนของพระเยซูคริสต์ในพระคัมภีร์ไบเบิล ภาคพันธสัญญาใหม่ ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญ และยังมีคำสอนอื่น ๆ อีกของศาสนาคริสต์ ที่เกี่ยวข้องกับศักดิ์ศรี คุณค่าของคนพิการ เช่น คำสอนจากสมเด็จพระสันตะปาปา องค์พระประมุขของศาสนาคาทอลิก ซึ่งเป็นขอบเขตของการศึกษาการทบทวนวรรณกรรมในบทนี้ เพื่อให้เราเข้าใจศักดิ์ศรี และคุณค่าของคนพิการ จากมุมมองของคริสตศาสนา ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3.1 ภูมิหลังของมโนทัศน์คนพิการในพระคัมภีร์ไบเบิล: พันธสัญญาเดิม

3.1.1 ความเป็นมนุษย์ในพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิม

ศาสนาคริสต์เป็นศาสนาที่เกิดขึ้นในบริบทของศาสนายิว² และได้พัฒนาเจริญก้าวหน้า โดยมีศาสดาคือพระเยซูคริสต์เจ้าเป็นผู้ตั้ง ดังนั้น มโนทัศน์หรือความเข้าใจที่สำคัญ ๆ ของศาสนาคริสต์เกี่ยวกับพระเจ้า และความเข้าใจเกี่ยวกับคำสอนต่าง ๆ จึงรับมาจากศาสนายิว เช่น เรื่องต้นกำเนิดของโลกจักรวาล ต้นกำเนิดของชีวิต ความทุกข์ทรมาน ความตาย ฯลฯ เป็นต้น ศาสนาคริสต์ได้รับอิทธิพลมาจากศาสนายิว เพราะศาสนาคริสต์ยอมรับหนังสือพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมของชาวยิวที่สำคัญ ๆ หลายฉบับ ว่าเป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์ของตน ถึงแม้ว่าศาสนาคริสต์จะมีคำสอนของ

¹ พระคัมภีร์ไบเบิลสำหรับศาสนาคาทอลิก สามารถแบ่งออกเป็น 2 ภาคคือ ภาคพันธสัญญาเดิม และภาคพันธสัญญาใหม่ ศาสนาคาทอลิกยอมรับพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมจำนวน 46 เล่ม และภาคพันธสัญญาใหม่จำนวน 27 รวมทั้งหมดเป็น 73 เล่ม

² ความแตกต่างระหว่างศาสนายิวและศาสนาคริสต์คือ ศาสนายิวเชื่อถึงพระเป็นเจ้าที่สามารถเอ่ยพระนามว่าพระยาเวห์ต่อองค์เดียว ที่พระองค์ทรงประทานพระบัญญัติให้แก่ตนทางโมเสส และคำสอนอื่นทางบรรดาประกาศก ศาสนายิวนับถือพระเยซูคริสต์เจ้าเป็นเพียงประกาศกองค์หนึ่งเท่านั้น แต่ศาสนาคริสต์นอกจากเชื่อถึงพระเป็นเจ้า แต่เพียงพระองค์เดียวที่มีพระนามว่าพระยาเวห์เหมือนศาสนายิวแล้ว ศาสนาคริสต์ยังเชื่ออีกว่าพระเยซูคริสต์เจ้าเป็นพระบุตรของพระเป็นเจ้า ที่ทรงลงมาบังเกิดเพื่อไถ่บาปมนุษย์ทุกคนให้รอดพ้น

พระเยซูคริสต์เจ้า ที่เป็นคำสอนใหม่และสมบูรณ์ และเป็นคำสอนที่มีลักษณะเฉพาะก็ตาม ซึ่งในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับคนพิการก็เช่นเดียวกัน เราอาจกล่าวได้ว่า มโนทัศน์หรือความเข้าใจเกี่ยวกับคนพิการในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมของศาสนายิว เป็นภูมิหลังที่มีความสำคัญระดับหนึ่ง เพื่อที่จะเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าใจคำสอนที่แท้จริงของพระเยซูคริสต์เจ้าเกี่ยวกับคนพิการ

พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมของชาวยิว เข้าใจมนุษย์ที่ดำเนินชีวิตควบคู่กับพระเจ้าเสมอ กล่าวคือ ศาสนายิวเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ ในความสัมพันธ์กับพระเจ้า ที่เป็นผู้สร้างหรือเป็นปฐมเหตุของทุกสิ่งทุกอย่างในโลก เช่น ชาวยิวอธิบายว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น เนื่องจากพระเจ้าเป็นผู้กำหนดหรืออนุญาตให้เกิดขึ้น และพระเจ้าของชาวยิวทรงเป็นพระเจ้าที่ทรงสรรพานุภาพแต่เพียงพระองค์เดียว ซึ่งแตกต่างจากศาสนาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น ที่มีความเชื่อถึงเทพเจ้าหลายองค์ นอกนั้น ศาสนายิวยังเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นสิ่งสร้างของพระเจ้า ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ดียิ่งขึ้น

ข้อคำสอนเกี่ยวกับมนุษย์ พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมในหนังสือปฐมกาล³ เชื่อว่า พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามรูปแบบและภาพลักษณ์ของพระเจ้า (เทียบ ปฐก. 1: 26-27) กล่าวคือมนุษย์เป็นผู้ที่แสดงให้ทราบถึงรูปแบบและภาพลักษณ์ของพระเจ้า ที่สามารถสัมผัสและจับต้องได้บนโลก ความเข้าใจถึงพระเจ้าที่เป็นบ่อเกิดและต้นตอของทุกสิ่งทุกอย่าง พระเจ้าเป็นผู้ที่ทรงสรรพานุภาพ ทรงสร้างสรรพสิ่งโดยพระวาจาของพระองค์ พระเจ้าทรงสร้างทุกสิ่งทุกอย่างล้วนแต่เป็นสิ่งที่ดีและประเสริฐ และสิ่งสร้างของพระเจ้าที่ประเสริฐสูงสุดคือมนุษย์ เช่น บทเพลงสดุดี⁴ ที่ 8 ซึ่งเป็นเพลงสดุดีเกี่ยวกับพระสิริของพระเจ้าและความสง่างามของมนุษย์ ข้อที่ 4-5 กล่าวว่า “... มนุษย์เล่าเขาเป็นผู้ใด พระเจ้าสนใจสร้างเขาขึ้นมาสง่าเทียว สร้างด้อยกว่าพระองค์น้อยเดียว อัศจรรย์จริงเจียว ประทานเกียรติสง่าราศี...” (สดด. 8: 4-5) ดังนั้น มนุษย์จึงเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรีเพราะมนุษย์เป็นผู้ที่พระเจ้าทรงสร้างตามรูปแบบและภาพลักษณ์ของพระองค์ กล่าวคือ ในมนุษย์ทุกคนเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรี เพราะมีรูปแบบและภาพลักษณ์ของพระเจ้าสถิตอยู่

ถ้าพระเจ้าทรงสร้างทุกอย่างมาล้วนแต่เป็นสิ่งที่ดียิ่งขึ้น ปัญหาคือในสภาพชีวิตปัจจุบันที่มนุษย์กำลังเผชิญหน้าอยู่นั้น ปัญหาความเจ็บป่วย ความทุกข์ทรมาน และความชั่วร้ายต่าง ๆ มา

³ หนังสือปฐมกาลเป็นหนังสือที่กล่าวถึงต้นกำเนิดของสิ่งต่าง ๆ ของจักรวาล เช่น การสร้างโลกจักรวาล การสร้างมนุษย์ สาเหตุของความทุกข์ทรมาน สาเหตุของบาป ซึ่งผู้เขียนใช้วรรณกรรมและเรื่องเล่าต่าง ๆ ในสมัยของตนในการอธิบายถึงต้นกำเนิดดังกล่าว นักศึกษาพระคัมภีร์สรุปว่าหนังสือปฐมกาล 11 บทแรกไม่ใช่เป็นหนังสือที่มีหลักฐานด้านประวัติศาสตร์ แต่เป็นหนังสือที่ผู้เขียนต้องการที่จะสอนข้อความเชื่อด้านศาสนาเท่านั้น ดังนั้นหนังสือดังกล่าวจึงไม่สามารถใช้อ้างเป็นความจริงด้านวิทยาศาสตร์ได้

⁴ บทเพลงสดุดีเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งของพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม ที่เป็นการรวบรวมวรรณกรรมประเภท ร้อยแก้ว ร้อยกลอน บทกลอน และกาพย์ ที่ชาวยิวได้แต่งขึ้นเพื่อใช้สำหรับในการสวด หรือในพิธีกรรม

จากไหน? ชาวยิวอธิบายปัญหาความเจ็บป่วย ความทุกข์ทรมาน และความชั่วร้ายต่าง ๆ ได้อย่างไร? ชาวยิวอธิบายถึงต้นตอหรือสาเหตุของความเจ็บป่วย ความทุกข์ทรมาน และความชั่วร้ายต่าง ๆ ว่าเป็นผลมาจากบาปหรือการกระทำผิดของมนุษย์ และบาปก่อให้เกิดการลงโทษที่พระเจ้าทรงมีต่อมนุษย์คนนั้น ที่ได้เคยกระทำความผิด จึงต้องรับผลของบาปกำเนิด (original sin)⁵ ซึ่งบาปที่ทำให้เกิดความทุกข์ยาก และความชั่วร้าย คือบาปที่มนุษย์เป็นกบฏต่อพระเจ้า ไม่บนอบเชื่อฟังพระองค์ โดยมีความมักใหญ่ใฝ่สูงที่จะเป็นพระเจ้าเสียเอง

ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม ตามความเชื่อของศาสนายิว อธิบายตอบปัญหาความเจ็บป่วยและความพิการโดยประยุกต์ใช้ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีเวรกรรม ที่อธิบายว่า พระเป็นเจ้าทรงอวยพรผู้ที่กระทำความดีและทรงลงโทษผู้ที่กระทำความชั่ว และทฤษฎีการถูกทดลอง อธิบายว่าความเจ็บป่วยทุกข์ทรมานในโลกนี้ เป็นเครื่องทดลองความเชื่อ สำหรับผู้ที่เชื่อสัตย์ต่อพระองค์ เช่น บรรดาประกาศกที่ได้รับการทดลอง เป็นต้น ซึ่งก็สามารถอธิบายอย่างสมเหตุสมผลพอสมควรในระดับหนึ่งว่าทำไมจึงมีความทุกข์ทรมานและความพิการ

พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมมักเข้าใจว่าความพิการเป็นการลงโทษของพระเป็นเจ้า เช่น พระเป็นเจ้าทรงลงโทษให้ม้าของศัตรูของพระองค์ตาบอด (เทียบ ศคย. 12: 4) หรือพระเป็นเจ้าทรงลงโทษคนบาปให้ตาบอด (เทียบ ศพย. 1: 17) “พระเจ้ารับสั่งว่า เราจะนำความพินาสมาสู่มนุษยชาติ ทุกคนจะคลำไปเหมือนคนตาบอด พวกเขาได้ทำบาปต่อเรา”

พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมเข้าใจผู้พิการเป็นผู้ที่ควรให้ความเมตตาสงสารเท่านั้น เช่น หนังสือเฉลยธรรมบัญญัติ (ฉบ. 27: 18) กล่าวว่า “พระองค์จะทรงสาปแช่งผู้ที่ทำให้คนตาบอดหลงทาง...” พระเป็นเจ้าทรงเป็นผู้ที่เมตตาสงสารคนพิการ เช่น หนังสือประกาศกอิสยาห์ ที่กล่าวถึงยุคสมัยของพระเจ้าผู้ไถ่โดยใช้สัญลักษณ์ความพิการว่า “คนตาบอดมองไปได้เห็น ลมคนหูหนวกได้ยิน คนง่อยกระโดดวิ่งโลดเต้น คนใบ้ให้ร้องยินดีที่พูดเป็น...” (อสย. 35: 5-6) กล่าวคือคนพิการเป็นเพียงผู้ที่รอรับความเมตตาสงสารแต่อย่างเดียว

เราอาจสรุปได้ว่าจากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม ศาสนายิวเข้าใจคนพิการที่เป็นรูปธรรม (concrete) ที่เป็นผู้ที่มีตัวตนจริง ๆ เช่น กล่าวถึงคนหูหนวก คนตาบอด คนใบ้ ฯลฯ ซึ่งความพิการนั้นมาจากผลของบาป ที่มนุษย์ไม่บนอบเชื่อฟังพระเป็นเจ้า ความพิการเป็นเรื่องของเวรกรรมที่ตามมา ความพิการเป็นวิธีการที่พระเป็นเจ้าทรงใช้ทดลองมนุษย์ พระเป็นเจ้าทรงใช้ความพิการเป็นเครื่องมือในการลงโทษ คนพิการเป็นเพียงผู้ที่รับความเมตตาสงสารจากผู้อื่นแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

⁵บาปกำเนิดคือคำสอนของศาสนาคริสต์ที่เหมือนกับศาสนายิว ที่สอนว่าต้นตอของความทุกข์ทรมาน และความตายที่มนุษย์ประสบคือ บาปของอาดัมและเอวา ซึ่งเป็นมนุษย์คู่แรกที่ไม่เชื่อฟังพระเจ้า โดยใช้การกินผลไม้ที่พระเจ้าทรงห้ามมาเป็นเรื่องสอน

3.1.2 การเชื่อมโยงความพิการกับความเป็นมลทิน

เนื่องจาก ศาสนายิวมักจะทำให้เข้าใจและอ้างสาเหตุของทุกข์ทรมาน ความเจ็บป่วย และความพิการของมนุษย์ว่าเป็นผลมาจากบาปของมนุษย์ หรือเป็นผลมาจากการลงโทษของพระเจ้า ที่มนุษย์คนนั้นได้เคยกระทำความผิดในอดีต ซึ่งเป็นวิธีคิดโดยอาศัยเหตุผลของตนเองตามความสามารถของมนุษย์ เพื่อพยายามที่จะอธิบายต้นตอของความชั่วร้าย หรือความทุกข์ทรมานที่เข้ามาในโลก หรืออีกนัยหนึ่ง ศาสนายิวเชื่อมโยงสาเหตุของความพิการกับการทำบาป หรือการเชื่อมโยงความพิการกับการเป็นมลทิน ซึ่งเป็นความคิดที่มองคนพิการในแง่ลบ เป็นการเข้าใจคนพิการว่าเป็นคนบาป เป็นบุคคลที่มีมลทิน ซึ่งเราสามารถพบการกีดกันคนพิการไม่ให้มีส่วนร่วมในพิธีกรรมในพระคัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาเดิม

ตัวอย่างเช่นในหนังสือเลวีนิติ⁶ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพระคัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาเดิม ที่เป็นหนังสือที่บรรจุกฎเกณฑ์ ระเบียบ เกี่ยวกับพิธีกรรมต่าง ๆ ศาสนายิว หนังสือเลวีนิติมีกฎเกณฑ์ห้ามไม่ให้คนพิการเข้ามาในพระวิหาร หรือถวายเครื่องบูชาแด่พระเจ้า เพราะความพิการก่อให้เกิดความเป็นมลทิน เช่น “ในเชื้อสายของเจ้าที่นำเครื่องธัญญาบูชามาถวายเรา จะต้องไม่มีร่างกายพิการพิการ รวมถึงในกาลต่อ ๆ ไปด้วย ผู้ที่นำของมาถวาย จะต้องไม่มีร่างกายพิการพิการ ตาไม่บอด ไม่เป็นง่อย รูปร่างไม่อัปลักษณ์ หรือไม่สมบูรณ์ ไม่เป็นคนแขนลีบ ขาลีบ ไม่เป็นคนหลังค่อมหรือคนแคระ ไม่ใช่เป็นคนโรคตา หรือโรคผิวหนัง หรือถูกตอน สมณะเชื้อสายของอาโรนที่มีร่างกายพิการ จะนำธัญญาบูชามาถวายเราไม่ได้... แต่เนื่องจากเขาพิการพิการ เขาจะเข้ามาใกล้ม่านศักดิ์สิทธิ์หรือแท่นบูชาไม่ได้ เขาต้องไม่ทำให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้เป็นมลทินไป เพราะเราเป็นพระเจ้า และทำสิ่งเหล่านี้ให้ปราศจากมลทิน” (ลวต. 21: 18-21)

สรุป ศาสนายิวเชื่อว่า พระเจ้าทรงเป็นผู้สรรพานุภาพสูงสุด ทรงสร้างทุกอย่างในโลกล้วนแต่เป็นสิ่งดี มนุษย์ถูกสร้างตามรูปแบบและภาพลักษณ์ของพระเจ้า ศาสนายิวเข้าใจมนุษย์ควบคู่ไปกับพระเจ้าเสมอ และศาสนายิวยธิบายว่าความพิการเป็นผลของบาป ที่บุคคลนั้นได้กระทำ ความพิการจึงเป็นการลงโทษของพระเจ้า ศาสนายิวเข้าใจว่าคนพิการเป็นคนที่มัลทิน และคนพิการถูกแยกออกจากสังคม ดังนั้น คนพิการถูกกีดกันออกจากพิธีกรรมศาสนา และชีวิตสังคม คนพิการต้องเผชิญชะตากรรมความทุกข์ทรมานแต่เพียงผู้เดียว คนพิการที่หายจากโรคและความพิการแล้ว จำต้องไปแสดงตัวต่อพระสงฆ์ ซึ่งจะเป็นผู้ที่ประกาศว่าความมัลทินได้หมดสิ้นไปแล้ว และบุคคลผู้ที่หายจากโรคจะได้กลับเข้ามามีความสัมพันธ์กับชีวิตสังคมและกฎบัญญัติอีกครั้งหนึ่ง

⁶ หนังสือเลวีนิติเป็นหนังสือเล่มหนึ่งในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม ที่รวบรวมกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติในด้านศีลธรรม และพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นหนังสือที่เชื่อกันว่าโมเสสเป็นผู้เขียน

3.2 มโนทัศน์คนพิการในพระคัมภีร์ไบเบิล: พันธสัญญาใหม่

3.2.1 ทศนคติและท่าทีของพระเยซูคริสต์เจ้า

พระเยซูคริสต์เจ้าศาสดาของคริสตศาสนา ที่ทรงประสูติในสังคม วัฒนธรรม และศาสนายิว ทรงได้รับอิทธิพลจากศาสนายิวที่เข้าใจเกี่ยวกับคนพิการดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น นอกนั้น อันที่จริง พระเยซูคริสต์เจ้าไม่ได้เป็นนักปรัชญาที่พยายามอธิบายเกี่ยวกับต้นเหตุของความพิการ และความทุกข์ทรมานจนเป็นที่น่าพอใจหรือสมเหตุสมผลว่า ทำไมต้องมีความทุกข์ทรมานหรือความพิการ พระองค์เองก็มุ่งที่จะประกาศพระอาณาจักรของพระเจ้า ซึ่งทรงกระทำควบคู่กับการรักษา คนเจ็บป่วย คนพิการให้หาย ขับไล่ปีศาจจากคนที่ถูกผีสิง ปลุกคนตายให้ฟื้นขึ้นมามากกว่า ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งการเข้ามาของพระอาณาจักรของพระเจ้า สำหรับคนยากจน ผู้ที่ถูกเบียดเบียน ผู้ที่อยู่ชายขอบสังคมเป็นพวกแรกมากกว่า ที่จะพยายามอธิบายถึงต้นเหตุแห่งความทุกข์ทรมาน หรือความพิการว่ามีสาเหตุมาจากอะไร

พระเยซูคริสต์เจ้าทรงพบกับความยากลำบากในการปฏิเสธว่า ความพิการไม่ใช่เป็นผลของบาป ที่พระเจ้าทรงลงโทษเพราะได้ละเมิดกฎบัญญัติ เพราะความคิดดังกล่าวมีมาอย่างช้านาน เราสามารถรู้ถึงความคิดดังกล่าวของพระเยซูคริสต์เจ้าได้จากตัวอย่างในพระคัมภีร์เช่น

“ขณะที่พระเยซูเจ้าทรงพระดำเนินผ่านไป พระองค์ทรงทอดพระเนตรเห็นคนตาบอดแต่กำเนิดคนหนึ่ง บรรดาศิษย์ทูลถามพระองค์ว่า “พระอาจารย์ ใครทำบาป ชายคนนี้ หรือบิดามารดาของเขา เขาจึงเกิดมาตาบอด” พระเยซูเจ้าตรัสตอบว่า “มิใช่ชายคนนี้ หรือบิดามารดาของเขาทำบาป แต่เขาเป็นเช่นนี้ก็เพื่อให้กิจการของพระเจ้าปรากฏในตัวเขา” (ยน. 9:2-3)

จากตัวอย่างการสนทนาระหว่างพระเยซูเจ้ากับศิษย์ของพระองค์ ศิษย์ของพระเยซูเจ้าถามพระองค์ ถึงสาเหตุที่ทำให้คนเกิดมาตาบอดแต่กำเนิดว่า เป็นความผิดของใคร? พระเยซูเจ้าทรงตอบว่า “ไม่ใช่เป็นความผิดของเขาหรือของบิดามารดา แต่ที่เขาเกิดมาตาบอดเพื่อว่าฤทธิ์อำนาจของพระเจ้าจะได้สำแดงออกในการรักษาเขาให้หาย” เราสังเกตเห็นว่าศิษย์ของพระเยซูเจ้าได้รับอิทธิพลความคิด ว่าความพิการเป็นการลงโทษจากพระเป็นเจ้าจากศาสนายิว แต่พระเยซูเจ้าทรงไม่ตอบคำถามโดยตรง แต่พระองค์ทรงชี้ให้เห็นอีกมุมมองหนึ่งคือ เพื่อเป็นโอกาสให้พวกเราสามารถประกอบกิจการดีต่อเขาได้

นอกนั้น พระเยซูเจ้าทรงมีความเมตตากรุณาต่อคนพิการเป็นพิเศษ คนพิการยังคงได้รับการเข้าใจว่าเป็นบุคคลที่ต้องการให้ความช่วยเหลือ (object of Charity) เพราะพวกเขาเป็นผู้ที่อยู่ชายขอบสังคม และเป็นผู้ที่ไม่สามารถตอบแทนได้ ดังนั้น สำหรับพระเยซูเจ้าคนพิการยังคงเป็นผู้ที่ควรให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นความคิดที่มีอยู่ในศาสนายิว ที่เข้าใจว่าผู้พิการเป็นผู้ที่สมควรได้รับความช่วยเหลือแต่อย่างเดียว

“พระองค์ตรัสกับผู้ที่เชิญพระองค์ว่า “เมื่อท่านจัดงานเลี้ยงอาหารกลางวันหรืออาหารค่ำอย่าเชิญมิตรสหาย พี่น้องหรือเพื่อนบ้านที่มั่งมี เพราะเขาจะเชิญท่านและท่านจะได้รับการตอบแทน แต่เมื่อท่านจัดงานเลี้ยง จงเชิญคนยากจน คนพิการ คนง่อย คนตาบอด แล้วท่าน

จะเป็นสุข เพราะเขาเหล่านั้นไม่มีสิ่งใดตอบแทนท่านได้ ท่านจะได้รับการตอบแทนจากพระเจ้า เมื่อผู้ชอบธรรมกลับคืนชีพ” (ลก. 14:12-14)

สิ่งที่น่าสังเกตคือในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ คือพระคัมภีร์มักจะไม่กล่าวถึง “ความพิการ” ในภาพรวม ที่เป็นลักษณะเป็นนามธรรม (abstract) แต่พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่มักจะกล่าวถึง “คนพิการ” เฉพาะอย่างที่มีความเป็นรูปธรรม (concrete) มากกว่า เช่นกล่าวถึง คนง่อย คนมือลีบ คนตาบอด และคนโรคเรื้อน เป็นต้น เพราะพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่เข้าใจบุคคลเฉพาะเจาะจง ในประวัติศาสตร์ และสภาพแวดล้อม เท่านั้น สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่าพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่เป็นเรื่องราว เกี่ยวกับประวัติศาสตร์แห่งความรอดของบุคคลที่มีชีวิตจริง มากกว่าที่จะเป็นหนังสือประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงเรื่องทั่ว ๆ ไปลอย ๆ

ทัศนคติของพระเยซูเจ้า หรือท่าทีของพระองค์ที่มีต่อคนพิการสามารถสังเกตได้ในหนังสือพระวรสาร⁷ เป็นท่าทีที่แตกต่างจากท่าทีของศาสนายิว พระเยซูเจ้าทรงให้คำสอนใหม่ที่ไม่เน้นถึงการลงโทษของพระเจ้า หรือการเข้าใจพระเจ้าเป็นผู้ตัดสินลงโทษแต่เพียงอย่างเดียว หรือเข้าใจว่าความพิการเป็นการลงโทษของพระเจ้า แต่พระองค์ทรงเน้นถึงความรัก ความเอื้ออาทรของพระเป็นเจ้าที่ทรงมีต่อมนุษย์ทุกคน ทรงสอนให้มนุษย์ทุกคนเข้าใจพระเป็นเจ้าโดยใช้ภาพลักษณ์ของบิดาผู้ใจดี ซึ่งทรงส่งพระบุตรของพระองค์ลงมาไถ่บาปของมนุษย์ทั้งปวง ดังนั้น เราสามารถเข้าใจถึงท่าทีของพระเยซูเจ้าที่พระองค์ทรงมีต่อคนพิการต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.2.2 พระเยซูเจ้ากับคนอัมพาต: ความเชื่อของคนอัมพาต (มก. 2: 1-12 เทียบ ลก. 5:17-26)

“ต่อมาอีกสองสามวันพระเยซูเจ้าเสด็จกลับมาที่เมืองคาเปอร์นาอุม...ประชาชนจำนวนมากจึงมาชุมนุมกันจนไม่มีที่ว่างแม้แต่กระทั่งที่ประตู พระองค์ประทานสอนโอวาทประชาชนเหล่านั้น ชายสี่คนหามคนอัมพาตคนหนึ่งมาเฝ้าพระองค์ แต่เขานำคนอัมพาตคนนั้นฝ่าฝูงชนเข้าไปถึงพระองค์ไม่ได้ เขาจึงเปิดหลังคาบ้านตรงที่พระองค์ประทับอยู่ แล้วหย่อนแคร่ที่คนอัมพาตนอนอยู่ลงมาจากช่องนั้น เมื่อพระเยซูเจ้าทรงเห็นความเชื่อของคนเหล่านั้นจึงตรัสกับคนอัมพาตว่า “ลูกเอ๋ยบาปของท่านได้รับการอภัยแล้ว” ที่นั้นมีธรรมจารยบางคนนั่งอยู่ด้วย เขาคิดในใจว่า “ทำไมคนนี้จึงพูดเช่นนั้นเล่า เขากล่าวดูหมิ่นพระเจ้า ใครเล่าอภัยบาปได้นอกจากพระเจ้าเท่านั้น” ทันใดนั้นพระเยซูเจ้าทรงทราบความคิดของเขาด้วยพระจิตของพระองค์จึงตรัสว่า “ท่านทั้งหลายคิดเช่นนั้นในใจทำไม อย่างใดง่ายกว่ากัน การบอกคนอัมพาตว่า “บาปของท่านได้รับการอภัยแล้ว” หรือบอกว่า “ลุกขึ้นแบกแคร่เดินไปเถิด” ... พระองค์ตรัสแก่คนอัมพาตว่า “เราสั่งท่านจงลุกขึ้นแบกแคร่กลับไปบ้านเถิด” เขาก็ลุกขึ้นแบกแคร่ออกเดินไปทันทีต่อหน้าคนทั้งปวง” (มก. 2: 1-12)

⁷ หนังสือพระวรสาร เป็นหนังสือบันทึก “ข่าวดี” (evangelium) ที่พระเยซูเจ้าทรงประกาศ ซึ่งมีอยู่ 4 ฉบับ คือพระวรสารของนักบุญมัทธิว พระวรสารของนักบุญมาระโก พระวรสารของนักบุญลูกา และพระวรสารของนักบุญยอห์นซึ่งเป็นหนังสือที่บันทึกสิ่งที่พระเยซูเจ้าทรงสอนและสิ่งที่พระเยซูเจ้าทรงกระทำ ซึ่งในแต่ละฉบับจะมีความคล้ายคลึงและความแตกต่าง

ตัวอย่างในพระคัมภีร์ไบเบิล ที่พระเยซูคริสต์เจ้าทรงรักษาคนอัมพาตให้หาย จากตัวอย่างดังกล่าวจะสังเกตเห็นว่า คนพิการไม่ได้เป็นจุดศูนย์กลางของความสนใจของกลุ่มบุคคลที่นั่น นอกนั้น ยังเห็นได้ชัดว่าคนพิการไม่สามารถเข้าถึงพระเยซูคริสต์เจ้าได้ เพราะถูกฝูงชนที่ห้อมล้อมพระองค์ได้ปิดกั้นเนื่องมาจากจำนวนคนที่มีอยู่อย่างมากมาย เพราะคนพิการสำหรับพวกเขาไม่ได้รับความสนใจในศักดิ์ศรีและคุณค่า สำหรับฝูงชนความพิการยังคงได้รับความเข้าใจว่าเป็นเรื่องของบาป ฝูงชนยังมีความเข้าใจว่าความพิการเป็นผลของบาป เพราะพวกเขามีทัศนคติเกี่ยวกับพระเป็นเจ้าว่าเป็นผู้ทรงสรรพานภาพสูงสุด เป็นความสมบูรณ์ครบครันสูงสุด และบุคคลที่เป็นคนพิการซึ่งเป็นคนบาปจึงไม่สมควรที่จะเข้ามาในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ หรือเข้ามาอยู่ใกล้ชิดกับพระเยซูเจ้า

จากตัวอย่างดังกล่าว เราเห็นความเชื่ออย่างมหาศาลของคนอัมพาตและเพื่อน ๆ โดยที่เพื่อน ๆ ที่ห้ามคนพิการและพาคนพิการขึ้นหลังคาได้อวดดาวิด⁸ และหย่อนคนอัมพาต ลงมาหาพระองค์ ซึ่งเป็นวิธีการที่พิเศษในการเข้าไปพบกับพระเยซูเจ้าของคนพิการ ซึ่งเรียกร้องความกล้าหาญและความเชื่อเป็นอย่างมาก วิธีการที่คนอัมพาตใช้ในการเข้าถึงพระเยซูเจ้าเป็นวิธีผิดธรรมดา ซึ่งยังคงเป็นวิธีการที่เรายังคงเห็นในปัจจุบัน เช่น การอุ้มคนพิการเข้าโบสถ์ เพราะโบสถ์ไม่มีทางลาดชันที่เหมาะสม หรือการอุ้มคนพิการขึ้นบันไดที่ลาดชันของโบสถ์ เป็นต้น การไม่สามารถเข้าไปยังสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ หรือต้องเข้าไปโดยวิธีไม่ธรรมดา เป็นความทุกข์ของผู้พิการตลอดจนมาถึงในสมัยปัจจุบัน ที่โบสถ์ที่ไม่ได้รับความสนใจที่จะปรับปรุงเพื่อในคนพิการสามารถเขาถึงสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ได้อย่างบุคคลธรรมดาทั่วไป ในปัจจุบัน คนพิการมีสิทธิที่จะปฏิบัติศาสนกิจในพิธีกรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป

พระเยซูคริสต์เจ้าทรงรักษาคนอัมพาตให้หาย ทรงกล่าวว่า “ลูกเอ๋ย เจ้าได้รับการอภัยบาปแล้ว” (มก. 2:6-7) การที่พระเยซูคริสต์เจ้ากล่าวดังนี้ ทำให้หัวหน้าหรือผู้นำศาสนายิวหรือธรรมาจารย์ไม่พอใจเป็นอย่างมาก พวกเขาไม่คิดสงสารคนพิการที่ได้รับการรักษาให้หาย แต่พวกเขากลับคิดที่จะจับผิดพระเยซูคริสต์เจ้า เพราะพวกเขาเชื่อว่าแม้พระเจ้าแต่เพียงผู้เดียวที่สามารถอภัยบาปได้ อย่างไรก็ตามพระวรสารตอนนี้แสดงให้เห็นชัดเจนว่า แม้แต่ในสมัยของพระเยซูคริสต์เจ้า ยังมี ความเชื่อแบบศาสนายิวที่ว่า ความพิการคือผลของการทำบาป และคนพิการมักจะถูกทอดทิ้งละเลย หรือถูกขับออกจากสังคม พระเยซูเจ้าทรงทราบความคิดของผู้นำศาสนายิวและทรงดำนิความใจแข็งกระด้างของพวกเขา พระเยซูเจ้าทรงมีพระทัยเมตตาสงสารคนพิการเป็นพิเศษ และรักษาเขาให้หาย แม้ว่าพระองค์จะถูกจับผิดจากบุคคลอื่นก็ตาม

⁸ เป็นรายละเอียดปลีกย่อยของชนิดของหลังคาที่พบ ซึ่งมีความแตกต่างกันคือ ชนิดของหลังคาที่พบในพระวรสารนักบุญมาระโกเป็นหลังคาคาคาฟของชาวปาเลสไตน์ (มก. 2:4) กับ ชนิดของหลังคาที่พบในพระวรสารนักบุญลูกา ซึ่งเป็นหลังคากระเบื้องแบบกรีก โรมัน (ลก. 5:19) ซึ่งเป็นรายละเอียดที่ชี้ให้เห็นว่าเขียนในสภาพแวดล้อมของสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

3.2.3 พระเยซูเจ้ากับคนโรคเรื้อน: การนำกลับมาสู่สังคม(มก. 1: 40-45 เทียบ ลก. 5:12-14)

“ผู้เป็นโรคเรื้อนคนหนึ่งมาเฝ้าพระองค์ คุณเข่าอ่อนวอนว่า “ถ้าพระองค์พอพระทัยพระองค์ ย่อมรักษาข้าพเจ้าให้หายได้” พระเยซูเจ้าทรงสงสารตื้นตันพระทัย จึงยื่นพระหัตถ์สัมผัสเขา ตรัสว่า “เราพอใจ จงหายเถิด” ทันใดนั้นโรคเรื้อนก็หาย เขากลับเป็นปกติ พระเยซูเจ้าทรงให้เขาไปทันที ทรงกำชับอย่างแข็งขันว่า “ระวังอย่าบอกอะไรให้ใครรู้เลยแต่จงไปแสดงตนแก่สมณะ และถวายเครื่องบูชาตามที่โมเสสกำหนด เพื่อเป็นหลักฐานแก่คนทั้งหลายว่าท่านหายจากโรคแล้ว” (มก. 1: 40-45)

ปกติคนโรคเรื้อนในสมัยพระเยซูเจ้าเป็นโรคร้ายที่สังคมรังเกียจ อันเนื่องมาจากความพิการภายนอก พวกเขาจะถูกขับออกจากหมู่บ้าน และดำเนินชีวิตด้วยการขอทาน นุ่งห่มเสื้อผ้าขาดรุ่งริ่ง นอกนั้นเวลาเดินไปจะต้องสั่นกระดิ่งและกล่าวคำว่าไม่สะอาด ๆ จากตัวอย่างในพระวรสารดังกล่าว เราจะสังเกตเห็นว่า คนโรคเรื้อนที่มักจะเป็นคนพิการ เป็นผู้ดำเนินชีวิตที่โดดเดี่ยว และถูกตัดขาดจากชีวิตสังคม คนโรคเรื้อนมักจะเป็นคนพิการที่น่ารังเกียจ ซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกตัดขาดออกจากสังคม เพราะตามธรรมเนียมชาวยิว คนโรคเรื้อนเป็นคนที่ไม่สะอาดและมีมลทินที่ได้รับการบัญญัติไว้ตามกฎหมายเกณฑ์ของโมเสส (เทียบ ลวต. 13) ซึ่งเป็นบัญญัติข้อปฏิบัติเกี่ยวกับคนที่เป็นโรคเรื้อน

พระเยซูคริสต์เจ้าทรงยื่นพระหัตถ์แตะต้องคนโรคเรื้อน ซึ่งเป็นการกระทำที่มีความหมาย ไม่ใช่เป็นการรักษาให้ผู้ป่วยหายจากโรคภัยเท่านั้น แต่การสัมผัสคนโรคเรื้อนของพระเยซูเจ้าเป็นการนำคนโรคเรื้อนซึ่งเป็นคนพิการกลับเข้ามาในสังคมอีกครั้งหนึ่ง หลังจากหายจากโรคแล้วผู้ป่วยจำต้องไปแสดงตัวต่อสมณะ เพื่อเป็นการยืนยันว่าตนเองหายจากโรคแล้ว ตามที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายเกณฑ์ของโมเสส (เทียบ ลวต. 14) ซึ่งมีพิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการชำระคนโรคเรื้อนที่หายจากโรคแล้ว เราจะเห็นว่าพระเยซูเจ้าทรงนำผู้ป่วยกลับเข้ามาในสังคม พระองค์ทรงทำลายกำแพงที่ขวางกั้นและแบ่งแยกคนพิการออกอย่างสิ้นเชิง ทรงนำเขากลับเข้ามามีชีวิตสังคมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นการคืนชีวิตที่มีศักดิ์ศรีทั้งครบแก่คนพิการ

3.2.4 พระเยซูเจ้ากับชายมือพิการ: บุคคลสำคัญกว่ากฎหมาย(มก.3: 1-6 เทียบ ลก.6:6-11)

“พระเยซูเจ้าเสด็จเข้าไปในศาลาธรรมอีกครั้งหนึ่ง ที่นั่นมีชายมือลีบคนหนึ่ง ประชาชนคอยจ้องมองดูว่า พระองค์จะทรงรักษาชายมือลีบในวันสัปดาห์ใดหรือไม่ เพื่อหาเหตุกล่าวโทษ พระองค์พระองค์ตรัสสั่งชายมือลีบว่า “ลุกขึ้นมายืนตรงกลางนี้ซิ” แล้วตรัสถามคนทั้งหลายว่า “ในวันสัปดาห์ใดนั้นควรทำความดีหรือความชั่ว ควรจะช่วยชีวิตหรือปล่อยให้ตายไป” คนเหล่านั้นก็นิ่งอยู่ พระองค์ทรงทอดพระเนตรเขาเหล่านั้นด้วยความกริ้ว เสร้าพระทัยเพราะจิตใจหยาบกระด้างของเขา แล้วตรัสสั่งชายมือลีบว่า “จงเหยียดมือซิ” เขาก็เหยียดมือ มือนั้นก็หายลีบเป็นปกติ ชาวฟาริสีจึงออกไป และประชุมกับพรรคพวกของกษัตริย์เฮโรดทันที เพื่อปรึกษาว่าจะกำจัดพระองค์ได้อย่างไร” (มก. 3: 1-6)

จากตัวอย่างดังกล่าว พระเยซูคริสต์เจ้าทรงรักษาชายมือพิการในวันพระ หรือวันสับบาโต⁹ ของชาวยิว ปกติชาวยิวเป็นผู้ที่เคร่งครัดในการถือบัญญัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในวันสับบาโต แต่สำหรับพระเยซูเจ้าแล้ว การทำความดีการช่วยชีวิตมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากกว่าการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตามตัวอักษร ชาวยิวไม่ได้สนใจชายมือพิการหรือไม่ได้ให้ความสำคัญในบุคคลมากกว่ากฎเกณฑ์ภายนอก พวกเขาถูกละเลยในความต้องการที่จะได้รับการบำบัดรักษาให้หาย ทศนคติดังกล่าวยังเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันเช่นเดียวกัน ที่ให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าบุคคล จนลืมความต้องการของบุคคลที่จำเป็นที่จะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ก่อน

พระเยซูเจ้าทรงรักษาชายมือพิการให้หายในวันสับบาโต เพราะพระองค์มีความตั้งใจที่จะทำการรักษาบุคคลมากกว่าที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตามตัวอักษร แม้ในวันพระที่ชาวยิวห้ามไม่ให้รักษาคนป่วยเพราะถือว่าการรักษาก็คือการทำงานก็ตาม พระองค์ก็ไม่กลัวพวกชาวยิวคอยที่จะจับผิดพระองค์ เพราะพระองค์ทรงต้องการที่จะช่วยชีวิต แม้ในวันที่ห้ามทำงานตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดก็ตาม พระองค์ทรงเลือกที่จะช่วยชีวิต มากกว่าที่จะทำลายชีวิต พระองค์ต้องการที่จะสอนว่ากฎเกณฑ์มีไว้สำหรับมนุษย์ ไม่ใช่มนุษย์มีไว้สำหรับกฎเกณฑ์

3.2.5 พระเยซูเจ้ากับคนตาบอด: ความเชื่อของคนตาบอด (มก. 10:46-52)

“พระเยซูเจ้าเสด็จมาถึงเมืองเยริโคพร้อมกับบรรดาศิษย์ ขณะที่พระองค์เสด็จออกจากเมืองเยริโคพร้อมกับบรรดาศิษย์และประชาชนจำนวนมาก บารทิเมอัสบุตรของทิเมอัส คนขอทานตาบอดนั่งอยู่ริมทาง เมื่อได้ยินว่าพระเยซูชาวนาซาเร็ธกำลังเสด็จผ่านมาเขาเริ่มส่งเสียงร้องตะโกนว่า “ข้าแต่พระเยซูโอรสกษัตริย์ดาวิดเจ้าข้า โปรดเมตตาข้าพเจ้าเถิด” หลายคนดูเขาให้เย็บ แต่เขากลับตะโกนดังยิ่งกว่าเดิมว่า “พระโอรสของกษัตริย์ดาวิดเจ้าข้า โปรดเมตตาข้าพเจ้าเถิด” พระเยซูทรงหยุดตรัสว่า “ไปเรียกเขามาซิ” เขาก็เรียกคนตาบอดพลางกล่าวว่า “ทำใจดี ๆ ไว้ ลูกขึ้น พระองค์กำลังเรียกเจ้าแล้ว” คนตาบอดสละเสื้อคลุมทิ้ง กระโดดเข้าไปเฝ้าพระเยซูเจ้าพระเยซูเจ้าตรัสว่า “ท่านอยากให้เราทำอะไรให้” คนตาบอดทูลว่า “รับบูนี ให้ข้าพเจ้าแลเห็นเถิด” พระเยซูเจ้าตรัสกับเขาว่า “ไปเถิดความเชื่อของท่านช่วยท่านให้รอดพ้นแล้ว” ทันใดนั้นเขากลับแลเห็นและเดินติดตามพระองค์ไป” (มก. 10:46-52)

จากตัวอย่างที่พระเยซูคริสต์เจ้าที่ทรงรักษาคนตาบอดชื่อบารทิเมอัส ก็เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนที่แสดงให้เห็นความปรารถนาของคนพิการที่อยากจะได้รับการรักษา เขาจึงร้องตะโกนเรียกพระเยซู

⁹ วันพระหรือวันสับบาโตในธรรมเนียมของชาวยิว ซึ่งมักเป็นวันที่ชาวยิวให้ความสำคัญกับวันดังกล่าวมาก ชาวยิวเชื่อว่าพระเป็นเจ้าทรงสร้างโลกจักรวาลและมนุษย์โดยพระวาจาของพระองค์ ทรงใช้เวลาในการในการสร้าง 6 วัน และในวันสุดท้ายทรงพักผ่อน ดังนั้น ชาวยิวจึงถือว่าวันสับบาโตเป็นวันที่ไม่สามารถทำงานได้ โดยกำหนดกฎเกณฑ์รายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ มากมาย เช่น ในวันสับบาโตยกของได้หนักไม่เกินจำนวนกิโลกรัม หรือเดินได้ไม่เกินจำนวนเมตร เป็นต้น

ริสโตเจ้าว่า “พระเยซูวงศ์ดาวิดเจ้าข้า เมตตามดด้วยเถิด” เป็นการแสดงความปรารถนาของคนตาบอดที่ตะโกนเรียกร้องความสนใจจากพระเยซูคริสต์เจ้า เพื่อขอความเมตตาสงสารจากพระองค์ แต่ก็ถูกหลายคนดุให้เงียบ แต่เขาก็ร้องเสียงดังขึ้นอีก เพื่อเรียกร้องความสนใจจากพระองค์ให้เพิ่มมากขึ้น และในที่สุดเขาก็ได้รับการรักษาให้หาย เพราะความเชื่อที่เข้มแข็งของเขาที่เขาแน่ใจว่าพระเยซูคริสต์เจ้านั้นที่สามารถรักษาเขาให้หายจากความมืดบอดได้

ปัจจุบันเรามากไม่ให้ความสนใจที่อ่อนไหวต่อความต้องการของคนพิการ และมักจะใช้ความพิการในความหมายที่ไม่ดี โดยเฉพาะความตาบอด ที่มักจะใช้ในความหมายตรงกับข้ามกับแสงสว่าง หรือเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความโง่เขลาหรือการขาดความเชื่อ เช่น ภาษาที่ใช้ในการดูถูกผู้อื่น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นทัศนคติที่ควรที่จะได้รับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแก้ไข เพราะเป็นการไม่ให้ความเคารพในศักดิ์ศรีของผู้พิการ ซึ่งควรที่จะมีการรณรงค์ให้บุคคลทั่วไปได้ตระหนัก และใช้คำที่มีความเหมาะสมกับผู้พิการ เพราะคำพูดหรือวาทะที่เรามักบ่งบอกถึงทัศนคติภายใน

จากตัวอย่างดังกล่าว เราสังเกตเห็นว่าประชาชนและฝูงชนในสมัยของพระเยซูเจ้ามักจะ ไม่ให้ความสนใจต่อคนพิการ หรือคนพิการไม่มีส่วนร่วมในชีวิตสังคม เขามักจะสอนให้คนพิการยอมรับความทุกข์ยากตามชะตากรรมของตนเอง ให้อยู่เงียบ ๆ กับความทุกข์ทรมานนั้น เมื่อคนพิการเริ่มเรียกร้องความต้องการหรือสิทธิก็ถูกห้ามปราม โดยไม่ให้ความสนใจในความต้องการและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นบุคคลของคนพิการ เขามักจะถูกเหยียดหยามคนพิการว่าเป็นคนบาป แต่พระเยซูเจ้าทรงรักษาให้มองเห็นโดยอาศัยความเชื่อของคนพิการเอง และคนพิการก็ติดตามพระเยซูเจ้าไป นักพระคัมภีร์บางท่านชี้ให้เห็นว่า จะเห็นได้ว่าแม้แต่พระวาสารจะกล่าวว่าคนพิการได้รับการรักษาให้หาย แล้วจึงสามารถเป็นศิษย์ของพระเยซูคริสต์เจ้า แต่พระวาสารยังไม่ยอมรับว่าศิษย์ของพระเยซูคริสต์เป็นคนพิการ

3.2.6 พระเยซูเจ้าทรงรักษาคนพิการที่สระเบธเสดา:กฎเกณฑ์มีไว้สำหรับมนุษย์(ยน.5:1-15)

“...พระเยซูเจ้าเสด็จขึ้นไปกรุงเยรูซาเล็ม ที่กรุงเยรูซาเล็มใกล้กับประตูแกะ มีสระชื่อเป็นภาษาฮีบรูว่าเบธเสดา มีสระเป็ยล้อมรอบอยู่ห้าด้าน ตามสระเป็ยเหล่านี้มีผู้เจ็บป่วยนอนอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น คนตาบอด คนง่อย และคนเป็นอัมพาต ที่นั่นมีชายคนหนึ่งป่วยมาสามสิบแปดปีแล้ว พระเยซูเจ้าทอดพระเนตรเห็นเขานอนอยู่ และทรงแบ่งว่าเขาป่วยมานาน จึงตรัสแก่เขาว่า “ท่านอยากหายป่วยไหม” ผู้ป่วยนั้นตอบว่า “ท่านขอรับ ไม่มีใครช่วยจุ่มข้าพเจ้าลงในสระเมื่อน้ำกระเพื่อม พอข้าพเจ้ามาถึง คนอื่นก็ลงไปก่อนแล้ว” พระเยซูเจ้าจึงตรัสกับเขาว่า “จงลุกขึ้น ยกแคร่ที่นอน และเดินไปเถิด” ชายผู้นั้นก็หายเป็นปกติทันที เขายกแคร่ที่นอนและเริ่มเดินไป วันนั้นเป็นวันสับบาโต ชาวยิวจึงพูดกับชายที่หายป่วยนั้นว่า “วันนี้เป็นวันสับบาโต ท่านแบกแคร่ที่นอนไม่ได้” เขาจึงตอบว่า “คนที่รักษาข้าพเจ้าให้หายป่วยบอกข้าพเจ้าว่า “จงยกแคร่ที่นอนและเดินไปเถิด” (ยน. 5: 1-11)

จากตัวอย่างเราจะสังเกตเห็นว่าพระเยซูเจ้าทรงสงสารผู้ป่วยที่ป่วยมาสามสิบแปดปี ซึ่งคนพิการ คนป่วย สำหรับศาสนายิวเชื่อว่า ถ้าน้ำในสระน้ำเบธเสดากระเพื่อม ก็จะเป็นโอกาสให้ผู้ป่วย

คนแรกที่สามารถลงไปจุ่มตัวในสระน้ำหายจากโรค จึงมีคนนำเอาผู้ป่วยมาวางไว้ที่ขอบสระน้ำเป็นจำนวนมาก และจะมีน้อยคนเท่านั้นที่สามารถลงเป็นคนแรก พระเยซูเจ้าทรงส่งสาวผู้ป่วยและทรงสั่งให้เขาแบกแคร่กลับบ้าน ซึ่งเป็นวันสัปดาห์โตของชาวยิว แต่พระองค์ก็ทรงรักษาคนป่วยให้หาย

สรุป เราจะสังเกตเห็นว่า พระเยซูคริสต์เจ้าทรงทราบความคิดว่าคนพิการคือผู้ที่ถูกละทิ้งตามความคิดของศาสนายิว แต่พระองค์ได้ปฏิเสธความคิดชาวยิวที่เชื่อว่า พระเจ้าทรงทำให้เกิดความพิการ เพื่อเป็นการลงโทษอันเนื่องมาจากบาป ซึ่งเป็นความคิดของชาวยิวในสมัยของพระองค์ พระเยซูคริสต์เจ้าทรงสอนพระทัยที่จะรักษาคนพิการให้หายมากกว่าที่จะตอบคำถามถึงสาเหตุของความพิการ ชีวิตของพระเยซูเจ้านอกจากการเทศน์สั่งสอนแล้ว สิ่งที่พระองค์ทรงทำควบคู่ไปด้วยกันคือทรงรักษาคนเจ็บคนป่วย และคนพิการให้หาย พระเยซูคริสต์เจ้าทรงก้าวไปหาคนพิการ ทรงสัมผัส ทรงรักษาคนพิการทุกรูปแบบให้หาย ทรงนำคนพิการมาเป็นศูนย์กลางแห่งความรักของสังคม ทรงให้ความสำคัญแก่คนพิการเป็นพิเศษ

สรุป ในแวดวงศาสนายิวในสมัยพระเยซูคริสต์เจ้า ยังมีความคิดว่าความพิการเป็นผลที่เกิดมาจากบาป และคนพิการมักถูกมองข้ามศักดิ์ศรีและคุณค่า พวกเขาถูกตัดออกจากสังคม และไม่ได้เป็นจุดศูนย์กลางของความสนใจแต่อย่างใด พระเยซูคริสต์เจ้าทรงมีทัศนคติใหม่สำหรับคนพิการ และบุคคลที่อยู่ชายขอบสังคม พระเยซูคริสต์เจ้าไม่ทรงเทศนาสั่งสอนแต่เพียงอย่างเดียวตลอดชีวิตของพระองค์ แต่สิ่งที่พระองค์ทรงกระทำควบคู่ไปด้วยคือการรักษาผู้ป่วยและผู้พิการให้หาย พระองค์ทรงเป็นผู้ที่ให้ความสนใจในความต้องการต่าง ๆ ของคนพิการ ทรงนำเขากลับเข้ามาในสังคม ทรงทำให้คนพิการเป็นจุดศูนย์กลางแห่งความสนใจ ทรงตระหนักว่าคนพิการเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรีและมีคุณค่าในฐานะที่เป็นบุคคล ที่ไม่สามารถละเมิดหรือละเลยได้

3.3 คำสอนของศาสนาคาทอลิกเกี่ยวกับศักดิ์ศรีและคุณค่าของคนพิการ

หลังจากที่เราได้ศึกษาทัศนคติของพระเยซูคริสต์เจ้า ศาสดาของคริสต์ศาสนาแล้ว ต่อไปเราจะศึกษาถึงคำสอนที่เป็นทางการของศาสนาคาทอลิกที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ คำสอนของศาสนาคาทอลิกเกี่ยวกับศักดิ์ศรีและคุณค่าของคนพิการ สามารถพบได้ในเอกสารจากสันตะสำนักในโอกาสปีสากลแห่งคนพิการ(Disabled Persons in Society in: Dolentium Hominum, 1993) ซึ่งเป็นผลของการสมมนาที่เชิญผู้เชี่ยวชาญ ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการสาขาต่าง ๆ ที่ระดมสมองศึกษาเกี่ยวกับคนพิการอย่างจริงจังและจากหลายมุมมอง ซึ่งถือว่าเป็นก้าวที่สำคัญที่ศาสนาคาทอลิกให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับผู้พิการ ในการแลกเปลี่ยนความคิดและมุมมอง เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการให้ดีขึ้น โดยให้ความสำคัญต่อศักดิ์ศรีและคุณค่าของผู้พิการที่ไม่สามารถละเมิดได้

สมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอล ที่ 2 ประมุขของศาสนาคาทอลิกทรงกล่าวคำว่า “คนพิการเป็นบุคคลทั้งครบ ที่มีศักดิ์ศรีที่เป็นเอกลักษณ์ ในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคล” (Document of

Holy See for the International Year of Disabled Persons in: L'Osservatore Romano, 23 March 1981, 6) และพื้นฐานแห่งศักดิ์ศรีของคนพิการตั้งอยู่บนมโนทัศน์เกี่ยวกับมนุษย์ในพระคัมภีร์ไบเบิลที่กล่าวว่า “มนุษย์ถูกสร้างตามรูปแบบและภาพลักษณ์ของพระเจ้า” (เทียบ ปฐก. 1: 26) มนุษย์ตกลงในบาปกำเนิด แต่ได้รับการไถ่กู้จากพระคริสต์เจ้า โดยอาศัยการตายและการกลับคืนชีพของพระองค์ ดังนั้น มนุษย์ได้ถูกเรียกให้ร่วมเดินทางในการสร้างความสัมพันธ์กับพระเจ้า ในองค์พระเยซูคริสต์เจ้า ผู้ซึ่งเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ของพระบิดาเจ้า และความสำคัญของศักดิ์ศรีของมนุษย์ไม่ได้ตั้งอยู่ที่ความสามารถของมนุษย์ แต่ตั้งอยู่บนความเป็นมนุษย์ในตัวเอง ที่ถูกสร้างตามรูปแบบของพระเจ้า

เราไม่สามารถเข้าใจว่าพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ผิดรูปแบบ เมื่อชีวิตของเด็กพิการเกิดขึ้น แต่ในทางตรงข้ามเราเข้าใจว่าพระเจ้าทรงรักคนพิการเหล่านั้นเป็นพิเศษส่วนบุคคล และคนพิการที่มีส่วนร่วมในความทุกข์ทรมานกับพระเยซูคริสต์เจ้า ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างพิเศษ ศักดิ์ศรีของคนพิการตั้งอยู่ในธรรมชาติความเป็นมนุษย์ ซึ่งไม่สามารถลดต่ำลง เนื่องจากสาเหตุความพิการมาก หรือความพิการน้อย ศักดิ์ศรีของคนพิการไม่สูญหายหรือถูกละทิ้ง แต่ศักดิ์ศรีของพวกเขาดำรงอยู่ตลอดไปจนนาทีสุดท้ายของชีวิต ดังนั้น ความพยายามที่จะกำจัดตัวอ่อนที่พิการ อันเนื่องมาจากเหตุด้านเศรษฐกิจ โดยไม่มีความเมตตาสงสารครอบครัวของเด็กพิการ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้

ศาสนาคาทอลิกสอนให้ทุกคนเคารพ ศักดิ์ศรีและคุณค่าของคนพิการอย่างเสมอต้นเสมอปลายจนตลอดชีวิต ตัวอย่างเช่น ในโอกาสสมมนาระดับนานาชาติ เกี่ยวกับศักดิ์ศรีและสิทธิของคนพิการทางสมอง (Document of the Holy See for the Symposium on the Dignity and Rights of Mentally Disabled Persons. The Disabled: Humanity's Privileged Witness. In: L'Osservatore Romano, 21 January 2004 ,6) ที่จัดขึ้นที่นครรัฐวาติกัน กรุงโรม ประเทศอิตาลี สมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอล ที่ 2 ทรงกล่าวเนื่องในโอกาสเปิดการสมมนา เมื่อวันที่ 5 มกราคม ค.ศ. 2004 ว่า “ถึงแม้ว่าคนพิการจะมีความบกพร่องทางสมอง...แต่เขาเหล่านั้นก็มีความเป็นมนุษย์ ซึ่งมีสิทธิที่เป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ และไม่สามารถละเมิดได้เท่าเทียมกัน และ สิทธิเหล่านี้ไม่ได้มีอยู่เฉพาะในผู้ที่ไม่พิการเท่านั้น” และทรงกล่าวอีกว่า “คุณภาพของชีวิตของสังคมสามารถวัดได้ด้วยการพิจารณาตนเองในการให้ความช่วยเหลือ บุคคลที่อ่อนแอและต้องการให้ความช่วยเหลือด้วยความเคารพศักดิ์ศรีของเขาเหล่านั้น ทั้งชายและหญิง...ที่เป็นผู้ได้รับการสร้างโดยพระเจ้าให้เป็นบุตรของพระองค์ โดยผ่านทางความเป็นพระบุตรของพระเยซูคริสต์เจ้า” คำสอนต่าง ๆ เกี่ยวกับศักดิ์ศรีของคนพิการสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

3.3.1 ผู้พิการเป็นบุคคลที่มีสิทธิที่ไม่สามารถถูกละเมิดได้

จุดเริ่มต้นพิจารณาเกี่ยวกับคนพิการ มีพื้นฐานมาจากความเชื่อของคริสตชน เกี่ยวกับความหมายของการเป็นมนุษย์จากมุมมองของคริสตชน ที่กล่าวว่า ถึงแม้ว่าคนพิการจะมีความบกพร่องทางสมอง หรือเมื่อความสามารถทางประสาทสัมผัสและสติปัญญาถูกทำลายลง แต่เขาเหล่านั้นก็มีความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีสิทธิอันศักดิ์สิทธิ์ และไม่สามารถถูกละเมิดได้เท่าเทียมกันกับมนุษย์อื่น ๆ ทุกคน อันที่จริง มนุษย์ทุกคนไม่ว่าเขาอาศัยอยู่ในสภาพชีวิตเช่นใดก็ตาม เป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรีที่เป็นเอกลักษณ์ และมีคุณค่าที่พิเศษ ตั้งแต่เริ่มต้นของชีวิตจนถึงช่วงเวลาแห่งความตายตามธรรมชาติ นอกนั้น ผู้พิการที่มีขอบเขตจำกัดและเป็นผู้ที่ทุกข์ทรมาน ยังช่วยเราให้แสวงหาคำตอบเกี่ยวกับความลึกซึ้งของความเป็นมนุษย์ ด้วยความเคารพและปรีชาญาณอีกด้วย ในความเป็นจริง เมื่อเรายิ่งให้ความสนใจความจริงเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ ที่ยังเป็นเรื่องที่เร้นลับและไม่สามารถเข้าใจได้มากเท่าใด สิ่งศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ก็ยิ่งเผยแสดงออกมามากขึ้นเท่านั้น สภาพความพิการของมนุษย์ ทำทลายเราให้รับรู้ ยอมรับ และส่งเสริมคุณค่าที่ไม่สามารถทดแทนได้แห่งความเป็นมนุษย์ ที่มีอยู่ในพี่น้องชายหญิงของเราทุกคน ซึ่งได้รับการสร้างจากพระเจ้า ให้มีสภาพเป็นบุตรของพระองค์ โดยทางพระเยซูคริสต์เจ้า

3.3.2 สิทธิของมนุษย์ไม่ได้มีอยู่ในเฉพาะผู้ที่มีการร่างกายสมบูรณ์เท่านั้น

คุณภาพของชีวิตของสังคมสามารถวัดได้ด้วยการพิจารณาตนเอง ในการให้ความช่วยเหลือบุคคลที่อ่อนแอและต้องการความช่วยเหลือ ด้วยความเคารพศักดิ์ศรีของเขาเหล่านั้น ทั้งชายและหญิง ศักดิ์ศรีของมนุษย์ไม่จำกัดอยู่ในเฉพาะผู้ที่มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์เท่านั้น นอกนั้น ผู้พิการต้องมีส่วนร่วมในชีวิตสังคมให้มากที่สุดเท่าที่สามารถกระทำได้ ผู้พิการต้องได้รับความช่วยเหลือให้แสดงออกถึงความสามารถต่าง ๆ เช่น ด้านร่างกาย จิตใจ และด้านจิตวิญญาณ การยอมรับศักดิ์ศรีของผู้พิการเท่านั้น สามารถทำให้สังคมมีพื้นฐานที่ตั้งอยู่บนกฎเกณฑ์และความยุติธรรม เพราะผู้พิการไม่ได้มีความแตกต่างจากบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ดังนั้น การยอมรับและการสนับสนุนศักดิ์ศรีและคุณค่าของคนพิการ จึงเป็นการยอมรับและการสนับสนุนศักดิ์ศรีและคุณค่าของตัวเองของแต่ละคนด้วย

สังคมที่มีสถานทีว้างเฉพาะสมาชิกที่มีสุขภาพดี ซึ่งไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นเท่านั้น เป็นสังคมที่ไม่คู่ควรแห่งความเป็นมนุษย์ การแบ่งแยกในสังคมที่ตั้งอยู่บนประสิทธิภาพ เช่น การแบ่งแยกตามเชื้อชาติ เพศ ศาสนา เป็นสิ่งที่น่าละอาย และการแบ่งแยกด้านการศึกษาและการเมืองที่พยายามปฏิเสธและกำจัดคนพิการออกจากสังคม โดยการนำเสนอรูปแบบแห่งการดำเนินชีวิตและวัตถุประสงค์ ที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของคนพิการ ก็เป็นสิ่งที่น่าผิดหวัง อันที่จริง ความยุติธรรมเรียกร้องความสนใจที่ต่อเนื่อง ต่อการดำเนินชีวิตของผู้อื่น เพื่อที่จะตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะพิเศษของปัจเจกบุคคล โดยพิจารณาถึงความสามารถและข้อจำกัดของแต่ละบุคคล

การยอมรับสิทธิของคนพิการ จำต้องเริ่มต้นด้วยการปวารณาตนเอง ที่จะสร้างสภาพแวดล้อมของชีวิต หรือโครงสร้างที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนต่อความต้องการ และความเจริญก้าวหน้าของคนพิการ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยเริ่มจากครอบครัวของเขา นอกนั้น คนพิการด้านสมองมีความต้องการความสนใจ ความรัก และความเข้าใจมากกว่าผู้ป่วยอื่น ๆ พวกเขาต้องไม่ถูกทอดทิ้งให้โดดเดี่ยว ในการเผชิญกับปัญหาความยากลำบากของชีวิตตามลำพัง

3.3.3 การให้ความสนใจต่อมิติด้านอารมณ์ และเรื่องเพศของคนพิการ

ควรให้ความสนใจมิติด้านอารมณ์ และเพศของคนพิการเป็นพิเศษ ซึ่งบ่อย ๆ มิติดังนี้มักได้รับการละเลย หรือมองข้ามไป แต่ตามความจริง มิติด้านเพศเป็นส่วนประกอบแห่งความเป็นบุคคลที่สำคัญของมนุษย์ ที่ได้รับการสร้างตามรูปแบบของพระเจ้าแห่งความรัก ซึ่งได้ทรงเรียกเราตั้งแต่เริ่มแรกให้แสวงหาความสมบูรณ์ในความสัมพันธ์กับผู้อื่น สมมุติฐานสำหรับการให้การศึกษาด้านอารมณ์และเพศแก่คนพิการ ตั้งอยู่ในความมั่นใจว่า ความต้องการความรักของพวกเขา ก็มีเหมือนกับผู้อื่นทุกคน คนพิการทุกคนต้องการความรัก ความผูกพัน และความใกล้ชิด ในฐานะที่พวกเขาเป็นบุคคลด้วย แต่เป็นสิ่งที่น่าเสียดายที่ในความเป็นจริงในปัจจุบัน มีผู้พิการ ที่อาศัยอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวย ให้พวกเขาแสดงความต้องการตามธรรมชาติ ในหนทางที่ควรเป็น ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ เราควรระลึกเสมอว่าคนพิการแสวงหาความสัมพันธ์ที่ถูกต้อง ที่ทำให้เขามีความสุขและได้รับการยอมรับในฐานะที่เป็นบุคคล

นอกนั้น ประสบการณ์จากกลุ่มคริสตชนก็ได้แสดงให้เห็นว่า ในการให้การศึกษาอย่างต่อเนื่องและอย่างเข้มข้น ในการเคารพความส่วนตัวของเขา คนพิการสามารถประสบความสำเร็จในการพัฒนาอารมณ์ และความรู้สึก ในการดำเนินชีวิตอย่างประสบความสำเร็จ การแสดงให้คนพิการทราบว่าเรารักเขาหมายถึงเราให้คุณค่าต่อชีวิตของเขา ดังนั้น การให้ความสนใจ การรับฟัง การเข้าใจความต้องการต่าง ๆ ของคนพิการ การแบ่งปันความทุกข์ยาก การให้คำแนะนำที่อดทน เป็นวิถีทางชักนำให้คนพิการมีความสัมพันธ์แบบบุคคล ทำให้คนพิการยอมรับคุณค่าของตนเอง และทำให้เขาตระหนักถึงความสามารถในการรับความรัก และการมอบความรักให้ผู้อื่น

3.3.4 ชีวิตของคนพิการแสดงให้เห็นว่าชีวิตมนุษย์มีพื้นฐานอยู่ในพระเยซูคริสต์เจ้า

ชีวิตของคนพิการเป็นชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงไศกนาฏกรรมแห่งความทุกข์ทรมาน ในโลกของเราที่นิยมความสนุกสนาน และความสวยงามภายนอก ความยากลำบากที่ผู้พิการได้รับมักจะเข้าใจว่าเป็นเรื่องที่น่าอับอาย และปัญหาของคนพิการเป็นภาระที่จะต้องจัดไปอย่างรวดเร็วที่สุด ผู้พิการดำเนินชีวิตเช่นพระเยซูคริสต์เจ้าผู้ทรงถูกตรึงกางเขน คนพิการแสดงให้เราทราบถึงความมั่งคั่งของข้อพระธรรมลึกลับของพระเยซูคริสต์เจ้า ที่ทรงถ่อมองค์ลงมาเพื่อเรา ทรงนบนอบจนสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน คนพิการแสดงให้เราทราบว่าพื้นฐานของชีวิตมนุษย์คือองค์พระคริสต์เจ้า ดังนั้น จึง

สมควรที่จะกล่าวว่า คนพิการเป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตเป็นพยานอย่างพิเศษแห่งชีวิตมนุษย์ ผู้พิการสอนให้ทุกคนมีความรัก ที่ช่วยให้รอดพ้น ผู้พิการเป็นกระบอกเสียงในการประกาศโลกใหม่ที่ไม่มีความรุนแรง แต่มีแต่ความรัก ความเป็นหนึ่งเดียว และการยอมรับ โลกใหม่ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงโดยแสงสว่างแห่งพระเยซูคริสต์เจ้า พระบุตรของพระเจ้าที่ลงมาบังเกิดเป็นมนุษย์ ทรงยอมถูกตรึงกางเขน และทรงกลับคืนพระชนม์ชีพเพื่อเรา

3.4 ความหมายของความทุกข์ทรมาน: มุมมองของคริสตศาสนา

หลังจากที่ได้ศึกษาคำสอนที่เป็นทางการของศาสนาคาทอลิก เกี่ยวกับศักดิ์ศรีและคุณค่าของคนพิการแล้ว สิ่งหนึ่งที่ขาดเสียมิได้คือความหมายของความทุกข์ทรมาน จากมุมมองของศาสนาคริสต์ เพราะว่าคนพิการมักได้รับการเข้าใจว่าเป็นผู้ที่มีความทุกข์ทรมาน โดยเฉพาะผู้ที่พิการมาตั้งแต่กำเนิด หรือผู้ที่ดำเนินชีวิตเป็นบุคคลที่ดีในสังคมมาตลอด บางครั้งมีคำถามว่าทำไมเขาเหล่านั้นต้องพิการหรือต้องรับทุกข์ทรมานด้วย การเข้าใจความหมายของความทุกข์ทรมาน จากมุมมองของศาสนาคริสต์ คงมีประโยชน์บ้างสำหรับการเข้าใจความหมายของชีวิตทั้งครบ

คริสตชนไม่ได้เข้าใจความทุกข์ทรมาน เฉพาะในแง่ความเจ็บปวดด้านร่างกายเท่านั้น (physical pain) แต่คริสตชนเข้าใจความหมายของความทุกข์ทรมาน ในมิติทั้งครบในองค์รวมของบุคคล (integral dimension) ทั้งในด้านความทุกข์ทรมานด้านจิตใจ (psychological suffering) และความทุกข์ทรมานด้านจิตวิญญาณ (spiritual suffering) ในฐานะที่เป็นบุคคลเป็นสิ่งสร้างของพระเป็นเจ้า และพระเป็นเจ้าทรงสร้างมนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพระเป็นเจ้า มีความสัมพันธ์กับตนเอง และความสัมพันธ์กับผู้อื่นและมีความสัมพันธ์กับสรรพสิ่งต่าง ๆ ในโลก

สำหรับคริสตศาสนา ความทุกข์ทรมานในตัวเองเพียงลำพังอย่างเดียวไม่มีความหมาย (suffering in itself has no meaning) เพราะความทุกข์ทรมานในตัวเองเป็นสิ่งที่ไม่ดี แต่คริสตศาสนาเข้าใจความหมายของความทุกข์ทรมานได้ โดยอาศัยความเชื่อของคริสตชน ที่สอนว่าความทุกข์ทรมานเป็นโอกาสที่ทำให้เรารู้จักชีวิตของตนเองมากยิ่งขึ้น ความทุกข์ทรมานกลับกลายเป็นคุณค่าและเป็นหนทางนำความรอดมาให้ได้ เราสามารถรู้จักความหมายของความทุกข์ทรมานจากมุมมองของคริสตชนได้จากพระดำรัสที่ชื่อว่า “Salvifici Doloris”¹⁰

พระสันตะปาปาจอห์น ปอลที่ 2 ได้กล่าวเกี่ยวกับความหมายของความทุกข์ทรมานในพระดำรัสที่ชื่อว่า “Salvifici Doloris” ซึ่งถือได้ว่าเป็นพระดำรัสที่เกี่ยวกับความหมายของความทุกข์ทรมานอย่างเป็นทางการที่สามารถสรุปได้ดังนี้ “เราถือว่าความทุกข์ทรมานเป็นโอกาสที่สำคัญและ

¹⁰ พระดำรัส (Apostolic Letter) “Salvifici Doloris” เป็นคำสอนที่เกี่ยวกับความหมายของความทุกข์ทรมานของมนุษย์จากมุมมองของคริสตชน ที่เป็นเอกสารที่ใช้สอนอย่างเป็นทางการของศาสนาคาทอลิก โดยสมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอลที่ 2

เปี่ยมด้วยความหมาย ที่จะเชิญชวนให้คริสตชนทุกได้พิจารณารำพึงด้วยความลึกซึ้ง และด้วยความมั่นใจในคุณค่าที่ไม่สามารถทดแทนได้ของความทุกข์ทรมานเพื่อความรอดของโลก”

พระดำรัส “Salvifici Doloris” ต้องการช่วยให้เรามองพระเยซูคริสต์เจ้าผู้ถูกตรึงบนไม้กางเขน พร้อมทั้งยอมรับความทุกข์ทรมานด้วยความรัก และด้วยความกล้าหาญในแผนการที่ลึกล้ำ แต่เต็มเปี่ยมไปด้วยพระญาณสอดส่องของพระเจ้า อันที่จริงความทุกข์ทรมานยังคงเป็นเรื่องปริศนาที่เหตุผลไม่สามารถอธิบายได้ แต่สำหรับผู้ที่มีความเชื่อต่อการสิ้นพระชนม์ และการกลับคืนชีพของพระคริสต์เจ้าที่เป็นจุดแสงสว่าง ความทุกข์ทรมานกลับกลายเป็นคุณค่าที่สูงส่งและเป็นหนทางนำความรอดมาให้” เพราะโดยผ่านทางความทุกข์ทรมานของพระเยซูคริสต์เจ้าที่ถูกตรึงบนไม้กางเขน ทรงนำความรอดพ้นจากความตายมาให้ ดังนั้น ความทุกข์ทรมานของคริสตชนจึงมีความหมาย เมื่อได้รับการเข้าใจและยอมรับในความทุกข์ทรมานของพระเยซูคริสต์เจ้า

เนื้อหาที่สำคัญของพระดำรัส “Salvifici Doloris” ที่สอนเกี่ยวกับความทุกข์ทรมาน สามารถสรุปลงในประเด็นที่สำคัญ ๆ 3 ประเด็นหลัก ดังต่อไปนี้คือ

1. มนุษย์ทุกคนควรที่จะได้รับการกระตุ้นสอน เกี่ยวกับความหมายของความทุกข์ทรมานท่ามกลางชุมชนผู้ที่มีความเชื่อคาทอลิก งานอภิบาลในพระศาสนจักรควรที่จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องความทุกข์ทรมาน ที่ต้องอธิบายให้เข้าใจความหมายของความทุกข์ทรมานในมิติทั้งครบของชีวิตมนุษย์ และไม่ควรที่จะจำกัดขอบเขตหรือเข้าใจความทุกข์ทรมานว่าเป็นเพียงเรื่องของฝ่ายร่างกาย หรือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเฉพาะในช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งของชีวิตมนุษย์เท่านั้น แต่ความทุกข์ทรมานเป็นเรื่องที่ต้องเข้าใจในบริบทของชีวิตทั้งครบ
2. โดยอาศัยแบบอย่างของพระเยซูคริสต์เจ้าผู้ได้รับความทุกข์ทรมาน โดยยอมสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนเพื่อไถ่บาปของมนุษย์ทุกคน มนุษย์ทุกคนจึงมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือให้สามารถต่อสู้กับความทุกข์ทรมานอย่างมีความหมายในชีวิตได้ ในความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน พระศาสนจักรคาทอลิกต่อสู้กับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานในทุกมิติ และพระศาสนจักรคาทอลิกไม่สามารถเมินเฉยกับความทุกข์ทรมานของผู้อื่น
3. การดูแลรักษาผู้ป่วยและคนพิการให้หายจากความเจ็บป่วยทุกข์ทรมาน เป็นพันธกิจของพระศาสนจักรคาทอลิกในทุกระดับชั้น ภายใต้คำสั่งของพระเยซูคริสต์เจ้าที่ตรัสว่า “จงไปประกาศข่าวดีและรักษาผู้ที่เจ็บป่วยให้หาย” ซึ่งถือเป็นพันธกิจหลักของศาสนาคาทอลิก

สรุป เราต้องเข้าใจความทุกข์ทรมานในองค์รวม และปัญหาเกี่ยวกับความทุกข์ทรมานที่เกิดขึ้นจากความเจ็บป่วยหรือความพิการเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับ เพราะเป็นปัญหาที่ไม่มีคำตอบที่ทำให้เข้าใจโดยอาศัยเหตุผลได้ทั้งหมด ว่าทำไมสิ่งนั้นจึงเกิดขึ้นกับเรา พระเยซูคริสต์เจ้าเองทรงต้อนรับ

คนเจ็บป่วย คนพิการ และผู้ที่ทนทุกข์ทรมานทุกชนิดด้วยความรัก ความเมตตาสงสาร มากกว่าที่จะตั้งคำถามถึงสาเหตุของความเจ็บป่วยทรมานหรือความพิการ ซึ่งเป็นลักษณะที่ตรงข้ามกับสังคมตะวันตก ที่เน้นการหาสาเหตุหรือต้นเหตุที่ก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานในแง่ของศีลธรรม ที่อ้างว่าเป็นความรับผิดชอบส่วนบุคคล และศาสนาคริสต์ในฐานะที่อยู่ในสังคมตะวันตกก็ให้ความสำคัญทั้ง 2 ประเด็น กล่าวคือเรียกร้องให้เอาใจใส่คนเจ็บป่วย คนพิการที่ทนทุกข์ทรมาน และพิจารณาความรับผิดชอบส่วนบุคคลควบคู่กันด้วย

บทที่ 4

ผลการวิจัยเชิงสำรวจ

ความต้องการเข้าถึงศาสนาของผู้พิการคริสตชน

จากผลการวิจัยเชิงสำรวจ ข้อมูลในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลความรู้ด้านคำสอนคริสตศาสนาของคนพิการ ข้อมูลความต้องการการเข้าถึงการบริการศาสนา และข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงบริการศาสนา

4.1 ข้อมูลเบื้องต้น

ตารางที่ 1 ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าแนวโน้มสู่ศูนย์กลางของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ จำนวนปีที่รับศีลล้างบาป และจำนวนปีที่พิการ (N=308)

ข้อความ	พิสัย	ค่าเฉลี่ย	SD	Mode	Median
อายุ	20-98	72.3	14.0	75	75
จำนวนปีที่รับศีลล้างบาป	11-98	67.2	18.4	73	72
จำนวนปีที่พิการ	1-82	10.4	15.5	1	4

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้พิการคริสตชนใน 11 จังหวัดภาคกลางของประเทศไทยจำนวน 308 คน มีอายุเฉลี่ย 72.3 ปี โดยมีอายุสูงสุด 98 ปีและต่ำสุด 20 ปี กลุ่มตัวอย่างผู้พิการได้รับศีลล้างบาปเฉลี่ย 67.2 ปี จากจำนวนปีสูงสุด 98 ปีและต่ำสุด 11 ปี และจำนวนปีที่พิการเฉลี่ย 10.4 ปีจากจำนวนปีสูงสุด 82 ปีและต่ำสุด 1 ปี

ตารางที่ 2 ตารางจำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ ระดับอายุ จำนวนปีที่รับศีลล้างบาป และจำนวนปีที่พิการ (N=308 คน)

ข้อความ	จำแนก/ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	หญิง	195	63.3
	ชาย	113	36.7
	รวม	308	100.0
อายุ	20-35	11	3.6
	36-50	14	4.5
	51-65	38	12.3

ข้อความ	จำแนก/ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
	66-80	161	52.3
	≥ 81	84	27.3
	รวม	308	100.0
จำนวนปีที่รับศีลล้างบาป	10-30	22	7.1
	31-50	28	9.1
	51-70	85	27.6
	71-90	164	53.2
	≥ 91	9	2.9
	รวม	308	100.0
จำนวนปีที่พิการ	1-5	185	60.1
	6-10	58	18.8
	11-15	13	4.2
	16-20	12	3.9
	≥ 21	40	13.0
	รวม	308	100.0

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 63.3 อายุระหว่าง 66-80 ปีร้อยละ 52.3 ได้รับศีลล้างบาประหว่าง 71-90 ปีเป็นส่วนใหญ่ และมีความพิการระหว่าง 1-5 ปีร้อยละ 60.1

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะความพิการและการมีส่วนร่วมในพิธีกรรม/กิจกรรมทางศาสนา (N=308 คน)

ข้อความ	ลักษณะความพิการ	จำนวน	ร้อยละ
ความพิการ	สายตา	59	19.2
	การได้ยิน	27	8.8
	การเคลื่อนไหว	150	48.7
ความพิการ 2 ประเภท	สายตาและการได้ยิน	2	0.6
	สายตาและการเคลื่อนไหว	43	14.0
	การได้ยินและการเคลื่อนไหว	13	4.2
ความพิการ 3 ประเภท	สายตา การได้ยิน และการเคลื่อนไหว	14	4.5
	รวม	308	100.0

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างมีความพิการด้านการเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 48.7 และมีความพิการสายตาและการเคลื่อนไหวร้อยละ 14.0 และพิการทั้งสายตา การได้ยิน และการเคลื่อนไหวร้อยละ 4.5

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะความพิการการเคลื่อนไหว (N=220)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
เดินไม่ปกติ	60	19.5
เดินใช้อุปกรณ์ช่วย	58	18.8
ไม่สามารถเดินได้	50	16.2
ใช้รถเข็น	15	4.9
เดินโดยมีคนช่วย	14	4.5
เดินไม่ได้และใช้รถเข็น	9	2.9
เดินไม่ได้และมีคนช่วย	7	2.3
ใช้รถเข็นและอุปกรณ์ช่วย	4	1.3
ใช้รถนอน	1	0.3
ใช้สกูตเตอร์ไฟฟ้า	1	0.3

จากตารางที่ 4 กลุ่มคนพิการความเคลื่อนไหวส่วนใหญ่เดินได้แบบไม่ปกติจำนวน 60 คนคิดเป็นร้อยละ 19.5 และต่ำสุดคือใช้รถนอนหรือสกูตเตอร์ไฟฟ้าจำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 0.3

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการอยู่อาศัยและการมีรายได้ (N=308 คน)

ข้อความ	ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
การอยู่อาศัย	อยู่คนเดียว	23	7.5
	อยู่กับครอบครัว	256	83.1
	อยู่ในศูนย์ วัด	29	9.4
		308	100.0
การมีรายได้	ไม่มีรายได้เป็นของตนเอง	255	82.8
	มีรายได้เป็นของตนเอง	53	17.2

ข้อความ	ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
	- รายได้จากการทำงานที่บ้าน	19	6.2
	- รายได้โดยทำงานนอกบ้าน	5	1.6
	- รายได้จากการสงเคราะห์	17	5.5
	- รายได้จากค่าเช่า ดอกเบี้ย บำนาญ	12	3.9
	รวม	308	100.0

จากตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัวร้อยละ 83.1 และไม่มีรายได้เป็นของตนเอง ร้อยละ 82.8

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิธีการเดินทางไปร่วมพิธีบูชามิสซา ขอบพระคุณหรือกิจกรรมศาสนาอื่น ๆ (N=308)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
เดินไปเองโดยไม่มีอุปกรณ์ช่วย	50	16.2
เดินทางโดยเรือหรือรถโดยสาร	29	9.4
เดินไปเองโดยใช้อุปกรณ์	20	6.5
รถยนต์ส่วนตัว	18	5.8
เดินไปเองโดยมีคนช่วย	11	3.6
ไม่สามารถไปร่วมพิธีกรรมได้	180	58.5
รวม	308	100.0

จากตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่สามารถไปร่วมพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณหรือกิจกรรมศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 58.5 เดินไปเองโดยไม่มีอุปกรณ์ช่วยร้อยละ 16.2 เดินทางโดยเรือหรือรถโดยสารร้อยละ 9.2

ตารางที่ 7 ค่าความสัมพันธ์ (Chi-square) ระหว่างการอยู่อาศัยและประเภทความพิการกับการเดินทางไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนา (N=308)

ความสัมพันธ์	Chi-square	Df	P-value
การอยู่อาศัยกับวิธีเดินทางไปร่วมพิธีศาสนา	77.788	27	.000
ประเภทความพิการกับวิธีเดินทางไปร่วมพิธีศาสนา	86.853	54	.003

จากตารางที่ 7 พบว่าการอยู่อาศัยของผู้พิการมีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.01 และประเภทของความพิการมีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4.2 ความรู้ด้านคำสอนคริสต์ศาสนาของคนพิการ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับรู้คำสอนศาสนาคาทอลิกเกี่ยวกับคนพิการ (N=308 คน)

ข้อคำสอน	จำนวน	ร้อยละ	ระดับ
พระเจ้ารักมนุษย์ทุกคนแม้จะมีความพิการก็ตาม	262	85.1	สูง
พระเจ้าทรงเอาพระทัยใส่ผู้อ่อนแอ	222	72.1	ค่อนข้างสูง
ผู้พิการมีสิทธิที่ผู้อื่นจะล่วงละเมิดไม่ได้	160	51.9	ต่ำ
ผู้พิการเป็นส่วนหนึ่งของพระกายทิพย์ของพระคริสต์เจ้า	149	48.4	ต่ำ
ศักดิ์ศรีมนุษย์ไม่ได้ขึ้นกับการมีสุขภาพดีเท่านั้น	141	45.8	ต่ำ
ผู้พิการมีพื้นฐานในองค์พระคริสต์เจ้า	124	40.3	ต่ำ

จากตารางที่ 8 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับคำสอนของศาสนาคาทอลิกเกี่ยวกับคนพิการ โดยเฉพาะคำสอนพื้นฐาน เช่นคำสอนเรื่องพระเจ้าทรงรักมนุษย์ทุกคนแม้ว่าจะมีผู้พิการก็ตามถึงร้อยละ 85.1 และพระเจ้าทรงเอาใจใส่ผู้อ่อนแอร้อยละ 72.1 ซึ่งค่อนข้างสูงมาก ส่วนคำสอนผู้พิการมีสิทธิที่ผู้อื่นไม่สามารถล่วงละเมิดได้ร้อยละ 51.9 ส่วนความรู้ด้านเทววิทยา เช่น ผู้พิการเป็นส่วนหนึ่งของพระกายทิพย์ของพระคริสต์เจ้าร้อยละ 48.4 และศักดิ์ศรีมนุษย์ไม่ได้ขึ้นกับการมีสุขภาพดีเท่านั้นร้อยละ 45.8 และผู้พิการมีพื้นฐานในองค์พระคริสต์เจ้าร้อยละ 40.3

4.3 ความต้องการเข้าถึงศาสนา

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการการเข้าถึงบริการศาสนา (N=308 คน) (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
ศีลมหาสนิท	292	94.8
สวดสายประคำ	268	87.0
การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช	223	72.4

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
ศีลอุกภัยบาป	218	70.8
ร่วมพิธีมิสซาขอบพระคุณ	172	55.8
สวดภาวนากลุ่ม	105	34.1
ฟังบทเทศน์ บทสวด บทเพลง	81	26.3
ศีลเจมิผู้ป่วย	74	24.0
เฝ้าศีลมหาสนิท	72	23.4
อ่านหนังสือสัทธิ	69	22.4
รำพึงภาวนา	66	21.4
นพวารแม่พระนิจจานุเคราะห์	50	16.2
จุดเทียนต่อหน้ารูปศักดิ์สิทธิ์	36	11.7

จากตารางที่ 9 กลุ่มตัวอย่างต้องการบริการศีลมหาสนิทมากที่สุดถึงร้อยละ 94.8 และการสวดส่ายประจำ การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช และบริการศีลอุกภัยบาป ร้อยละ 87.0, 72.4 และ 70.8 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างต้องการน้อยที่สุดคือการจุดเทียนต่อหน้ารูปศักดิ์สิทธิ์ร้อยละ 11.7

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการจัดอันดับความสำคัญของการบริการศาสนา ระบุเฉพาะ 4 ระดับแรกของแต่ละอันดับ (N=308)

อันดับ	บริการศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
1	ศีลมหาสนิท	133	43.2
	ส่ายประจำ	67	21.8
	การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช	46	14.9
	มิสซาบูชาขอบพระคุณ	30	9.7
2	ศีลมหาสนิท	107	34.7
	ส่ายประจำ	55	17.9
	ศีลอุกภัยบาป	46	14.9
	การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช	33	10.7
3	ส่ายประจำ	79	25.6
	ศีลอุกภัยบาป	58	18.8
	มิสซาบูชาขอบพระคุณ	42	13.6
	การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช	42	13.6

อันดับ	บริการศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
	ศีลมหาสนิท	30	9.7

จากตารางที่ 10 กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับศีลมหาสนิทมากที่สุดเป็นอันดับแรกจำนวน 133 คนคิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาคือการสวดส่ายประจำ การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช และมิสซาบูชาขอบพระคุณ ร้อยละ 21.8, 14.9 และ 9.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าความสัมพันธ์ (Chi-square) ระหว่างอายุกับความต้องการบริการศาสนา (Df =4)

ความต้องการบริการศาสนา	Chi-square	P-value
ศีลมหาสนิท	12.718	.01
ศีลอุปัชฌาย	14.037	.01
ศีลเจิมผู้ป่วย	6.174	.09
สวดภาวนากลุ่ม	24.677	.00
ร่วมพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณ	14.047	.01
เยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช	10.519	.03
ฟังบทเทศน์ บทสวด บทเพลง	24.202	.00
สวดส่ายประจำ	20.666	.00
อ่านหนังสือสวดมนต์	23.902	.00
เฝ้าศีลมหาสนิท	16.220	.01
จุดเทียนต่อหน้ารูปศักดิ์สิทธิ์	26.655	.00
รำพึงภาวนา	36.543	.00
นพวารแม่พระนิจจานูเคราะห์	31.407	.00

จากตารางที่ 11 พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับความต้องการบริการศาสนา ได้แก่ ศีลมหาสนิท ศีลอุปัชฌาย การภาวนากลุ่ม มิสซาบูชาขอบพระคุณ การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช การฟังบทเทศน์บทสวด การสวดส่ายประจำ การอ่านหนังสือสวดมนต์ การเฝ้าศีลมหาสนิท การจุดเทียนต่อหน้ารูปศักดิ์สิทธิ์ การรำพึงภาวนาเงียบๆ และนพวารแม่พระนิจจานูเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ P-value ระหว่าง .00 - .03

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์(Chi-square)ระหว่างความพิการกับความต้องการบริการศาสนา(Df =2)

ความต้องการบริการศาสนา	Chi-square	P-value
ศีลมหาสนิท	7.281	.03
ศีลอภัยบาป	24.434	.00
ศีลเจมิผู้ป่วย	5.368	.07
สวดภาวนากลุ่ม	9.390	.01
ร่วมพิธีมิสซาขอบพระคุณ	2.189	.34
เยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช	1.016	.60
ฟังบทเทศน์ บทสวด บทเพลง	6.570	.04
สวดสายประคำ	1.062	.59
อ่านหนังสือสรีทธา	6.749	.03
เฝ้าศีลมหาสนิท	1.258	.53
จุดเทียนต่อหน้ารูปศักดิ์สิทธิ์	10.510	.01
รำพึงภาวนา	17.313	.00
นพวารแม่พระนิจจานุเคราะห์	17.272	.00

จากตารางที่ 12 พบว่าประเภทของความพิการมีความสัมพันธ์กับความต้องการบริการศาสนา ได้แก่ ศีลมหาสนิท ศีลอภัยบาป การภาวนากลุ่ม การฟังบทเทศน์บทสวด การอ่านหนังสือสรีทธา การจุดเทียนต่อหน้ารูปศักดิ์สิทธิ์ การรำพึงภาวนาเงียบๆ และนพวารแม่พระนิจจานุเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ P-value ระหว่าง .00 - .04

4.4 อุปสรรคการเข้าถึงบริการศาสนา

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอุปสรรคการเข้าถึงศาสนาอันเนื่องมาจากความพิการ (N=308)

อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ต้องรับประทานยาต่อเนื่อง	212	68.8
คุกเข่าไม่ได้	209	67.9
ยืนไม่ได้	146	47.4
นั่งนาน ๆ ไม่ได้	39	12.7
รู้สึกท้อแท้	38	12.3
อ่านหนังสือไม่ออก	35	11.4
ไม่สามารถใช้บริการขนส่งได้	31	10.1
ไม่สามารถควบคุมการทำงานของร่างกายได้ เช่นระบบขับถ่าย	27	8.8

อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ขนส่งมวลชนไม่มีอุปกรณ์สำหรับคนพิการ	26	8.4
เดินเองไม่ได้	25	8.1
ความจำเสื่อม	23	7.5
ใช้ห้องน้ำสาธารณะไม่ได้	23	7.5
อายุความพิการของตนเอง	21	6.8
ขาดพาหนะที่เหมาะสม	21	6.8
ไม่มีคนพาไปวัด	17	5.5
ตามองไม่เห็น	15	4.9
สื่อสารความต้องการกับผู้อื่นไม่ได้	14	4.5
ค่าใช้จ่ายการเดินทางสูง	14	4.5
ร่างกายมีรูปร่างผิดปกติ	12	3.9
ไม่มีทางลาด	11	3.6
ร่างกายมีกลิ่นไม่พึงประสงค์	7	2.3
ต้องสวมใส่อุปกรณ์ที่มองเห็นได้	7	2.3
ต้องใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ เช่น ถูบัสสาวะ ออกซิเจน เป็นต้น	3	1.0
ชอบถนนสูงเกินไป	3	1.0
ต้องใช้ล่ามภาษามือ	2	0.6
ประตูดับแคบ	1	0.3

จากตารางที่ 13 กลุ่มตัวอย่างมีอุปสรรคต่อการเข้าถึงบริการศาสนาเนื่องมาจากจำเป็นต้องใช้ยาหรือรับประทานยาอย่างต่อเนื่องร้อยละ 68.8 ไม่สามารถคุกเข่าได้ ยืนไม่ได้ นั่งนาน ๆ ไม่ได้ และรู้สึกท้อแท้ ร้อยละ 67.9, 47.4, 12.7 และ 12.3 ตามลำดับ

4.5 ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่องศักดิ์ศรีและความต้องการด้านศาสนาของคนพิการจากมุมมองคริสตศาสนาในสังคมไทย ในส่วนของการสำรวจความต้องการด้านศาสนาของผู้พิการคริสตชนวัยผู้ใหญ่มีดังนี้

4.5.1 ผู้พิการคริสตชน

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้พิการคริสตชนที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปใน 11 จังหวัดภาคกลางของประเทศไทยเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างสูงอายุ โดยมีอายุเฉลี่ย 72.3 ปี และเป็นกลุ่มผู้พิการที่ได้รับศีลล้างบาปมาแล้วเฉลี่ย 62.2 ปี มีความพิการตั้งแต่ 1-5 ปีร้อยละ 60.1 (ตารางที่ 1 และ 2)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพิการด้านการเคลื่อนไหวอย่างเฉียบพลันร้อยละ 48.7 มีความพิการทางสายตาร้อยละ 19.2 และมีความพิการทางการได้ยินร้อยละ 8.8 นอกจากนี้ยังมีผู้พิการทั้งทางสายตาและการเคลื่อนไหวร้อยละ 14.0 และพิการทั้งสายตา การได้ยิน และการเคลื่อนไหวร้อยละ 4.5 (ตารางที่ 3)

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะความพิการด้านการเคลื่อนไหวมีจำนวน 220 คน จำแนกออกเป็นผู้พิการที่เดินไม่ปกติร้อยละ 19.5 เดินได้โดยใช้อุปกรณ์ช่วยร้อยละ 18.8 ไม่สามารถเดินได้เลยร้อยละ 16.2 ต้องใช้รถเข็นร้อยละ 4.9 และต้องมีคนช่วยร้อยละ 4.5 (ตารางที่ 4)

สำหรับวิธีการที่ผู้พิการกลุ่มตัวอย่างเดินทางไปร่วมพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณและพิธีกรรมอื่น ๆ ที่โบสถ์ ผู้พิการส่วนใหญ่เดินทางไปเองแบบช้า ๆ โดยไม่มีอุปกรณ์ช่วยร้อยละ 16.2 เดินทางโดยอาศัยเรือหรือรถโดยสารร้อยละ 16.2 เดินทางไปเองโดยใช้อุปกรณ์ช่วยร้อยละ 6.5 เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวร้อยละ 5.8 และเดินทางไปเองโดยอาศัยคนช่วย เช่น เพื่อนบ้านหรือหลาน ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.6 นอกนั้นร้อยละ 58.5 ผู้พิการไม่สามารถไปร่วมในพิธีกรรมได้ (ตารางที่ 6) นอกจากนี้ผลการวิจัยระบุให้เห็นว่าผู้พิการคริสตชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคงอาศัยอยู่กับครอบครัวถึงร้อยละ 83.1 และไม่มีรายได้เป็นของตนเองร้อยละ 82.8 (ตารางที่ 5)

4.5.2 ความรู้เกี่ยวกับคำสอนคริสตศาสนาของผู้พิการ

จากการศึกษาพบว่าผู้พิการกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับคำสอนของศาสนาคาทอลิกในเรื่องคนพิการ (ตารางที่ 8) ได้แก่ คำสอนเรื่องพระเจ้าทรงรักมนุษย์ทุกคนแม้ว่าจะเป็นผู้พิการก็ตามซึ่งสูงถึงร้อยละ 85.1 และพระเจ้าทรงเอาใจใส่ผู้อ่อนแอและอยู่ชายขอบสังคมร้อยละ 72.1 ส่วนความรู้เกี่ยวกับผู้พิการมีสิทธิที่ผู้อื่นไม่สามารถล่วงละเมิดได้คิดเป็นร้อยละ 51.9 ผู้พิการเป็นส่วนหนึ่งของพระกายทิพย์ของพระคริสต์เจ้าร้อยละ 48.4 ศักดิ์ศรีมนุษย์ไม่ได้ขึ้นกับการมีสุขภาพดีเท่านั้นร้อยละ 45.8 และผู้พิการมีพื้นฐานในองค์พระคริสต์เจ้าร้อยละ 40.3

นอกจากนี้ยังพบว่าการอยู่อาศัยของผู้พิการกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนาที่โบสถ์ (ตารางที่ 7) และความพิการก็มีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนาที่โบสถ์เช่นกัน

4.5.3 ความต้องการเข้าถึงบริการศาสนา

จากตารางที่ 9 ผู้พิการกลุ่มตัวอย่างต้องการบริการศีลมหาสนิทมากที่สุดถึงร้อยละ 94.8 รองลงมาได้แก่ การสวดสวดประจำ การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช การบริการศีลอภัยบาป การ

ร่วมพิธีมิสซาขอบพระคุณ และการภาวนากลุ่ม ร้อยละ 87.0, 72.4, 70.8, 55.8 และ 34.1 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากตารางที่ 10 กลุ่มตัวอย่างผู้พิการให้ความสำคัญกับศีลมหาสนิทมากที่สุดเป็นอันดับแรกจำนวน 133 คนคิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาคือการสวดสายประคำ การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช และมิสซาบูชาขอบพระคุณ ร้อยละ 21.8, 14.9 และ 9.7 ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความต้องการบริการศาสนา ได้แก่ ศีลมหาสนิท ศีลอุบายปา การภาวนากลุ่ม มิสซาบูชาขอบพระคุณ การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช การฟังบทเทศน์บทสวด การสวดสายประคำ การอ่านหนังสือสัทธิฯ การเฝ้าศีลมหาสนิท การจุดเทียนต่อหน้ารูปศักดิ์สิทธิ์ การรำพึงภาวนาเงียบๆ และนพวารแม่พระนิจจานูเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ P-value ระหว่าง .00 - .03 (ตารางที่ 11) นอกจากนี้ ยังพบว่าความพิการมีความสัมพันธ์กับความต้องการบริการศาสนา ได้แก่ ศีลมหาสนิท ศีลอุบายปา การภาวนากลุ่ม การฟังบทเทศน์บทสวด การอ่านหนังสือสัทธิฯ การจุดเทียนต่อหน้ารูปศักดิ์สิทธิ์ การรำพึงภาวนาเงียบๆ และนพวารแม่พระนิจจานูเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ P-value ระหว่าง .00 - .04 อีกด้วย

4.5.4 อุปสรรคในการเข้าถึงบริการศาสนา

อุปสรรคต่อการเข้าถึงบริการพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณที่โบสถ์คาทอลิกของผู้พิการกลุ่มตัวอย่างเนื่องจาก ความจำเป็นต้องใช้ยาหรือรับประทานยาอย่างต่อเนื่องร้อยละ 68.8 ไม่สามารถคุกเข่าได้ร้อยละ 67.9 ยืนไม่ได้ร้อยละ 47.4 นั่งนาน ๆ ไม่ได้ร้อยละ 12.7 และรู้สึกท้อแท้ ร้อยละ 12.3 ซึ่งเป็นอุปสรรคส่วนตัวที่เกิดจากความไม่พร้อมด้านร่างกายและจิตใจของผู้พิการ ซึ่งผู้พิการกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ มีความพิการซ้ำซ้อน และส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัวที่บ้าน

สิ่งที่เป็นอุปสรรคภายนอกสำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้พิการ ได้แก่ ไม่สามารถใช้บริการขนส่งได้ ร้อยละ 10.1 ขนส่งมวลชนไม่มีอุปกรณ์สำหรับคนพิการร้อยละ 8.4 ใช้ห้องน้ำสาธารณะไม่ได้ร้อยละ 7.5 อายุความพิการของตนเองร้อยละ 6.8 ขาดพาหนะที่เหมาะสมร้อยละ 6.8 ไม่มีคนพาไปโบสถ์ ร้อยละ 5.5 นอกนั้นเป็นอุปสรรคของผู้พิการกลุ่มตัวอย่างที่น้อยกว่า 5% ได้แก่ ตามองไม่เห็น สื่อสารความต้องการกับผู้อื่นไม่ได้ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ร่างกายมีรูปร่างผิดปกติที่สังเกตเห็นได้ชัด ไม่มีทางลาด ร่างกายมีกลิ่นไม่พึงประสงค์ ต้องสวมใส่อุปกรณ์การแพทย์ เช่นถุงปัสสาวะ ขอบถนนสูงเกินไป ต้องใช้ล่ามภาษามือ และประตูโบสถ์คับแคบ

4.6 อภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุตั้งแต่ 66 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 79.6% (ตารางที่ 2) จึงทำให้พบความพิการในการเคลื่อนไหวสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 48.7% (ตารางที่ 3) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี

ความพิการที่เกิดจากโรคซึ่งส่งผลให้เดินลำบากหรือเดินไม่ได้ โดยเฉพาะผู้พิการบางคนมีทั้งโรคอัมพาตและโรคพาร์กินสันร่วมกัน ทำให้ต้องอยู่บ้านไม่สามารถไปร่วมพิธีกรรมที่โบสถ์ได้ นอกจากภาวะโรคแล้วกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังเป็นกลุ่มผู้สูงอายุจึงทำให้เกิดความพิการซ้ำซ้อน โดยเฉพาะความพิการทางการมองเห็น ซึ่งพบเป็นอันดับที่สองคิดเป็นร้อยละ 19.2 ซึ่งมีสาเหตุมาจากความเสื่อมสมรรถนะของสายตาอันเนื่องมาจากอายุที่มากขึ้นทำให้ตามัวมองไม่ค่อยเห็น บางรายก็สูญเสียการมองเห็นอย่างถาวรอันเนื่องมาจากการเป็นโรคเบาหวานและตาเป็นต้อหินหรือต้อกระจก และไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง จึงพบกลุ่มตัวอย่างที่มีความพิการทางสายตาและการเคลื่อนไหวเป็นอันดับที่สามคิดเป็นร้อยละ 14.0% นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีรายได้เป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 82.8 (ตารางที่ 5) จึงทำให้จำรถไปร่วมพิธีที่โบสถ์ลำบาก อีกทั้งรถร่วมบริการขนส่งมวลชนก็ไม่มีบริการเข้าไปถึงหมู่บ้าน (10.1%)(ตารางที่ 13) และรถร่วมบริการขนส่งมวลชนก็ไม่มีอุปกรณ์เฉพาะสำหรับผู้พิการด้วย (8.4%) สิ่งต่างๆ ดังกล่าวมาข้างต้นส่งผลให้ผู้พิการกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถไปร่วมพิธีบูชามิสซาขอพระคุณหรือพิธีกรรมที่โบสถ์ได้ซึ่งพบสูงถึงร้อยละ 58.5 (ตารางที่ 6) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้พิการคริสตชนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงการบริการด้านศาสนาได้ อย่างไรก็ตามเมื่อกลุ่มผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลก็ได้พบบางเขตวัดมีการจัดรถรับส่งให้กับสัตบุรุษ (คริสตชนในเขตวัด) บ้างแล้ว จึงควรที่จะสนับสนุนให้มีมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสัตบุรุษผู้พิการบางกลุ่มปรารถนาที่จะไปร่วมพิธีมิสซาบูชาขอพระคุณซึ่งพบร้อยละ 55.8 (ตารางที่ 9) แต่ติดขัดเรื่องการเดินทาง

นอกจากนี้ผลการวิจัยระบุว่าผู้พิการคริสตชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคงอาศัยอยู่กับครอบครัวถึงร้อยละ 83.1 และไม่มีรายได้เป็นของตนเองร้อยละ 82.8 (ตารางที่ 5) ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นสภาพของสังคมผู้พิการคริสตชนไทยว่าผู้พิการยังเป็นผู้ที่ต้องพึ่งพาอาศัยกับครอบครัวและเป็นผู้ที่ไม่มีรายได้ ซึ่งเป็นสภาพของบุคคลที่ทั้งรัฐบาลและพระศาสนจักรคาทอลิกควรให้ความสนใจในการยกสภาพของผู้พิการให้ดียิ่งขึ้น

ผู้พิการกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 72.3 ปี และได้รับศีลล้างบาปเฉลี่ย 67.2 ปี (ตารางที่ 1) ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นคาทอลิกดั้งเดิมและส่วนใหญ่ได้รับศีลล้างบาปตั้งแต่วัยแรกเกิด จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับคำสอนคนพิการในคริสตศาสนามาก่อนข้างสูง (ตารางที่ 8) โดยเฉพาะคำสอนพื้นฐานในเรื่องพระเจ้าทรงรักผู้พิการ (85.1%) และพระเจ้าทรงเอาใจใส่ผู้อ่อนแอและอยู่ชายขอบของสังคม (72.1%) สำหรับเรื่องสิทธิผู้พิการ (51.9%) ผู้พิการเป็นส่วนหนึ่งของพระกายทิพย์ของพระคริสตเจ้า (48.4%) ศักดิ์ศรีผู้พิการ (45.8%) และผู้พิการมีพื้นฐานในพระคริสตเจ้า (40.3%) กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องมาจากความรู้ในเรื่องดังกล่าวเป็นความรู้เชิงทฤษฎี จึงจำเป็นที่พระศาสนจักรคาทอลิกควรรณรงค์ให้มีการเสริมความรู้และการตระหนักของผู้พิการคริสตชนว่าพวกเขาแต่ละคนเป็นผู้ที่มีสิทธิ มีศักดิ์ศรี เป็นส่วนหนึ่งของพระกายทิพย์ และชีวิตของเขามีพื้นฐานอยู่ในองค์พระคริสตเจ้า ดังคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก

คิดที่ว่า “มนุษย์ทุกคนไม่ว่าเขาจะอยู่ในสภาพชีวิตเช่นใดก็ตาม เขาเป็นผู้มีศักดิ์ศรี มีเอกลักษณ์ และมีคุณค่าพิเศษตั้งแต่เริ่มต้นชีวิตจนถึงลมหายใจสุดท้ายของความตายตามธรรมชาติ” และจากท่าทีและทัศนคติขององค์พระเยซูคริสต์เจ้าต่อผู้พิการที่เป็นอัมพาต (ลก. 5:17-26) คนตาบอด (มก. 10:46-52) ชายมือลีบ (ลก.6:6-11) และคนโรคเรื้อน (ลก. 5: 12-14) พระองค์ทรงสนพระทัยต่อความต้องการของผู้พิการ ในขณะที่สังคมชาวยิวสมัยนั้นไม่สนใจผู้พิการเลย ถ้าผู้ใดมีความพิการจะถูกจำกัดสถานที่ให้อยู่ชายขอบของสังคม และถ้าหากมีความพิการร่วมกับโรคเรื้อนด้วยแล้ว ถือว่าน่ารังเกียจที่สุด จะถูกตัดขาดออกจากสังคมโดยสิ้นเชิง ทุกคนจะหลีกเลี่ยง แต่องค์พระเยซูคริสต์เจ้าทรงมีท่าทีที่แตกต่างกับชาวยิวด้วยกัน พระองค์ทรงรักเขา เข้าไปหา และต้อง สัมผัส และรักษาเขา

กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการบริการศาสนาในเรื่องศีลมหาสนิทมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 94.8 ซึ่งสอดคล้องกับตารางที่ 10 ซึ่งผู้พิการกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับศีลมหาสนิทเป็นอันดับแรกมากที่สุดจำนวน 133 คนคิดเป็นร้อยละ 43.2 ข้อมูลนี้เป็นประโยชน์กับศาสนบริการ (พระสงฆ์ นักบวช) เป็นอย่างมากที่จะเอาใจใส่ให้ความสำคัญกับการส่งศีลมหาสนิท ทั้งนี้เพราะการรับศีลมหาสนิทจำเป็นต้องอาศัยบาทหลวงเป็นผู้นำไปส่งให้ที่บ้านหรือการเข้าร่วมในพิธีบูชามิสซาขอบพระคุณที่บาทหลวงเป็นผู้ประกอบพิธีเท่านั้น ตามความเชื่อของศาสนาคริสต์คาทอลิกซึ่งเชื่อว่าการรับศีลมหาสนิทคือการรับพระกายของพระคริสต์เจ้า ศีลมหาสนิทจึงเป็นบ่อเกิดของชีวิตคริสตชนและเป็นเครื่องหมายถึงการประกาศความรักอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์ โดยยอมให้พระบุตรมารับเอากายและตายบนกางเขนเพื่อไถ่บาปเรามามนุษย์ ซึ่งความเชื่อนี้เองยังคงเป็นความปรารถนาสูงสุดของผู้พิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้พิการที่ไม่สามารถไปร่วมพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณที่โบสถ์ได้ สำหรับชาวคริสต์คาทอลิกถือว่าศีลมหาสนิทเป็นยอดของศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้งมวล

นอกจากนี้ผู้พิการกลุ่มตัวอย่างยังมีความต้องการในเรื่องการสวดสายประคำถึงร้อยละ 87.0 (ตารางที่ 9) ต้องการการเยี่ยมบ้านจากพระสงฆ์นักบวชร้อยละ 72.4 และต้องการภาวนากลุ่มร้อยละ 34.1 ซึ่งสอดคล้องกับตารางที่ 10 นอกจากผู้พิการกลุ่มตัวอย่างจะให้ความสำคัญกับศีลมหาสนิทมากที่สุดเป็นอันดับแรกแล้ว การสวดสายประคำ การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช และมิสซาบูชาขอบพระคุณ ผู้พิการกลุ่มตัวอย่างก็ให้ความสำคัญร้อยละ 21.8, 14.9 และ 9.7 ตามลำดับ ในเรื่องของการสวดสายประคำนั้นเป็นการสวดภาวนาแด่แม่พระ (พระมารดาของพระคริสต์เจ้า) ซึ่งได้รับการสั่งสอนให้มีการสวดภาวนาแด่แม่พระมาตั้งแต่ดั้งเดิม โดยมีเป้าหมายเพื่อรำพึงถึงพระธรรมล้ำลึกในชีวิตของพระเยซูคริสต์เจ้าใน 4 ภาคคือ ภาคชื่นชมยินดี ภาคมหาทรมาน ภาคสิริรุ่งโรจน์ และภาคแสงสว่าง ซึ่งผู้พิการคริสตชนหรือคริสตชนทั่วไปสามารถปฏิบัติเองได้ตามลำพังหรือเป็นกลุ่มก็ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีบาทหลวงประกอบพิธีเพราะไม่ใช่พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์

สำหรับความต้องการให้พระสงฆ์นักบวชไปเยี่ยมที่บ้านซึ่งพบเป็นความต้องการในระดับสูงของผู้พิการถึงร้อยละ 72.4 และจากการจัดอันดับทั้งในอันดับ 1 (14.95) อันดับ 2 (10.7%) และ

อันดับ 3 (13.6%) ต่างก็ให้ความสำคัญสำหรับการเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวชในทุกอันดับ แสดงให้เห็นว่าการเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวชมีความสำคัญอย่างยิ่งกับผู้พิการคริสตชน จากการพูดคุยกับกลุ่มตัวอย่างหลายคน ซึ่งมักจะบ่นว่าเมื่อเริ่มเดินไม่ค่อยได้ก็ไม่สามารถไปร่วมพิธีที่โบสถ์ได้ ทำให้รู้สึกห่างเหินและรู้สึกอยู่ห่างไกลพระ ห่างไกลวัดวาอาราม การที่มีบาทหลวงมาส่งศีลให้เดือนละครั้งก็ช่วยให้ได้มีโอกาสรับพระกายของพระคริสต์เจ้า แต่เนื่องจากบาทหลวงต้องไปส่งศีลหลายคนหลายบ้าน จึงไม่กล้าที่จะพูดคุยกับบาทหลวงแต่ละท่านมากนัก มีหลายครอบครัวที่เดียวที่ผู้วิชัยไปเยี่ยมและมักจะถูกถามเกี่ยวกับการทำบาปหนัก การขอรับศีลอภัยบาป การแต่งงานกับผู้ที่นับถือศาสนาต่างกันและต้องการทำศีลสมรสย้อนหลัง หรือต้องการให้ลูก ๆ ได้เรียนคำสอนแต่ไม่สามารถจัดตารางให้ตรงกับตารางของโบสถ์ที่จัดไว้ ซึ่งผู้พิการเหล่านี้มักเป็นพ่อแม่หรือปู่ย่าตายายในครอบครัว จึงไม่สะดวกที่จะเดินทางไปปรึกษาบาทหลวงที่โบสถ์ ประกอบกับลูกหลานก็ไม่ค่อยสนใจเรื่องนี้และต้องทำงานในระหว่างวัน จึงทำให้ผู้พิการมีความกังวลใจต้องการให้วิญญาณลูกหลานรอดจะได้นอนตายตาหลับ ผู้พิการบางบ้านพูดในทำนองเดียวกันว่า “แต่ก่อนยังมีบาทหลวงหรือนักบวช (ซิสเตอร์) มาเยี่ยมตามบ้าน เดียวนี้แทบไม่เห็นเลย ไม่เหมือนแต่ก่อน”

จากข้อมูลดังกล่าวจำเป็นที่พระศาสนจักรคาทอลิกจะต้องให้ความสำคัญกับการอภิบาลสัตบุรุษ (สมาชิกในเขตวัด) ด้วยการเยี่ยมเยียนและให้ความบรรเทาแก่ผู้พิการคริสตชนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในพระศาสนจักรคาทอลิกมีกลุ่มฆราวาสที่เรียกว่า “พลมารี” เป็นกลุ่มคริสตชนคาทอลิกที่เป็นอาสาสมัครออกเยี่ยมเยียน อภิบาล และช่วยเหลือคริสตชนหรือผู้พิการคริสตชนตามบ้าน ซึ่งกลุ่มคณะพลมารีจะมีหลายกลุ่มด้วยกัน ทำงานร่วมกับบาทหลวงในเขตวัดต่าง ๆ และช่วยเหลือพระสงฆ์ในการเอื้ออำนวยพาไปส่งศีลตามบ้านต่าง ๆ ดังนั้นพระศาสนจักรจึงควรสนับสนุนส่งเสริมและเอื้ออำนวยให้กลุ่มพลมารีได้ทำงานด้วยแรงศรัทธาอย่างเต็มที่

จากผลการศึกษาครั้งนี้กลุ่มผู้พิการคริสตชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 83.1 (ตารางที่ 5) และต้องการการภาวนากลุ่มร้อยละ 34.1 จึงควรที่พระศาสนจักรคาทอลิกจะสนับสนุนครอบครัวให้มีการสวดภาวนาร่วมกันให้มากขึ้น โดยเฉพาะการภาวนาเช้าค่ำซึ่งมีมาตั้งแต่ดั้งเดิมกำลังจะค่อย ๆ ขาดหายไปด้วยภาวะความเร่งรีบของสังคมในยุคปัจจุบัน การสวดภาวนาร่วมกันเป็นการส่งเสริมชีวิตครอบครัวคริสตชนให้มีความรักผูกพันต่อกันในระดับชีวิตจิตวิญญาณ ถึงแม้จะมีการรณรงค์ให้มีการเยี่ยมเยียนสัตบุรุษของพระสงฆ์นักบวชหรือพลมารีก็อาจไม่เพียงพอในพระศาสนจักรคาทอลิกให้ความสำคัญกับชีวิตครอบครัวมาก และได้ยกฐานะครอบครัวให้เป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ โดยคู่บ่าวสาวจะประกอบพิธีแต่งงานในโบสถ์และได้รับศีลกล่าวหรือศีลแต่งงาน (ศีลสมรส) ซึ่งให้ความหมายใหม่ ให้พลังใหม่แก่ชีวิต เมื่อรับศีลสมรสแล้วคู่บ่าวสาวจะกลายเป็นแกนของครอบครัวใหม่ มีหน้าที่และบทบาทพร้อมทั้งศักดิ์ศรีทุกอย่างที่พระเจ้าได้สถาปนาไว้ในการอบรมเลี้ยงดูลูกที่จะเกิดมา เป็นพระประสงค์ของพระเจ้ามาตั้งแต่แรกเริ่มให้ชายและหญิงอยู่ด้วยกันด้วย

สำหรับอุปสรรคต่อการเข้าถึงบริการพิชิตปัญหาชาวขอบพระคุณหรือพิธีกรรมที่โบสถ์คาทอลิกของผู้พิการกลุ่มตัวอย่างเนื่องมาจาก ความจำเป็นต้องใช้ยาหรือรับประทานยาอย่างต่อเนื่องร้อยละ 68.8 ซึ่งเป็นอุปสรรคส่วนตัว ส่วนอุปสรรคที่ไม่สามารถคุ้เขาได้ร้อยละ 67.9 ยืนไม่ได้ร้อยละ 47.4 นั่งนาน ๆ ไม่ได้ร้อยละ 12.7 และรู้สึกท้อแท้ ร้อยละ 12.3 เป็นอุปสรรคที่เกิดจากความไม่พร้อมด้านร่างกายและจิตใจของผู้พิการ ซึ่งผู้พิการกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ มีความพิการซ้ำซ้อน และส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัวที่บ้าน ไปไหนมาไหนเองไม่ได้ ส่วนสิ่งที่เป็นอุปสรรคภายนอกสำหรับผู้พิการกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ไม่สามารถใช้บริการขนส่งได้ ร้อยละ 10.1 ขนส่งมวลชนไม่มีอุปกรณ์สำหรับคนพิการร้อยละ 8.4 ใช้ห้องน้ำสาธารณะไม่ได้ร้อยละ 7.5 อาการความพิการของตนเอง ร้อยละ 6.8 ขาดพาหนะที่เหมาะสมร้อยละ 6.8 ไม่มีคนพาไปโบสถ์ร้อยละ 5.5 นอกนั้นเป็นอุปสรรค

ของผู้พิการกลุ่มตัวอย่างที่น้อยกว่า 5% ได้แก่ ตามองไม่เห็น สื่อสารความต้องการกับผู้อื่นไม่ได้ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ร่างกายมีรูปร่างผิดปกติที่สังเกตเห็นได้ชัด ไม่มีทางลาด ร่างกายมีกลิ่นไม่พึงประสงค์ ต้องสวมใส่อุปกรณ์การแพทย์ เช่นถุงบัสสาวะ ขอบถนนสูงเกินไป ต้องใช้ล่ามภาษามือ และประตูโบสถ์คับแคบ ในช่วงที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลพบว่าโบสถ์แห่งหนึ่งใช้ล่ามภาษามือในการประกอบพิธี และมีกลุ่มของผู้ใช้ล่ามภาษามืออย่างเป็นทางการ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์มากกับผู้พิการในการเข้าใจพิธีกรรมด้านศาสนาเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ที่ผู้วิจัยยังได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอยู่อาศัยและการเดินทางไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนาของผู้พิการคริสตชนพบว่า การอยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 (ตารางที่ 7) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัวที่ต้องทำมาหากินไม่มีเวลาพาไปโบสถ์เมื่อต้องการ จึงส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถไปร่วมพิธีกรรมได้ถึงประมาณร้อยละ 60 (ตารางที่ 6) สำหรับผู้พิการที่อาศัยอยู่ในศูนย์ซึ่งมีจำนวนน้อยประมาณ 10% (ตารางที่ 6) มักจะมีความสะดวกในการไปร่วมพิธีเนื่องจากจะมีโบสถ์อยู่ในศูนย์หรือใกล้ ๆ ศูนย์ ประกอบกับผู้พิการที่อาศัยอยู่ในศูนย์มักมีโอกาสได้เรียนรู้ในการช่วยเหลือตนเองในการใช้อุปกรณ์หรือในการฝึกเดินภายในศูนย์และในบริเวณใกล้เคียงอย่างคล่องแคล่ว ซึ่งผู้วิจัยเองได้ไปสัมภาษณ์ผู้พิการในศูนย์แห่งหนึ่งซึ่งน่าประทับใจมาก ผู้พิการตาบอดสามารถทำงานได้ทุกอย่างรวมทั้งการรีดผ้าด้วยโดยที่ตาบอดทั้งสองข้างและรีดได้เรียบจริง ๆ ดังนั้นการอยู่อาศัยในศูนย์สำหรับการเดินทางไปโบสถ์หรือการใช้อุปกรณ์ช่วยเดินไปโบสถ์จึงเป็นเรื่องง่ายสำหรับพวกเขา และผลการศึกษายังพบอีกว่าความพิการของผู้พิการคริสตชนมีความสัมพันธ์กับการเดินทางไปร่วมพิธีกรรมศาสนาในโบสถ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 (ตารางที่ 7) ซึ่งก็ไม่น่าแปลกเพราะผู้พิการกลุ่มตัวอย่างมีความพิการด้านการเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 48.7% (ตารางที่ 3) จึงทำให้ยากลำบากในการเดินทางไปร่วมพิธีกรรมในโบสถ์

ผลการศึกษาเพิ่มเติมพบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับความต้องการบริการศาสนา จากตารางที่ 11 ที่ให้เห็นได้ชัดเจนว่าอายุของผู้พิการกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับบริการศาสนาเกือบทุกประเภท ยกเว้นบริการศีลเจมผู้ป่วยซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับอายุ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผู้พิการกลุ่มตัวอย่างเข้าใจว่าศีลเจมผู้ป่วยเป็นศีลเตรียมตัวตาย เมื่อก่อนในอดีตเคยเรียกว่า “ศีลทาสุดท้าย” ผลก็คือไม่ว่าจะมีใครปรารถนาที่จะรับศีลนั้นนอกจากจะแน่ใจว่าคงไม่มีชีวิตรอดแล้วจึงขอรับศีลนี้ ศีลเจมผู้ป่วยเป็นศีลแห่งการเยียวยา เป็นการเยียวยาบาปก่อนเป็นอันดับแรก และเป็นการเสริมเพิ่มพลังจิตวิญญาณให้เข้มแข็ง จึงเป็นศีลแห่งพระพรชทานสำหรับผู้ป่วยจริง ๆ ตายหรือไม่ตายไม่ใช่เงื่อนไข ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นแนวทางที่พระศาสนจักรคาทอลิกอาจต้องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศีลเจมผู้ป่วยให้กับผู้พิการคริสตชนได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น และจากตารางที่ 12 พบว่าความพิการมีความสัมพันธ์กับความต้องการบริการศาสนาโดยเฉพาะเรื่องศีลอภัยบาป (Chi-square=24.434, P-

value = .00) เนื่องจากกลุ่มผู้พิการกลุ่มตัวอย่างเป็นคริสตชนผู้สูงอายุและมีความพิการที่เกิดจากโรคเป็นส่วนใหญ่อจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างปรารถนาที่จะได้รับศีลอภิบาลเพื่อเตรียมจิตวิญญาณให้สะอาด อยู่เสมอสำหรับวาระสุดท้ายซึ่งจะมาถึงโดยไม่รู้ตัว ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างมองเห็นโลกมามากและผ่านประสบการณ์ทั้งความสุขและความเจ็บปวดมามาก การมองเห็นตนเองและการยอมรับสภาพความอ่อนแอของตนเองย่อมเกิดได้ง่ายกว่า

ผลการศึกษาเชิงสำรวจ หากพิจารณาในภาพรวมก็จะเห็นว่าผู้พิการกลุ่มตัวอย่างสามารถตอบคำถามการวิจัยในเรื่องของความต้องการเข้าถึงบริการศาสนาของผู้พิการคริสตชน และปัญหาอุปสรรคของผู้พิการคริสตชนที่กำลังประสบอยู่ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับพระศาสนจักรคาทอลิกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับปรุงพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้พิการคริสตชนต่อไป

บทที่ 5

ผลการวิจัยเชิงปรากฏการณ์

จากประสบการณ์ของผู้พิการคริสตชน

ข้อมูลในส่วนนี้ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้พิการเชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยมีแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guideline) เป็นคำถามปลายเปิดที่เน้นประเด็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้พิการตามแนวคิดที่ได้จากศึกษาจากเอกสารในระยะแรกของงานวิจัย รวมทั้งให้ผู้ได้รับการสัมภาษณ์เล่าถึงประสบการณ์ ความรู้สึก และอธิบายความหมายของคุณค่าและศักดิ์ศรีจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตน โดยผู้วิจัยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์จำนวน 3 คน จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามและพบว่าเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต

5.1 ผู้พิการที่อาศัยอยู่ในบ้าน

ประวัติ

ชื่อเปโตร ประสิทธิ์ บุญดี (นามสมมติ) อายุ 73 ปี เกิดที่จังหวัดนครปฐม มีพี่น้อง 5 คน ชาย 4 คนและหญิง 1 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 แต่งงานกับภรรยาซึ่งเป็นคนเชื้อสายจีนเป็นคนในหมู่บ้านเดียวกัน เปโตรประสิทธิ์ป่วยเป็นโรคทางจิตระดับปานกลางและเป็นโรค Parkinson มาเป็นเวลา 7-8 ปีต้องรับประทานอย่างต่อเนื่องทั้งด้านจิตและด้านร่างกาย โดยไปตรวจและรับยากับแพทย์ที่โรงพยาบาลใกล้บ้าน

หน้าที่การงาน

เปโตรประสิทธิ์เคยช่วยเหลือตัวเองได้และประกอบอาชีพขายเรือขายหมูมาก่อนเมื่อสมัยยังหนุ่มแต่งงานใหม่ ๆ อายุประมาณ 20 กว่า ๆ ต่อมาได้ดำเนินการเลี้ยงหมูเองประมาณ 200 กว่าตัว ธุรกิจดำเนินไปด้วยดี ได้กำไรดีมี暇รับหมูตลอด ทำธุรกิจขายหมูมานานประมาณ 30 กว่าปี ซึ่งในช่วงหลังประสบปัญหาราคาอาหารหมูสูง แต่ราคาหมูตกลงทำให้ต้องเผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างหนัก ประกอบกับในช่วงหลัง ๆ เปโตรประสิทธิ์มีปัญหาทางด้านสุขภาพ มีอาการเกร็งไม่ว่าเวลานั่งหรือนอน และมีอาการปวดท้อง กินไม่ได้นอนไม่หลับ บางครั้งรู้สึกเหมือนมีคนจะมาทำร้าย (เปโตร ประสิทธิ์ ให้ข้อมูลว่าบ้านอยู่ตรงข้ามกับอดีตโจรซึ่งเคยถูกจับเข้าคุกหลายครั้ง ซึ่งปัจจุบันนี้อายุชราแล้ว) ต้องเข้ารับการรักษาทางจิต แม้จะผ่านไปหลายปีแต่เปโตรประสิทธิ์จำได้ว่าหมอพยาบาลที่นั่นดีมาก เอาใจใส่ หัวหน้าพยาบาลก็มาพูดให้กำลังใจ ให้รับประทานอาหารเช้าได้ไม่ต้องอยู่โรงพยาบาลนาน เปโตรประสิทธิ์เล่าให้ฟังว่ามีพนักงานผู้ช่วยพยาบาลชายคนหนึ่งเท่านั้นซึ่งมีกิริยาไม่ดี เปโตรประสิทธิ์บอกกับผู้ช่วยพยาบาลว่าคนนั้นว่า “อยากกลับบ้าน” ซึ่ง

พนักงานท่านนั้นบอกว่า “อยากกลับก็ได้แล้วจะเอา ฮ. มารับ” ซึ่งเปโตรประสิทธิ์รู้สึกเจ็บใจมาก อยากจะชกหน้าแต่เนื่องจากถูกมัดไว้ทั้งมือและเท้า ทำให้ไม่ชอบหน้าผู้ช่วยพยาบาลคนนี้นัก ๆ

หัวหน้าพยาบาลได้แนะนำกับภรรยาของเปโตรประสิทธิ์ให้รับกลับบ้าน เพราะอยู่ที่โรงพยาบาลไม่ยอมรับประทานอาหารเลย เมื่ออยู่ที่บ้านก็รับประทานอาหารไม่ค่อยได้ มีอาการปวดท้องและอาการเกร็งสั่นอยู่บ่อย ๆ ไปรักษาโรคสั่น (Parkinson) ที่โรงพยาบาลเอกชนใกล้บ้านตลอดปี อาการดีขึ้นทีละเล็กละน้อย จนกระทั่งปัจจุบันรักษาโดยการไปตรวจและรับยารักษาโรคทางจิตและทางกายควบคู่กันไปโดยไปเดือนละครั้ง โดยเหมารถไปครั้งละ 200 บาท ขณะนี้เปโตรประสิทธิ์ช่วยเหลือตัวเองได้ แต่ไม่แข็งแรงเหมือนแต่ก่อน อาการสั่นจาก Parkinson น้อยลง

จากปัญหาสุขภาพและราคาหมุดตกต่ำลง เปโตรประสิทธิ์ยังลังเลใจอยู่ไม่รู้ว่าจะประกอบอาชีพอะไร เผอิญมีญาติมาเยี่ยมและนำลูกสุนัข 2 ตัวนำรักรมาฝาก เปโตรประสิทธิ์สอบถามถึงการได้มาและราคา ซึ่งพบว่าราคาลูกสุนัขแพงมากและเป็นที่ต้องการของท้องตลาด เปโตรประสิทธิ์จึงเปลี่ยนอาชีพมาเลี้ยงสุนัขแทน ก็ทำมาได้หลายปีเกือบ 10 ปี ขณะนี้มีคนเลี้ยงกันมากราคาดกลง ซึ่งขณะที่ผู้วิจัยคุยกับเปโตรประสิทธิ์ก็มีสุนัขนำรักรหลายตัวที่เดียวเท่าเรียกร้องความสนใจ และมีแม่สุนัข 1 ตัวคลอดลูกสุนัขออกมาอีก 1 ครอกจำนวน 7 ตัว ซึ่งกำลังให้นมให้น้ำผ่านทางขวดพลาสติกที่แขวนอยู่เป็นการให้อย่างต่อเนื่องตามระยะเวลาที่กำหนด มีพัดลมเป่าให้สุนัขตามกรงต่าง ๆ หลายกรงด้วยกัน ซึ่งเปโตรประสิทธิ์ชี้ให้ดูลูกสุนัขที่คลอดใหม่ทั้ง 7 ตัว บอกว่าแต่ก่อนเลี้ยงไปสัก 1 เดือนราคาตัวละ 4,000-5,000 บาท มาขณะนี้เหลือ 2,000 บาท ในขณะที่ราคาอาหารและค่านมสูงขึ้น แต่ก็ยังบอกว่าได้กำไรเฉลี่ยเดือนละเป็นพัน ซึ่งก็ประทังชีวิตไปได้ดีกว่าไม่ทำอะไรเลย

ฐานะทางเศรษฐกิจและรายได้

รายได้ของเปโตรประสิทธิ์นอกจากเกิดจากการเลี้ยงสุนัขแล้ว เปโตรประสิทธิ์ยังมีเงินสนับสนุนจากครอบครัวของภรรยา ซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องกับภรรยาของตนและเติบโตมาด้วยกัน โดยญาติผู้นี้ให้เงินเป็นประจำทุกเดือนเดือนละ 10,000 บาทสำหรับค่ากินอยู่และค่ารักษาพยาบาล ซึ่งในปัจจุบันเปโตรประสิทธิ์มีปัญหาเรื่องโรคเบาหวานเพิ่มขึ้นมาจากโรคเดิมที่เคยรักษา ซึ่งเปโตรประสิทธิ์ทราบดีจากการบอกกล่าวของแพทย์ว่า เป็นภาวะแทรกซ้อนจากการรับประทานยาบางตัวต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน สำหรับภรรยาของเปโตรประสิทธิ์นั้นเป็นโรคความดันและโรคหัวใจ ซึ่งมีเส้นเลือดหัวใจตีบด้วย แต่ทั้งคู่ยังช่วยเหลือตัวเองได้ เดินทางได้โดยการเช่ารถดั่งกล่าว ในวันที่ไปสัมภาษณ์ ภรรยาของเปโตรประสิทธิ์ไปซื้อยาสุนัขเป็นยาป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าและไล่ยุงแอสโดยที่เปโตรประสิทธิ์และภรรยาซื้อยาเองและฉีดยาให้สุนัขเอง ซึ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายลงได้ นอกจากนี้เปโตรประสิทธิ์ยังมีรายได้จากองค์การเครดิตยูเนี่ยนให้มาเดือนละ 400 บาทและส่วนแบ่ง

เมื่อสิ้นปีปีละประมาณ 70,000-80,000 บาท นอกนั้น เปโตรประสิทธิ์ก็มีหนี้ต้องจ่ายคืนเครดิตยูเนียนเดือนละ 2,000 บาท สำหรับเงินที่กู้มาทำรั้วกันหน้าบ้าน

สำหรับการกินอยู่ของครอบครัว เปโตรประสิทธิ์เล่าว่า มีค่าใช้จ่ายกินอยู่ประมาณวันละ 100 บาท มีค่าใช้จ่ายรายเดือนคือค่ารถที่ต้องเหมาไปหาหมอครั้งละ 200 บาทไปทุกเดือนเพราะนอกจากรับยาแล้วต้องตรวจหัวใจ ไต และระดับน้ำตาลเบาหวาน ค่าอาหารวันที่ไปหาหมอประมาณ 60 บาท ของตนเอง 30 บาทของคนขับรถ 30 บาท มีค่าไฟฟ้าเดือนละประมาณ 1,000 กว่าบาท เพราะต้องเปิดไฟกลางคืน และกลางวันเปิดพัดลมให้สุนัขด้วย มีค่าน้ำเดือนละประมาณ 60 บาท มีค่าโทรศัพท์เดือนละประมาณ 250 บาท ภรรยาได้รับมรดกจากการขายที่และส่วนแบ่งรวมเมื่อไม่กี่ปีมานี้ประมาณ 6 แสน 4 หมื่นบาท ก็นำมาปรับปรุงบ้านหมดไป 5 แสนกว่า แต่ยังมีเงินเหลืออยู่บ้าง

ชีวิตครอบครัวและสังคม

เปโตรประสิทธิ์อยู่กับภรรยา 2 คนที่บ้านเท่านั้น เนื่องจากภรรยามีเนื้องอกที่มดลูกหนักเกินไปกว่า ๗ ต้องตัดออกทำให้ไม่มีลูก ทั้งสองมีลูกเลี้ยง 1 คนซึ่งแยกครอบครัวไปแล้ว และมีหลานชายซึ่งอายุประมาณ 21 ปีทำงานอยู่ในโรงงานใกล้ ๆ หมู่บ้าน ลูกเลี้ยงแม้จะแยกครอบครัวไปแล้วก็ตามหาอาหารด้วยกันในวันอาทิตย์เกือบทุกอาทิตย์ เพราะยังอยู่ในละแวกบ้านเดียวกันไปมาหาสู่กันได้ วันธรรมดาจะมีหลานชายที่ทำงานโรงงานมารับประทานอาหารกลางวันที่บ้านของเปโตรประสิทธิ์ด้วย ซึ่งผู้วิจัยก็ได้เห็นและพบปะกับหลานชาย ซึ่งขี่มอเตอร์ไซด์มาที่บ้านเพื่อทานอาหารกลางวันด้วย ลูกเลี้ยงก็พยายามช่วยเหลือตัวเองและครอบครัว แต่ไม่สามารถช่วยได้มากเพราะสามีไม่ค่อยรับผิดชอบการทำงาน และไม่ค่อยมาสูงส่งมาก อย่างไรก็ตามนับว่าครอบครัวของเปโตรประสิทธิ์ลูกเลี้ยงและหลาน ๆ มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันดี

สำหรับทางด้านสังคมนั้น เปโตรประสิทธิ์เคยเป็นกรรมการสภาวัดมาก่อน เคยช่วยเหลือวัดมาเป็นอย่างดี แต่เนื่องจากสภาวะด้านสุขภาพและอายุที่มากขึ้น จึงไม่ได้มีส่วนร่วมกับวัดและกิจกรรมของวัดได้ ไปไหนมาไหนก็ไม่ได้เหมือนแต่ก่อน แม้แต่จะไปวัดก็ยังไปไม่ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นสังคมของเปโตรประสิทธิ์ก็จะอยู่แถว ๆ ละแวกใกล้บ้าน ซึ่งก็เป็นญาติ ๆ กัน มีการไปมาหาสู่กันบ้างแต่ไม่เหมือนแต่ก่อนเพราะต่างก็เติบโต เด็ก ๆ ก็ไปเรียนและทำงานในกรุงเทพฯ เหลือแต่ผู้สูงอายุ จะเดินไปมาหาสู่เพื่อพูดคุยสนทนากันก็ลำบาก จึงมักใช้โทรศัพท์ในการสื่อสาร (ขณะสัมภาษณ์มีโทรศัพท์เข้ามา เปโตรประสิทธิ์ใช้เวลาในการเดินไปรับโทรศัพท์อย่างลำบาก แต่พูดคุยหัวเราะมีชีวิตชีวาเสียงดังชัดเจน) เนื่องจากเปโตรประสิทธิ์เกิดที่นี่ (ที่อยู่ปัจจุบัน) จึงมีผู้รู้จักมาก มีการยอมรับและช่วยเหลือกันดี ไม่มีการวิวาทหรือเป็นศัตรูกับใคร

สภาวะด้านจิตใจ

เปโตรประสิทธิ์เล่าว่า สภาวะจิตใจดีมีความสุข ไม่มีทุกข์ร้อนอะไร ก็อยู่มาจนอายุเท่านี้ก็ ต้องเจ็บป่วยกันบ้าง เร็วแรงลดถอยลงบ้างก็เป็นธรรมดา งานก็ทำเท่าที่สามารถทำได้ อาชีพการ เลี้ยงสุนัขก็ไม่หนักหนาอะไร เหมาะกับสภาพของตนเอง ภรรยาช่วยเหลือกันดี ลูกเลี้ยงและหลาน ๆ ก็มาหาสู่วเวลาไปหาหมอที่โรงพยาบาล หมอก็อธิบายได้ดีมาก เข้าใจทุกอย่าง แม้ว่าจะถาม คำถามซ้ำก็ได้ ไม่หงุดหงิดโมโหเลย

สำหรับในอดีตช่วงที่ปวดท้องเกร็ง รับประทานอาหารไม่ได้ ไม่มีเรี่ยวมีแรงนั้น เปโตร ประสิทธิ์รู้สึกท้อใจและสภาพจิตใจแย่งเรื่อย ๆ ไม่มีความหวังในชีวิต เตรียมตัวตายอย่างเดียว เตรียมโรงศพแล้วด้วย ใคร ๆ ที่มาเยี่ยมก็ว่าไม่รอด แต่ก็มาฮึดสู้ โดยคิดว่าได้รักษามาเป็นปี หemdเงิน ไปเป็นแสนแล้วก็ต้องดีขึ้น ต้องทำตัวให้สุขภาพตัวเองดีขึ้น เพราะญาติพี่น้องภรรยาก็ช่วยกันออกค่า รักษา พวกเขาช่วยเหลือภรรยาอย่างดี ไม่บ่นเลยตลอดการรักษาต่อเนื่องทั้งปี จึงเริ่มต้นใหม่แม้จะ รับประทานอาหารไม่ได้ มีอาการเกร็งแต่ก็พยายามฝืน บางครั้งก็มีอาการชักบ้างแต่ก็พยายาม ตอนนั้นก็ ผ่านมาได้ 7-8 ปีแล้ว อาการดีขึ้นเรื่อย ๆ

ความรู้สึกรู้สึกต่อความพิการ

เปโตรประสิทธิ์เล่าให้ฟังว่า ที่แรกก็กลุ้มใจและท้อแท้ จะไปปรึกษาใครก็ไม่รู้จะพูดอย่างไร นับว่าโชคดีแล้วที่ยังฟื้นขึ้นมา และช่วยเหลือตัวเองได้ แต่ก็ทำช้า ๆ มีก็ไม่มากนัก ไม่มีอาการตัว แข็งอย่างแต่ก่อน ปัจจุบันไม่ต้องพึ่งใคร ทำทุกอย่างได้ด้วยตนเอง

เปโตรประสิทธิ์บอกว่าขณะนี้ตัวเองยังประกอบอาชีพเลี้ยงสุนัขได้ ก็พอใจแล้ว คนข้าง ๆ บ้านเป็นอัมพาตแย่งเลย ลูกขึ้นไม่ได้ ส่วนตัวเองประสาทหูและสายตาก็ยังดีอยู่ ซึ่งผู้วิจัยก็เห็นด้วย เพราะเปโตรประสิทธิ์มีเสียงที่มีพลัง พูดจาเสียงดังชัดเจนแม้จะอายุ 73 แล้ว เมื่อเวลาถามคำถาม ผู้วิจัยใช้ระดับเสียงธรรมดา พูดครั้งเดียว ซึ่งเปโตรประสิทธิ์ไม่เคยถามซ้ำ เมื่อตอนจะจบการ สัมภาษณ์ได้จดเบอร์โทรศัพท์ไว้ขนาดของตัวเลขเบอร์โทรศัพท์ปกติ ซึ่งเปโตรประสิทธิ์ก็อ่านได้ดี ยกเว้นเบอร์โทรศัพท์เล็ก ๆ ที่เครื่องในบ้าน ซึ่งต้องให้หลานชายช่วยอ่านให้ ผู้วิจัยจึงได้เบอร์มาเพื่อ ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมเมื่อต้องการ

สภาวะด้านจิตวิญญาณ

เปโตรประสิทธิ์แบ่งปันว่า ตนเองมีความเชื่อในศาสนาคาทอลิก เชื่อว่าพระเจ้ารักเราเสมอ และพระองค์ทรงรักษาตนเองมาให้มีชีวิตรอดอยู่ขณะนี้ แม้ว่าร่างกายจะไม่สมประกอบบางส่วน แต่ ก็รู้ว่าพระเจ้าเอาใจใส่และหาสิ่งทดแทนให้ มีคนมาให้การช่วยเหลือไม่ถูกทอดทิ้ง มีคุณพ่อ

(บาทหลวง) มาส่งศีลมหาสนิทให้ มาเดือนละครั้ง แต่ก่อนมาคุณพ่อมาส่งศีลมหาสนิททุกวันศุกร์ต้นเดือน ต่อมาเปลี่ยนเป็นทุกวันที่ 3 ของทุกเดือน และตนเองก็แก้บาปทุกเดือนก่อนรับศีลมหาสนิท

สำหรับการบารุงเลี้ยงจิตวิญญาณ เปโตรประสิทธิ์เล่าให้ฟังว่า ก็โดยการสวดภาวนาเข้าคำสวดบทวันทามารีย์ และนักบุญทั้งหลาย รวมทั้งภาวนาต่อท่านมรณสักขีช่วยให้ตนเองได้มีความสงบและตายในศีลในพรของพระ สวด ขอบุญให้ตกในบาปเพราะจิตใจที่อ่อนแอและไม่ปกติของตนเอง เปโตรประสิทธิ์เชื่อว่ามีพระเป็นเจ้าจริง มีเทวดารักษาตัว และมีนักบุญเป็นผู้นำทาง จึงไม่กังวล เวลาที่มีทุกข์อะไรก็สวดขอ และขอแม่พระและนักบุญยอแซฟให้ช่วยด้วย

การนำหลักศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต

เปโตรประสิทธิ์เล่าว่า มีการสวดภาวนาเข้าคำเป็นประจำ ทำให้รู้สึกสบายใจ ทำให้ไม่ห่วงอะไรกับความเจ็บป่วยและไม่ต้องการอะไรมากกว่านี้แล้ว เพราะพระเจ้าได้ประทานให้มากแล้ว ในชีวิต เปโตรประสิทธิ์ปฏิบัติศาสนกิจ โดยเอาใจใส่ต่อการแก้บาปรับศีลทุกเดือน แม้จะไปร่วมมิสซาไม่ได้แล้วก็ตาม

เปโตรประสิทธิ์กล่าวอีกว่า เป็นคนไม่ทำร้ายใคร และไม่โกงกินใคร ในพระบัญญัติก็บอกไว้ “อย่าฆ่าสัตว์ของเขานะ” ที่ผ่านมาก็ตั้งใจทำมาหากินอย่างสุจริต ทำบุญบริจาคตามสมควร และได้เลี้ยงลูกเลี้ยงไว้ 1 คนด้วย

สำหรับข้อซักถามที่ว่าเคยประสบปัญหาหนักในชีวิต และศาสนาหรือความเชื่อในศาสนาได้ช่วยอะไรให้บ้าง? เปโตรประสิทธิ์กล่าวว่าตนเองเคยคิดฆ่าตัวตายช่วงที่มีอาการป่วยมาก แต่ไม่กล้าทำ ไม่ใช่กลัวตายแต่เป็นเพราะกลัวบาป เพราะได้รับการอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เด็ก ๆ ว่าการฆ่าตัวตายเป็นบาปและเป็นบาปหนักด้วย จึงไม่อยากตายพร้อมกับหิวบาปหนักไปด้วย ตายทั้งทีก็ขอให้ได้สวรรค์

สำหรับคำถามที่ว่ากลัวตายไหม? เปโตรประสิทธิ์ตอบว่า ก็กลัวตายบ้างเป็นธรรมดา แต่บอกตามตรงไม่โกหกเลยว่า ถ้าให้ตายช่วงนี้ก็ไม่กลัวเพราะใช้ชีวิตมาคุ้มแล้ว แต่ก่อนทำอะไรไม่ได้เลย นอนตัวแข็งที่ต้องหยอดน้ำหยอดข้าวต้มเป็นนาน ๆ รอดมาได้ก็เป็นกำไรแล้ว เหมือนตายไปแล้วครั้งหนึ่ง ที่มีชีวิตอยู่ต่อได้นี้เป็นของแถม ถ้าพระจะให้หมดเมื่อไรก็หมดเมื่อนั้นแหละ

อยากฝากบอกอะไรกับพระศาสนจักร

เปโตรประสิทธิ์กล่าวว่า ไม่มีอะไรจะบอก ไม่ต้องการอะไรเพิ่มเติมแล้ว อยากจะบอกขอบคุณพ่อเจ้าวัดที่ให้พระสงฆ์มาส่งศีลมหาสนิทและฟังแก้บาปทุกเดือน ตัวเองก็สวดภาวนาเข้าคำได้ นอกจากนี้ เปโตรประสิทธิ์ยังได้เฝ้าถึงชื่อคุณพ่อเจ้าวัด (บาทหลวง) 2 ท่านซึ่งตนเองประทับใจมาก เอาใจใส่สัตบุรุษมาเยี่ยมเยียนและไม่วางตัวเหินห่าง สัตบุรุษรักมากและคิดถึงมากด้วย

อยากขอบคุณทางวัด ที่มีข่าวสารอะไรทางวัดก็ประกาศออกทางเครื่องขยายเสียง แม้ตนเองบ้านอยู่ไกลแต่ก็พอได้ยินเสียง แม้ไม่รู้ว่าคุณอะไรก็ยังสอบถามคนอื่นได้ ขอขอบคุณที่มีสารวัด (แผ่นพับข่าวสารประจำอาทิตย์และบทเตือนจิตใจ) เมื่อได้อ่านทำให้รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของวัดไม่ถูกทิ้ง แต่อยากได้รับสารวัดสม่ำเสมอ ซึ่งตนเองได้รับเมื่อมีคนมาเยี่ยมและเอามาให้เท่านั้น

5.2 ผู้พิการที่อาศัยอยู่ในศูนย์คนพิการ

ประวัติ

ชื่อวานดี บุญมาก (นามสมมุติ) อายุ 59 ปี บ้านเกิดอยู่จังหวัดอะไรจำไม่ได้ ทราบแต่ว่าเมื่ออายุ 4 ขวบมีคนนำเข้ามาอยู่ในศูนย์สงเคราะห์คนพิการบ้านแสนสุข (ชื่อสมมุติ) ไม่มีพี่น้อง อยู่ตัวคนเดียวในศูนย์แสนสุขมาจนถึงปี พ.ศ. 2525 จึงย้ายมาอยู่ที่ศูนย์ฝึกอาชีพหญิงตาบอด อ. สามพราน จังหวัดนครปฐม จนถึงปัจจุบัน

เมื่อเริ่มเกิดมาก็ตาบอดข้างซ้าย แต่ข้างขวายังพอมองเห็นแต่มัว ๆ สามารถมองเห็นสีเห็นคนได้ แต่อ่านหนังสือไม่ได้ ยกเว้นตัวหนังสือที่ใหญ่และเป็นสีดำ จนถึงอายุ 34 ปีตาข้างขวาก็ค่อย ๆ มัวลงเรื่อย ๆ ไปรักษาหมอก็ให้ยามาและบอกว่ารักษาหายขาดไม่ได้ ตาข้างขวาบอดสนิทเมื่ออายุ 35 ปี ซึ่งก็ได้ย้ายมาอยู่ที่สามพรานแทน

หน้าที่การงาน

ได้เรียนหนังสือการศึกษานอกระบบ (กศน) จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำการฝีมือได้ดี มีรายได้จากการทำฝีมือ ซึ่งเมื่อขายได้ศูนย์จะแบ่งให้ 50% สำหรับค่าอาหาร ที่พัก ค่ารักษา และการไปพักผ่อนหย่อนใจทางศูนย์รับผิดชอบทั้งหมด ซึ่งศูนย์นี้อยู่ในบรมราชินีนาถสำหรับอีกทางเลือกหนึ่งที่วานดีจะมีรายได้เพิ่มมากขึ้นคือการนวด ซึ่งวานดีมีเพื่อนหลายคนที่เป็นหมอนวด แต่เนื่องจากวานดีมีร่างเล็กและก็อายุมากขึ้นจึงไม่สามารถเป็นหมอนวดได้ จึงมีรายได้จากการทำฝีมือเป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยก็ได้เห็นฝีมือและช่วยซื้อมาด้วย

ฐานะทางเศรษฐกิจและรายได้

รายได้ของวานดีในการทำงานฝีมือต่อเดือนอยู่ที่หลักร้อย แม้จะไม่มากแต่ก็ทำให้วานดีมีเงินใช้ส่วนตัว และสามารถจ่ายซื้อของตามความพอใจได้ รายได้อีกทางหนึ่งคือการที่มีคนมาบริจาคให้กับผู้พิการในศูนย์ซึ่งไม่สม่ำเสมอขึ้นกับปริมาณของผู้ใจบุญ

ชีวิตครอบครัวและสังคม

วานดีไม่มีใครเลยนอกจากแม่ทูนหัว (แม่อุปถัมภ์ด้านจิตวิญญาณเมื่อรับศีลล้างบาปในศาสนาคาทอลิก) ซึ่งก็ตายไปนานแล้ว ตอนนี้มีเพื่อน ๆ ในศูนย์ซึ่งก็มีมากเพราะตนเองมาอยู่ตั้งแต่

เริ่มเปิดศูนย์ ไม่มีปัญหากับใครมีทะเลาะกันบ้างบางครั้ง นอกจากนี้ยังมีญาติ ๆ อยู่ในจังหวัดนครปฐมแต่ไม่ได้ติดต่อกันนานเนื่องจากทราบแต่่าไม่มีญาติมาตั้งแต่แรกเกิด

สภาวะด้านจิตใจ

มีความกังวลใจว่าจะอยู่ที่ศูนย์นี้ได้อีกนานเท่าใด เพราะอายุจะ 60 ปีแล้ว กำลังพยายามสอบถามบ้านพักผู้สูงอายุที่เขาให้อยู่ได้ฟรี แต่ก็ยังหาไม่ได้ กำลังให้ซิสเตอร์ช่วยดูให้ถ้ามีโอกาส ส่วนเรื่องอื่น ๆ ก็ไม่กังวลใจอะไร ปรับตัวได้ดีกับสถานที่ในศูนย์ และคนในศูนย์ก็ปรับเข้ากันได้ สิ่งที่ทำให้ทุกข์ใจมีอีกเรื่องคือเริ่มทำอะไรได้ช้าลงไม่คล่องแคล่วอย่างแต่ก่อน เมื่อต้องทำอะไร (ทำความสะอาด) ก็ทำได้ช้าทำให้มีเวลาเหลือที่จะมาทำการฝีมือลดลง รายได้ก็จะลดลง

ความรู้สึกต่อความพิการ

วานดีเล่าให้ฟังว่า เมื่อตอนรู้ว่าจะต้องตาบอดสนิททั้งสองข้างก็กลุ้มใจ ไม่รู้ว่าจะทำอะไร เคยพอมองเห็นบ้างแต่กลับมืดไปเลย จิตใจลดฮวบฮาบมากในช่วงนั้น ไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป แต่ก็ได้รับกำลังใจจากนักบวชและก็ถือว่าโชคดีที่ได้อยู่ในศูนย์ตั้งแต่เด็ก ทำให้การหัดฝึกเดินด้วยไม้เท้าง่ายขึ้น และไม่ต้องกังวลเหมือนเพื่อน ตาบอดข้างนอกที่ไม่รู้จะอยู่ที่ไหน จะมีข้าวกินต่อมือหรือไม่

วานดีเล่าว่า ขณะนี้เดินได้ทุกซอกมุมของศูนย์ แต่ก็ต้องระวังมากขึ้นเริ่มเดินชนนั่นชนนี่บ้าง แต่ก็เฉพาชนเท่านั้น เพราะตอนนี้เริ่มเดินได้ช้าลงกว่าแต่ก่อนและประสาทหูได้ยินลดลง รู้สึกอะไร ๆ มันแย่ง ทำความสะอาดได้แบบช้า ๆ รีดผ้าไม่ได้แม้จะได้เรียนการรีดผ้าแล้วแต่กลัวความร้อน

สำหรับสภาพร่างกายด้านอื่น ๆ วานดีมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี ไม่มีโรคประจำตัวใด ๆ ยกเว้นตาบอดสนิททั้ง 2 ข้าง

สภาวะด้านจิตวิญญาณ

วานดีมีความเชื่อในพระเป็นเจ้าว่า พระองค์จะดูแลแม้ตาบอด ตั้งแต่เด็กก็ยังรอดมาได้จนถึงอายุเข้าป็นนี้แล้ว แต่ก็ยังมีความท้อแท้ซึ่งเกิดขึ้นบ่อยกว่าแต่ก่อน เมื่อรู้สึกท้อแท้ก็สวดขอแม่พระช่วย ทำให้รู้สึกสบายใจโล่งใจในหลังได้สวด การสวดภาวนาทำให้ไว้วางใจในพระเจ้า และการเชื่อในพระเจ้าทำให้ไม่รู้สึกกังวล

การนำหลักศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต

วานดีเล่าว่า สวดภาวนาทุกวันทั้งตื่นนอนและก่อนเข้านอน สวดบทข้าแต่พระบิดา วันทามาเรีย และสิริพิงมี แล้วหลับสบายเลย

ไม่เอาเปรียบใครในศูนย์ แต่ก็ไม่ได้ช่วยเหลือคนอื่นมากนักมีแต่คนอื่นมาช่วยตนเอง

ไปร่วมพิธีบูชามิสซาวันอาทิตย์ทุกอาทิตย์ เดินไปเองด้วยไม้เท้า วัดอยู่ใกล้ ๆ รั้วเปิดประตูรั้วออกไปก็เจอเลย เมื่อเสร็จพิธีก็กลับมาเองได้

มีความเชื่อว่าพระเจ้าไม่ทิ้งตนเอง การไปร่วมพิธีมิสซาทำให้รู้สึกอยู่ใกล้พระเจ้า ได้ฟังเสียงคุณพ่อเทศน์ ได้ยินเสียงเพลง และเสียงสวดบวชอื่นๆ ตอบรับ รู้สึกดีเหมือนได้อยู่รอบ ๆ ใกล้ ๆ พวกเขา ทำให้รู้สึกอบอุ่นในจิตใจ

อยากฝากบอกอะไรกับพระศาสนจักร

ไม่รู้จะบอกอะไร ไม่ต้องการอะไรเพิ่มกว่านี้แล้ว เพียงแต่อยากต้องการความช่วยเหลือว่าเมื่อแก่ตัวแล้วจะอยู่ที่ไหน อยากจะบอกแต่ว่าผู้พิการก็มีความหมายและสามารถที่จะเป็นพลังบอกให้คนอื่น ๆ รู้ว่าแม้พิการพระก็ดูแลเอาใจใส่

5.3 ผู้พิการที่ทำงานในมหาวิทยาลัย

ประวัติ

นายวีระ นามศรี (นามสมมติ) เกิดเมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2495 ที่อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา มีพี่น้องด้วยกัน 9 คน นายวีระเป็นคนที่ 8 มีพี่สาว 2 คนและพี่ชาย 5 คนน้องชาย 1 คน (ไม่รวมที่เสียชีวิตไปแล้ว) บิดามารดาเป็นชาวจีนมาจากเมืองซัวเถา ยึดอาชีพค้าขายเป็นหลัก

นายวีระสำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนเซนต์คาเบรียล มัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนอัสสัมชัญบางรัก นิติศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยม) และนิติศาสตร์มหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และเนติบัณฑิตไทย สำเร็จปริญญาโทสาขาภาษากวีจากมหาวิทยาลัย Harvard ประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อแรกเริ่มครอบครัวของนายวีระมีรกรากอยู่ที่กรุงเทพฯ บิดาประกอบอาชีพเป็นพ่อค้าขายผ้า ธุรกิจการขายผ้าดำเนินไปได้ด้วยดีและเตรียมจะซื้อที่ห้องแถวบริเวณลำเพ็ญ แต่เผชิญเหตุไฟไหม้ขึ้นและลุกลามมาไหม้บ้านและโกดังเก็บผ้าของบิดาทำให้บิดาเสียใจมาก มารดาจึงต้องอพยพลูก ๆ มาอยู่กับตายายที่นครราชสีมาที่อำเภอคง เมื่อผ่านไป 1 ปีบิดาทำใจได้จึงได้ย้ายมาสมทบด้วย

เมื่อแรกเกิดนายวีระมีอวัยวะครบ 32 ไม่มีความพิการใด ๆ ช่วยบิดาค้าขายและขนส่งสินค้าเป็นเด็กเรียนดีและขยัน กำลังอ่านหนังสือเตรียมสอบเข้าเตรียมอุดม ตื่นมาแต่เช้าของวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2510 เพื่อมาอ่านหนังสือและรอหนังสือพิมพ์มาส่ง ขณะที่รออยู่ก็เหลือบไปเห็นแท่งเหล็กสีเหลืองเหมือนลิปสติกมีสายไฟต่ออยู่ข้างท้าย จึงตรงไปหยิบมาเล่น ทันใดนั้น ก็เกิดระเบิดตูมขึ้น นิ้วขาดและตาก็มองไม่เห็น บิดานำส่งเข้ารักษาที่ตัวเมื่อนครราชสีมาในเบื้องต้นและส่งต่อมาที่โรงพยาบาลศิริราช หลังผ่านกระบวนการรักษาอย่างดีแต่ก็ไม่สามารถรักษาดวงตาไว้ได้

นายวีระเสียใจมากมีแต่น้ำตาและวิทย์เป็นเพื่อนที่แสนดี นอนไม่สามารถทำอะไรได้แม้บิดากำลังติดต่อให้เรียนเป็นหมอดูกับอาจารย์เก่ง ๆ ก็ไม่ออกไป จะไปเรียนที่โรงเรียนฝึกอาชีพคนตา

บอดก็ต้องเป็นช่างไม้ ช่างหนัง ซึ่งก็ทำให้หลายคนต้องถูกใบเลื่อยตัดนิ้วขาด ที่โรงพยาบาลศิริราช แนะนำให้ไปเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดที่สี่แยกตึกชัย แต่โรงเรียนนี้รับเฉพาะเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 12 ปี ซึ่งขณะนั้นนายวีระอายุ 15 ปีแล้ว แต่ด้วยความเมตตาของซิสเตอร์โรสและอาสาสมัครชาวอเมริกันที่ตาบอดจึงได้รับวีระไว้และสนับสนุนให้เรียนในโรงเรียนคาทอลิกที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล และโรงเรียนอัสสัมชัญ และศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และได้เป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จนถึงปัจจุบัน

หน้าที่การงาน

นายวีระรับราชการเป็นอาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตำแหน่ง ศาสตราจารย์ระดับ 1 และยังเป็นประธานกรรมการและคณะกรรมการให้กับสังคมภายนอกทั้งในระดับองค์กรและระดับประเทศ ได้แก่ ประธานกรรมการที่ปรึกษาด้านคนพิการสำนักนายกรัฐมนตรี กรรมการสภาที่ปรึกษาแห่งชาติ กรรมการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาคนพิการและผู้ด้อยโอกาส กรรมการสภาวิทยาลัยชุมชน กรรมการของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประธานมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ ประธานมูลนิธิของคนตาบอดไทย ประธานมูลนิธิสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ฐานะทางเศรษฐกิจและรายได้

สำหรับทางเศรษฐกิจและรายได้ของนายวีระอยู่ในขั้นผู้มีอันจะกิน ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน นายวีระเป็นคนพิการที่เป็นข้าราชการคนแรกตาม พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 และได้เป็นอาจารย์ประจำที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และยังได้รับทุนศึกษาต่ออีกด้วย ปัจจุบันนายวีระสอนทั้งระดับปริญญาโท ปริญญาตรี และประกาศนียบัตรกฎหมายธุรกิจ

ชีวิตครอบครัวและสังคม

นายวีระเป็นหนึ่งในผู้พิการที่ประสบกับความสำเร็จในชีวิตที่เปลี่ยนเคราะห์ร้ายให้เป็นโอกาส ด้วยความวิริยะอดทน อีกทั้งยังได้ใช้ความรู้ความสามารถเพื่อช่วยเหลือคนพิการและผู้ด้อยโอกาสอย่างจริงจัง เมื่อนายวีระประสบอุบัติเหตุทำให้ท่านสูญเสียดวงตาทั้งสองข้าง ครอบครัวได้ช่วยเหลืออย่างดี ให้ได้รับการรักษาและหาทางออกให้ด้วยการแนะนำให้ประกอบอาชีพที่คนตาบอดทำได้ แต่ด้วยการตัดสินใจแน่วแน่และความมุ่งมั่นของนายวีระที่จะเรียนหนังสืออย่างคนปกติและมีอาชีพที่ดีในอนาคต ประกอบกับได้รับความช่วยเหลืออย่างดีจากโรงเรียนสอนคนตาบอดในศาสนาคาทอลิก และโรงเรียนคาทอลิกในเครือคณะเซนต์คาเบรียลในประเทศไทย ทำให้ท่านมีโอกาสดูเรียนในโรงเรียนที่ดี และก้าวหน้าจนถึงระดับมหาวิทยาลัยและต่างประเทศ

ปัจจุบันนายวีระได้สมรสกับ น.ส. เยาวดี (นามสมมติ) และมีบุตรธิดาด้วยกัน 3 คน บุตรสาวคนโต อายุ 17 ปี บุตรชายคนที่ 2 อายุ 15 ปี และบุตรชายคนเล็กอายุ 14 ปี นายวีระนับได้ว่าเป็นผู้พิการที่นอกจากจะประสบความสำเร็จในชีวิตด้านการงานและสังคมแล้ว ท่านยังประสบความสำเร็จในชีวิตครอบครัวอีกด้วย

สภาวะด้านจิตใจ

เมื่อนายวีระรู้ว่าตนเองต้องสูญเสียดวงตาทั้งสองข้างไปจนตลอดชีวิต นายวีระเสียใจอย่างมาก มีชีวิตอยู่บนเตียงนอนไม่ยากที่จะทำอะไร ร้องไห้พร้อมกับมีวิทยุเป็นเพื่อน ต้องการที่จะนอนหลับอย่างเดียว ไม่ต้องการพบใคร ไม่ต้องการให้เพื่อนหรือครูมาเยี่ยมด้วย นายวีระคิดอย่างเดียวว่าเมื่อตาบอดก็คงไม่สามารถที่จะทำอะไรได้ต้องไปขอทานอย่างเดียว ความหวังที่จะสอบเป็นหมอหรือเป็นวิศวกรก็คงจะเป็นไปไม่ได้

เมื่อได้รับการพิจารณาให้เข้าเรียนที่โรงเรียนสอนคนตาบอด นายวีระได้รับแสงสว่างจากคำแนะนำของซิสเตอร์โรสและครูตาบอดชาวอเมริกันให้เห็นว่า ดวงตานี้ไม่ใช่ทุกสิ่งทุกอย่างของชีวิต เขายังมีมือแขนขาและสมองที่ดี ให้นำสิ่งที่มีอยู่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ต้องมัวแสวงหาคำตอบว่าทำไมต้องเป็นฉัน ไม่เป็นคนอื่น ความคิดเหล่านี้ทำให้เกิดอารมณ์โกรธ อิจฉา ริษยา โศกเศร้าและหงุดหงิดในจิตใจ นายวีระได้รับคำแนะนำให้ตั้งคำถามที่เกิดประโยชน์ซึ่งให้คุณค่าต่อตนเองและชีวิตในอนาคตว่า จะเริ่มต้นอย่างไรและทำอย่างไรกับศักยภาพที่ยังมีอยู่อีกหลายอย่าง สำหรับตาบอดสองข้างจริงอยู่จะทำให้ทำอะไรได้ช้าลงกว่าคนปกติแต่ไม่ใช่การทำอะไรไม่ได้เลย ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการที่ดี คำแนะนำเหล่านี้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอทำให้นายวีระปรับเปลี่ยนทัศนคติและวิถีชีวิต เริ่มฝึกเดินด้วยไม้เท้า เรียนอักษรเบรลล์ ฝึกพูดเรียนภาษาอังกฤษและไปโรงเรียนของนักเรียนปกติได้สำเร็จ

มีอยู่หลายครั้งที่นายวีระรู้สึกท้อแท้ก็มักจะนึกถึงคำแนะนำเหล่านี้ และอาสาสมัครชาวอเมริกันก็แบ่งปันประสบการณ์ของตนเองให้ได้เป็นอย่างดี ในวันแรกที่นายวีระเข้ามาอยู่ในโรงเรียนและเริ่มฝึกเดินก็ถูกเพื่อนตาบอดด้วยกันชนอย่างแรงจนปากเจอมือเลือดไหล เนื่องจากนายวีระไม่ทราบว่าจะต้องเดินชิดซ้าย ทำให้นายวีระรู้สึกกลัวและไม่อยากที่จะเดินไปไหน จึงถูกคิดได้ถึงคำแนะนำของซิสเตอร์และหม่อมอเมริกันว่า “ถ้าคนเราเชื่อว่าเราทำอะไรไม่ได้เราก็ทำอะไรไม่ได้จริง ๆ แม้จะมีอวัยวะครบ 32 ก็ตาม เมื่อนอนตื่นขึ้นมาบอกตนเองว่าลุกไม่ไหวเขาก็จะลุกไม่ไหวจริงๆ” นายวีระจึงลุกขึ้นเริ่มใหม่ เดินหลงบ้าง ชนบ้าง เจ็บน้อยบ้างมากบ้าง ที่สุดก็เดินได้อย่างสบายเหมือนคนตาดี นอกจากนี้นายวีระยังได้เรียนรู้ในการใช้ประสาทสัมผัสและทักษะการได้ยินที่ดีอีกด้วย

สำหรับสภาพจิตใจในปัจจุบัน นายวีระมีความสุขในชีวิต มีครอบครัวที่อบอุ่นซึ่งมีความสำคัญกับนายวีระมากที่สุด ร่วมกับความภาคภูมิใจในชีวิตที่ได้มีบทบาทในพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ แผนแม่บทการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแห่งชาติ ระเบียบข้อบังคับกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการที่เอื้อประโยชน์แก่คนพิการ และการก่อตั้งสมาคมคนตาบอดในจังหวัดต่าง ๆ และการก่อตั้งมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ

ความรู้สึกต่อความพิการ

จากคำบอกเล่าของนายวีระในระหว่างการสัมภาษณ์ “แม้ผมจะพิการ แต่ผมพิการแค่เพียงดวงตาเท่านั้น ผมยังสามารถทำอะไรและประสบความสำเร็จได้อย่างคนปกติทั่วไป” ซึ่งแสดงให้เห็นชัดเจนว่าความพิการไม่ใช่อุปสรรคหรือปัญหาใหญ่ในชีวิต

ต่อข้อซักถามที่ว่ารู้สึกมีปมด้อยในใจหรือไม่ นายวีระยืนยันว่า “กับเพื่อนฝูงไม่รู้สึกรู้ว่ามีปมด้อยเพราะมีแต่เพื่อนที่ดีช่วยเหลือเรื่องการเรียนรู้ตลอด ส่วนเรื่องล้อเล่นก็จะพอมิบ้าง เช่นว่าแก่งัดดีไบหูหรือเอานิ้วชี้จิ้มกันเราเพื่อให้เราตวัดแขนขาแก่งัดกับเขา แต่ไปโดนเพื่อนอีกคนหนึ่งแทน ซึ่งก็เป็นเรื่องหยอกล้อสนุกสนานไม่ใช่จะมาดูถูกเหยียดหยามกัน” ความซาบซึ้งต่อความหมายของเพื่อนแม้ไม่อาจมองผ่านจากดวงตาที่มีตบอดของนายวีระแต่สามารถสัมผัสได้จากน้ำเสียงชื่นชม

สำหรับครอบครัวนั้นไม่รู้สึกต่ำต้อยเลย นายวีระรู้จักกับภรรยาเมื่อภรรยาเป็นนักศึกษาที่มหาวิทยาลัย ซึ่งครั้งแรกภรรยาสนใจสุนัขนำทางของนายวีระก่อน ต่อมาจึงได้มีโอกาสใกล้ชิดกันและเรียนรู้นิสัยใจคอกัน ซึ่งนายวีระประทับใจความสุภาพอ่อนโยนและมีน้ำใจอย่างมากของภรรยา และทางครอบครัวของภรรยาก็มีใจกว้างยอมรับคนพิการ ทำให้ไม่รู้สึกมีปมด้อย

มีความรู้สึกกังวลใจบ้างที่กฎหมายในประเทศไทยยังไม่ให้ความสำคัญแก่คนพิการเท่าที่ควรทั้งในด้านสังคม หลักประกันด้านบริการสังคม การใช้รถบริการและสถานที่สาธารณะต่างๆ การให้การศึกษที่เท่าเทียมกัน และอื่น ๆ

สภาวะด้านจิตวิญญาณ

นายวีระใช้ประสบการณ์ความพิการที่ตนได้รับนำมาเป็นแนวคิดในการช่วยเหลือผู้พิการอื่นด้วยนายวีระคิดเสมอว่าตนเองได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นมาก่อนจึงมีวันนี้หรือมีชีวิตที่ดีอย่างที่ตนมีในปัจจุบันนี้ได้ ตนเองจึงตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะช่วยเหลือผู้อื่นโดยเฉพาะผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส ชีวิตในปัจจุบันไม่เคยขาดสวดภาวนาโดยเฉพาะการภาวนาคำก่อนนอนซึ่งสำหรับตนเองถือว่าสำคัญมาก เป็นการทบทวนตลอดวันที่ผ่านมา ได้ปฏิบัติอย่างนี้ทุกวัน จิตใจดี สงบ และเป็นการพัฒนาชีวิตจิตใจให้เข้มแข็งด้วย โดยส่วนตัวไปโบสถ์ร่วมบุญสามิสซาขอพระคุณในวันอาทิตย์เป็นประจำ ได้รับฟังบทเทศน์ของบาทหลวงและได้มีส่วนร่วมับบรรดาสัตบุรุษอื่น ๆ ด้วย

การนำหลักศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต

ในเรื่องความรักต่อเพื่อนมนุษย์เป็นหลักศาสนาที่นายวีระนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต จึงมีจิตมุ่งมั่นในการช่วยเหลือผู้อื่น ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส ไม่มีเยื่อหุ้มต่ออุปสรรค นายวีระเล่าว่ามีปัญหาอุปสรรคไม่น้อยในการทำงาน ต้องประสานกับหลาย ๆ องค์การแต่ตนเองถือว่า อุปสรรคหรือความยากลำบากต่าง ๆ เป็นการทดสอบหรือเป็นการทดลองจากพระเจ้า ตนเองเปรียบอุปสรรคเป็นโอกาสจากประสบการณ์ตรงในชีวิตมีวิกฤติจากความพิการ จากการทำงาน และจากการสงเคราะห์ช่วยเหลืออยู่บ่อย ๆ แต่สิ่งเหล่านี้ทำให้นายวีระมีโอกาสในการแสดงความตั้งใจจริงที่จะกระทำสิ่งดี ไม่ย่อท้อ วิกฤติสร้างโอกาสเสมอ ซึ่งนายวีระก็ได้เขียนหนังสือเรื่อง “สู้ชีวิต เคราะห์หิสร้างโอกาส” สำหรับนายวีระก็ได้ประสบกับเคราะห์ที่ได้สร้างโอกาสให้กับชีวิตของตนเองมาแล้ว

อยากฝากบอกอะไรกับพระศาสนจักร

นายวีระมีสามเรื่องที่ยากจะบอกกับพระศาสนจักรคาทอลิก ในเรื่องแรกอยากเสนอให้พระศาสนจักรคาทอลิกนำปรัชญาด้านตะวันออกมาใช้เพื่อจะได้เข้าใจคริสต์ศาสนามากยิ่งขึ้น เนื่องจากพื้นเพของคริสตชนไทยเป็นคนเอเชีย ควรนำปรัชญาเอเชียมาประยุกต์ใช้ประกอบในการปฏิบัติความเชื่อในศาสนาคาทอลิก โดยที่แก่นแท้และข้อความเชื่อหลักของศาสนายังคงอยู่ เช่น เรื่องของการฝึกสมาธิ การพิศเพ่ง และการอยู่กับความเงียบมากขึ้น ไม่ใช่เน้นเฉพาะกิจกรรมหรือพิธีการภายนอกมากเกินไป ซึ่งตนเองมองเห็นว่าไม่เข้าถึงจิตใจและวิญญาณของคริสตชน เรื่องที่สองอยากให้พระศาสนจักรเน้นความเข้าใจในพระศาสนาให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น มีคริสตชนจำนวนมากที่มีความศรัทธาแต่ขาดปัญญา อยากให้ศาสนามีความสว่างแห่งปัญญาอยู่ด้วย นายวีระขอยกตัวอย่างที่ตนเองรู้สึกไม่สบายใจมากคือความเชื่อเรื่องการพลีชีพเพื่อจะไปหาพระเจ้า หรือเรื่องที่พบเห็นบ่อย ๆ คือการสวดภาวนาเพื่อขอ ขอให้พระเจ้าประทานความร่ำรวยหรือโชคต่างๆ ซึ่งตนเองคิดว่าเป็นความศรัทธาที่ไม่ถูกต้อง

ประการที่สามอยากให้พระศาสนจักรซึ่งกำลังทำงานเกี่ยวกับศาสนสัมพันธ์ ให้ทำงานด้านนี้อย่างจริงจัง เพราะความตึงตังของสังคมเกิดจากความร่วมมือกัน ไม่คิดว่าใครดีกว่าใครแต่เป็นการนำสิ่งดี ๆ มารวมกันเพื่อพยุ่งสังคมคนไทยให้เป็นคนดี มีสามสิ่งที่นายวีระคิดว่าเป็นปัญหาที่ต้องการให้ศาสนสัมพันธ์ที่เกิดจากหลาย ๆ ศาสนามาร่วมกันคือ 1) ทิฐิ ทำให้มีสงครามและการแข่งขันไม่จบสิ้น 2) กิเลส เป็นความต้องการและความโลภจึงมีการเอาเปรียบ เบียดเบียนและเห็นแก่ได้ และ 3) อิจฉา ความอิจฉาทำให้เกิดความแตกแยก นายวีระอยากได้ยินได้ฟังสังคมที่เป็นสุข จึงขอฝากพระศาสนจักรคาทอลิกร่วมกับงานศาสนสัมพันธ์ช่วยกันสร้างความสุขของสัตบุรุษในศาสนาของตนและผู้อื่นด้วย

บทที่ 6

สรุป และข้อเสนอแนะ

ข้อสรุปต่าง ๆ ที่ได้รับการวิจัยฉบับนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1. ข้อสรุปจากศึกษาหลักคำสอนที่เกี่ยวกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการคริสตชน 2. ข้อสรุปจากการวิจัยภาคสนาม เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงบริการด้านศาสนา และ 3. ข้อสรุปจากการนำคำสอนศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตของผู้พิการคริสตชน

6.1 ข้อสรุปคำสอนคริสต์ศาสนาเกี่ยวกับคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้พิการ

การศึกษาเอกสารพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่และเอกสารของพระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวกับศักดิ์ศรีและคุณค่าของคนพิการที่สอดคล้องกับคำสอนของศาสนาคาทอลิกโดยใช้วิธีการตีความ (Hermeneutics Method) ในบริบทที่เฉพาะเจาะจงจากพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ถึงแม้ในสมัยของพระเยซูคริสตเจ้าก็ยังมีความคิดที่ว่า ความพิการเป็นผลที่เกิดมาจากบาป และคนพิการมักถูกมองข้ามศักดิ์ศรีและคุณค่า พวกเขาถูกตัดออกจากสังคม และไม่ได้เป็นศูนย์กลางของความสนใจแต่อย่างใด พระเยซูคริสตเจ้าทรงมีทัศนคติใหม่สำหรับคนพิการ และบุคคลที่อยู่ชายขอบสังคม พระเยซูคริสตเจ้าไม่ทรงเทศนาสั่งสอนแต่เพียงอย่างเดียวในตลอดชีวิตของพระองค์ แต่สิ่งที่พระองค์ทรงกระทำควบคู่ไปด้วยคือการรักษาผู้ป่วยและผู้พิการให้หาย พระองค์ทรงเป็นผู้ที่ให้ความสนใจกับความต้องการของผู้พิการ ทรงนำเขากลับเข้ามาในสังคม ทรงทำให้ผู้พิการเป็นศูนย์กลางและได้รับความสนใจ พระองค์ทรงตระหนักว่าผู้พิการเป็นผู้ที่มีศักดิ์ศรีและมีคุณค่าในฐานะที่เป็นบุคคลที่ไม่มีใครสามารถล่วงละเมิดหรือละเลยได้

นอกจากนี้ จากการศึกษาคำสอนในเอกสารต่าง ๆ ในศาสนาคาทอลิกเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้พิการ สามารถสรุปได้ใน 6 ประเด็นที่สำคัญดังนี้ 1. ผู้พิการเป็นบุคคลที่มีความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์และมีสิทธิที่ผู้อื่นไม่สามารถล่วงละเมิดได้ 2. ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ได้ขึ้นกับการมีสุขภาพดีเท่านั้น 3. ความพิการแสดงให้เห็นว่าชีวิตมนุษย์นั้นมีพื้นฐานในองค์พระเจ้า 4. พระเจ้าทรงเอาพระทัยใส่ผู้อ่อนแอ ผู้ชายขอบสังคม และผู้ที่ทนทุกข์ทรมาน 5. ผู้พิการเป็นส่วนหนึ่งของพระกายทิพย์ของพระเจ้าในพระศาสนจักร 6. พระเจ้าทรงรักมนุษย์ทุกคนแม้ว่าเขาจะมีความพิการ

6.2 ข้อสรุปความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคการเข้าถึงบริการด้านศาสนา

การศึกษาเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้พิการคริสตชนที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปใน 11 จังหวัดภาคกลางของประเทศไทยเป็นกลุ่มผู้สูงอายุและมีความพิการที่เกิดจากโรคเป็นส่วนใหญ่ มีอายุเฉลี่ยประมาณ 72 ปี ได้รับศีลล้างบาปมาแล้วเฉลี่ยประมาณ 62 ปี และมีความพิการตั้งแต่ 1-5 ปีประมาณ 60% ซึ่งเป็นความพิการด้านการเคลื่อนไหวและสายตาเป็นส่วนใหญ่ ผลการสำรวจ

พบว่าผู้พิการคริสตชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคำสอนของศาสนาคาทอลิกในเรื่องผู้พิการในระดับมาก แต่ตระหนักและรู้น้อยเกี่ยวกับคำสอนผู้พิการที่เกี่ยวกับเทววิทยา ได้แก่ศักดิ์ศรีและสิทธิผู้พิการ การเป็นส่วนในพระกายทิพย์ของพระคริสตเจ้า เป็นต้น

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าผู้พิการคริสตชนส่วนใหญ่เข้าไม่ถึงบริการศาสนา โดยมีผู้พิการที่ไม่ไปร่วมพิธีเนื่องมาจากความพิการถึงประมาณ 60% สำหรับความต้องการเข้าถึงบริการศาสนาของผู้พิการคริสตชน ผู้พิการกลุ่มตัวอย่างต้องการบริการศีลมหาสนิทมากที่สุดถึงร้อยละ 94.8 รองลงมา ได้แก่ การสวดสายประคำ การเยี่ยมบ้านของพระสงฆ์นักบวช สำหรับอุปสรรคในการเข้าถึงบริการพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณหรือพิธีกรรมที่โบสถ์มีสาเหตุมาจากอุปสรรคส่วนบุคคล ได้แก่ ความจำเป็นต้องใช้ยาหรือรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถคุกเข่า ยืนหรือนั่งนาน ๆ ได้ เป็นต้น สิ่งที่เป็นอุปสรรคภายนอกสำหรับผู้พิการคริสตชนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ไม่สามารถใช้บริการขนส่งและขนส่งมวลชนไม่มีอุปกรณ์สำหรับคนพิการ ไม่สามารถใช้ห้องน้ำสาธารณะได้ อายความพิการของตนเอง ขาดพาหนะที่เหมาะสม ไม่มีคนพาไปโบสถ์ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงในการเดินทาง เป็นต้น

6.3 ข้อเสนอการนำคำสอนคริสต์ศาสนามาประยุกต์ใช้

ประสบการณ์ของผู้พิการคริสตชน 3 คน โดยคนหนึ่งอาศัยอยู่ในบ้านของตนเองภายในหมู่บ้าน อีกคนหนึ่งอาศัยอยู่ในศูนย์สำหรับคนพิการ และอีกคนหนึ่งอยู่ในสังคมในระดับมหาวิทยาลัย นอกจากจะได้ทราบประวัติ หน้าที่การงาน ชีวิตครอบครัวและสังคมแล้ว ยังได้ทราบประสบการณ์การสูญเสียของผู้พิการแต่ละคน ความรู้สึกต่อความพิการ สภาวะด้านจิตวิญญาณ และการนำหลักศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้พิการอื่น ๆ ต่อไป

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่า หลักศาสนาคริสต์สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของผู้พิการ และผู้พิการไม่ว่าจะประวัติ ภูมิหลัง หน้าที่การทำงาน สถานะภาพครอบครัว และสถานภาพด้านสังคมที่แตกต่างกันอย่างไรก็ตาม สามารถประยุกต์ใช้หลักคำสอนของคริสตศาสนาให้เกิดความสุขแก่ชีวิตของตนเองได้ ตามสภาพชีวิตที่แตกต่างกัน

6.4 ข้อเสนอแนะ

หลังจากได้ศึกษาคุณค่าและศักดิ์ศรีของคนพิการจากมุมมองศาสนาคริสต์ ทั้งในพระคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิมและพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ ตลอดจนคำสอนที่เป็นทางการของศาสนาคาทอลิก สิ่งหนึ่งที่เป็นข้อสังเกตจากการศึกษาดังกล่าว คือการขาดเทววิทยาของคนพิการที่เป็นระบบ หมายถึงการศึกษาความหมายของความพิการ จากมุมมองแห่งความเชื่อว่ามีหลักคำสอนที่สำคัญ ทุอย่างไบบ้าง เพื่อที่จะเปลี่ยนทัศนคติการเข้าใจคนพิการให้ถูกต้อง พร้อมกับพิจารณานำเอา

คำสอนนั้นมาประยุกต์ใช้ในการอภิบาลผู้พิการ ให้สามารถใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่เพื่อสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและอย่างมีคุณค่าได้

จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาหลายคนพยายามอธิบายความหมายของความพิการ อยู่บ้างแต่ก็ยังคงเป็นส่วนน้อย พบที่นี้บ้างที่นั่นบ้างยังไม่เป็นระบบ หรือยังไม่มีผู้ที่มีความสนใจศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจัง ดังนั้น จึงเป็นการท้าทายที่จะศึกษาหลักคำสอนและนำไปประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง เพื่อเป็นแหล่งของความรู้ ที่สามารถนำเอาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

จากข้อมูลเชิงสำรวจพบว่าผู้พิการส่วนใหญ่มักเป็นผู้พิการที่มีอายุสูง ซึ่งมีความพิการในช่วง 1-5 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีรายได้และต้องอาศัยอยู่กับครอบครัว ผู้พิการส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับคำสอนของศาสนาคาทอลิกเกี่ยวกับคนพิการในเรื่องทั่ว ๆ ไปในระดับพื้นฐาน ผู้พิการส่วนใหญ่ไม่สามารถมาร่วมพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณที่จัดขึ้นที่โบสถ์ได้ บริการศาสนาที่ผู้พิการต้องการมากที่สุดคือการรับศีลมหาสนิท ที่จำเป็นต้องมีศาสนบริกรไปส่งให้ที่บ้าน อุปสรรคการมาร่วมพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณ มาจากความจำเป็นที่จะต้องรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง การคุกเข่าในพิธีกรรมไม่ได้ และการเข้าร่วมพิธีกรรมไม่ได้เป็นส่วนใหญ่

ดังนั้น ควรจัดทำคู่มือพิธีกรรมที่ใช้สำหรับผู้พิการที่สามารถไปร่วมในพิธีกรรมได้อย่างเหมาะสม ควรปรับพิธีกรรมให้เหมาะสมกับข้อจำกัดของผู้พิการ นอกนั้น ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการอภิบาลควรให้ความสนใจในการไปส่งศีลมหาสนิทให้ผู้พิการที่บ้าน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับผู้พิการ ซึ่งนอกเหนือจากการไปเยี่ยมบ้านของผู้อภิบาลและนักบวช พระสงฆ์ การส่งเสริมให้มีการภาวนาร่วมกันในครอบครัว การสนับสนุนพลมารีในการช่วยบาทหลวงนักบวชเยี่ยมบ้านผู้พิการคริสตชน การจัดรถบริการในหมู่บ้านสำหรับผู้พิการที่ต้องการมาร่วมพิธีที่โบสถ์ การใช้ล่ามภาษามือ และการให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับศีลศักดิ์สิทธิ์โดยเฉพาะศีลเจมผู้ป่วย

ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการเจาะลึกสำหรับผู้พิการคริสตชนที่ต้องการการอภิบาลด้านจิตวิญญาณที่บ้าน ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจทั้งนี้ เพราะผู้พิการที่บ้านมักเป็นผู้ที่เข้าไม่ถึงบริการศาสนา และเป็นผู้ที่อยู่ชายขอบของสังคม และการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของบาทหลวงต่อการอภิบาลผู้พิการในเขตวัดที่รับผิดชอบ ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลทั้งมิติของผู้พิการและมิติของผู้อภิบาล (บาทหลวง) เพื่อการพัฒนางานอภิบาลสำหรับผู้พิการให้เข้าถึงศาสนายิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศของคนพิการ. (2546). แนวทางการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตลอดจนเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด นานาสิ่งพิมพ์
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2548). “การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาสในสังคมไทย”. สารวิจัยเพื่อคนพิการ. ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์.
- สุภรธรรม มงคลสวัสดิ์ และอัศพรพรณ ขวัญขึ้น. (2548). รายงานวิจัยเรื่องครอบครัวคนพิการทางสติปัญญาในจังหวัดพัทลุง. <http://www.oppd.opp.go.th/iet2.pdf>. (Accessed 2005 Sep. 12)
- สมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอลที่ 2. (2517). พระดำรัส “Salvifici Doloris” ความหมายของความทุกข์ทรมานแห่งมนุษย์จากแง่ของคริสตชน. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรื. (2544). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549. กรุงเทพฯ: ศูนย์สภา ลาดพร้าว.
- พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่. (2002) คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์: กรุงเทพฯ.
- Conclusion of a Vatican Conference on the Family and Integration of the Disabled. (2000). http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/family/documents/rc_pc_family_doc_20000304_integration-disabled_en.html (Accessed 2005 Sep. 12)
- Disabled Persons in Society. (1993) in: Dolentium Hominum. No. 22, year VIII, Vatican City.
- Document of Holy See for the International Year of Disabled Persons, in: L'Osservatore Romano. (23 March 1981) No. 3.

Document of the Holy See for the Symposium on the Dignity and Rights of Mentally Disabled Persons. "The Disabled: Humanity's Privileged Witness". in: L'Osservatore Romano. (21 January 2004) No.3.

The Duties of the Civic and Ecclesial Communities. (2000).

http://www.vatican.va/jubilee_2000/jubilevents/jub_disabled_20001203_scheda5_en.htm (Accessed 2005 Sep. 12)

Eiesland Nancy. (2002). Encountering the Disabled God.

<http://www.theotherside.org/archive/sep-oct02/eiesland.html>

(Accessed 2005 Sep. 12)

Hull M John. (2003). A Spirituality of Disability: The Christian Heritage as both Problem and Potential. <http://www.johnmhull.biz/A%20Spirituality%20of%20Disability1.htm>

(Accessed 2005 Sep. 12)

National Catholic Partnership on Disability. (2004). Opening Doors of Welcome and Justice to Parishioners with Disabilities: A Parish Resource Guide. Washington, D.C.

The New Jerusalem Bible. (1985). London: Cambridge University Press.

The Person with Disabilities: The Image of God and a Place of His Wonders. (2000).

http://www.vatican.va/jubilee_2000/jubilevents/jub_disabled_20001203_scheda1_en.htm

(Accessed 2005 Sep. 12)

The Person with Disabilities: Subject-Receiver of Evangelisation and Catechesis. (2000).

http://www.vatican.va/jubilee_2000/jubilevents/jub_disabled_20001203_scheda2_en.htm

(Accessed 2005 Sep. 12)

The Person with Disabilities: Subject-Active Agent in Ministry. (2000).

http://www.vatican.va/jubilee_2000/jubilevents/jub_disabled_20001203_scheda3_en.htm

(Accessed 2005 Sep. 12)

The Person with Disabilities: Privileged Witness of Humanity. (2000).

http://www.vatican.va/jubilee_2000/jubilevents/jub_disabled_20001203_scheda2_en.htm

(Accessed 2005 Sep. 12)

Senior Donald, CP.(1990). Reflections on the Mystery of Suffering.

<file:///C:/Documents%20and%20Settings/user/Desktop/With%20New%20Eye...>

(Accessed 2005 Sep. 12)

United States Conference of Catholic Bishops. (1995). Guidelines for the celebration of the Sacraments with Persons with Disabilities. Washington, D.C.